

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ**

**ΤΜΗΜΑ:
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

**ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ**

ΣΥΓΓΡΑΦΗ:

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΑΛΑΡΟΥ

Α.Μ 11839

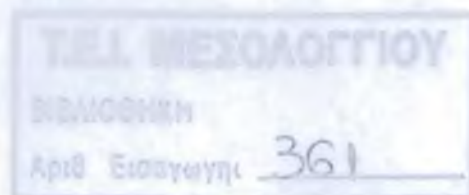
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΝΑΚΑ

Α.Μ 11840

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΛΙΑΤΣΑ

ΣΕΜΠΤΕΒΡΗΣ 2007

Κοινωνία της Πληροφορίας

Εισαγωγή.....	4
Κεφάλαιο 1	
Η Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα.....	14
1.1 Οι προκλήσεις της Κοινωνία της Πληροφορίας	24
1.2 Εφαρμογές της Κοινωνία της Πληροφορίας στη χώρα μας.....	29
1.2.1 Παιδεία.....	29
1.2.2 Ζητήματα και δράσεις ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα.....	33
1.2.3 Κοινωνία της Πληροφορίας και το νέο εργασιακό περιβάλλον...	36
1.2.4 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.....	42
1.2.5 Επιχειρησιακό πρόγραμμα «δικτυωθείτε».....	46
Κεφάλαιο 2	
Η Ευρώπη της Πληροφορίας σήμερα και η θέση της Ελλάδας	51
2.1 Η Πορεία της Ευρώπης στην Κοινωνία της πληροφορίας.....	52
2.2 Η Ελλάδα της Πληροφορίας.....	58
2.3 Η Ελληνική αγορά Internet.....	60
2.4 Η Ψηφιακή Στρατηγική.....	62
2.4.1 Ο Σκοπός και οι Στόχοι.....	64
2.4.2 Η Χρονική Διάσταση.....	68
2.4.3 Βελτίωση της παραγωγικότητας.....	69
2.4.4 Βελτίωση ποιότητας ζωής των πολιτών.....	78
2.4.5 Τα εργαλεία υλοποίησης και οι πόροι της ψηφιακής Στρατηγικής..	85

Κεφάλαιο 3

Νέες Τεχνολογίες.....	88
3.1 Η διαθεσιμότητα στοιχείων για τις νέες τεχνολογίες στη χώρα.....	100
3.2 Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών.....	101
3.3 Οι ΤΠΕ στην ενίσχυση της τουριστικής εμπειρίας.....	103
3.4 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Για την Κοινωνία Της Πληροφορίας.....	104
3.5 Ευρυζωνικές Συνδέσεις.....	109
3.6 Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη.....	110
3.7 Πρόγραμμα “Σύζευξις”.....	113
3.8 Πρόγραμμα “Πολιτεία”.....	115
Βιβλιογραφία.....	120

Εισαγωγή

Η εισβολή του Διαδικτύου στη ζωή μας είναι μια αλλαγή εξίσου σημαντική με τη βιομηχανική επανάσταση του 18ου και του 19ου αιώνα. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες οι τεχνολογίες των πληροφοριών και το Διαδίκτυο μεταμόρφωσαν τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις λειτουργούν, οι σπουδαστές σπουδάζουν και οι ερευνητές ερευνούν, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι κυβερνήσεις παρέχουν υπηρεσίες στους πολίτες τους. Δίνοντας έμφαση στην ψηφιακή συμμετοχή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί να κάνει την ευρωπαϊκή προσέγγιση στην κοινωνία των πολιτών διαφορετική από αυτήν που ακολουθείται σε άλλες περιοχές του κόσμου.

Η Ευρώπη οφείλει να περάσει στην εποχή της ηλεκτρονικής και της οικονομίας που βασίζεται στις γνώσεις. Η ποιότητα ζωής και οι συνθήκες εργασίας των ευρωπαϊών πολιτών καθώς και η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και υπηρεσιών θα εξαρτηθούν από τον τρόπο με τον οποίο θα πετύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση το πέρασμα στη νέα εποχή. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα ενθαρρύνει στο σύνολό της τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια στις προσπάθειές τους στους τομείς της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης υψηλής ποιότητας, ενισχύει τις προσπάθειες για συνεργασία, αποβλέποντας ιδιαίτερα στο να δίδεται στις επιχειρήσεις η ευκαιρία να εκμεταλλεύονται πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει η εσωτερική αγορά, ιδίως μέσω του ανοίγματος των εθνικών δημοσίων συμβάσεων, του καθορισμού κοινών προτύπων και της εξάλειψης των νομικών και φορολογικών εμποδίων στη συνεργασία αυτή. Για την προώθηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΚτΠ) στην Ελλάδα με τρόπο συνεκτικό και ολοκληρωμένο, προτείνεται ένα ξεχωριστό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την ΚτΠ (ΕΠ ΚτΠ) στο πλαίσιο του 3ου ΚΠΣ.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Οι δύο βασικές συνιστώσες της στρατηγικής της ΕΕ στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας αναπτύχθηκαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και μετά, είναι:

- Οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης στο χώρο των νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), οι οποίες εγκαινιάστηκαν το 1984 από το πρόγραμμα ESPRIT (τεχνολογίες της πληροφορίας), αμέσως μετά το οποίο ακολούθησαν το 1986 ειδικά προγράμματα εφαρμογών τηλεματικής (στους τομείς των μεταφορών, της υγείας και της εξ αποστάσεως κατάρτισης) και το πρόγραμμα RACE (προηγμένες τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών).
- Η πολιτική τηλεπικοινωνιών, η οποία εγκαινιάστηκε το 1987 με την έκδοση της Πράσινης Βίβλου για την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών. Τρεις ήταν οι βασικοί στόχοι που επιδιώκονταν, οι οποίοι εξακολουθούν να διατηρούν όλη τους την εγκυρότητα και σήμερα: (α) απελευθέρωση των τμημάτων της αγοράς στα οποία επικρατούν μονοπωλιακές συνθήκες, (β) εναρμόνιση του κλάδου των ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιών με τη θέσπιση κοινών κανόνων και προτύπων, και (γ) αυστηρή εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού στα απελευθερωμένα τμήματα της αγοράς, για να αποτραπούν τα φαινόμενα σύναψης συμφωνιών εμπαιγμού, καταχρηστικής εκμετάλλευσης αλλά και δημιουργίας δεσποζουσών θέσεων.

Οι νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) επιτρέπουν την ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών. Η απελευθέρωση της αγοράς των τηλεπικοινωνιών αποτελεί τον κύριο συντελεστή της ευρύτατης διάδοσης και ενσωμάτωσης των νέων αυτών προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών.

Η εφαρμογή μιας σφαιρικής πολιτικής στο πεδίο της κοινωνίας της πληροφορίας ξεκίνησε το 1994, στα βήματα της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής για την «Ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση» που είχε δημοσιευθεί το 1993. Στη Λευκή Βίβλο υπογραμμιζόταν η καθοριστική σημασία που έχει η κοινωνία της πληροφορίας για

Κοινωνία της Πληροφορίας

την οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των Ευρωπαίων.

Το 1999 είχε γίνει σαφές ότι χρειαζόταν να δοθεί νέα ώθηση στην πολιτική που εφάρμοζε η ΕΕ στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας, ενώ χρειαζόταν επίσης ένα νέο όραμα που να αντικατοπτρίζει τις νέες συνθήκες. Επιπλέον, ήταν απαραίτητο να ενισχυθεί ο συντονισμός των πολιτικών που εφάρμοζαν τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε, τον Δεκέμβριο του 1999, ανακοίνωση με τίτλο «Ηλεκτρονική Ευρώπη (eEurope) - Κοινωνία της πληροφορίας για όλους».

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε τα κύρια σημεία της πρωτοβουλίας eEurope τον Νοέμβριο 1999. Στη συνέχεια ενέκρινε προγράμματα δράσης στα οποία προσδιορίζεται αναλυτικά η πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί και το χρονοδιάγραμμα.

Έως τώρα έχουν εγκριθεί δύο προγράμματα δράσης:

- το πρόγραμμα δράσης 2002 που ενέκριναν οι ηγέτες της ΕΕ στη σύνοδο κορυφής της Φέιρα τον Ιούνιο 2000·
- το πρόγραμμα δράσης 2005 που ενέκριναν οι ηγέτες της ΕΕ στη Σεβίλλη τον Ιούνιο 2002.

Η πρωτοβουλία της ηλεκτρονικής Ευρώπης (eEurope) έγινε ευνοϊκά αποδεκτή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο, τον Μάρτιο του 2000, καθόρισε ως νέο στρατηγικό στόχο της Ένωσης για την επόμενη δεκαετία «να καταστεί η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης στον κόσμο». Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να εκπονήσει σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική Ευρώπη (eEurope), το οποίο και εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2000. Το σχέδιο δράσης eEurope 2002 καθόριζε μια σειρά στόχων καίριας σημασίας που τα κράτη μέλη έπρεπε να επιτύχουν έως τα τέλη του 2002. Το σχέδιο δράσης eEurope 2002 εστιαζόταν στις εξής τρεις προτεραιότητες: παροχή φθηνότερης, ταχύτερης και ασφαλέστερης πρόσβασης στο Διαδίκτυο· επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και στα προσόντα· προώθηση της χρήσης του Διαδικτύου. Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης βασιζόταν στη

Κοινωνία της Πληροφορίας

συγκριτική ανάλυση των εθνικών ρυθμών προόδου προς την επίτευξη των στόχων της ηλεκτρονικής Ευρώπης (eEurope).

Τον Ιούνιο του 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο δράσης eEurope 2005, διάδοχο του σχεδίου δράσης eEurope 2002. Τον Νοέμβριο του 2003 θεσπίστηκε το πρόγραμμα MODINIS, το οποίο έχει στόχο να εξασφαλίσει την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005, μέσω της διάδοσης των ορθών πρακτικών, της σύγκρισης των επιδόσεων των κρατών μελών και της υποστήριξης δράσεων ευαισθητοποίησης που αποβλέπουν στη βελτίωση της ασφάλειας των δικτύων και των πληροφοριών.

Όπως δήλωσαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το νέο πρόγραμμα δράσης πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην εγκατάσταση και διάδοση της χρήσης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2005, ευρυζωνικών δικτύων και στην ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, στη παροχή υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης μέσω υπολογιστών (eGovernment), στην εκπαίδευση μέσω υπολογιστών (eLearning), στην παροχή υπηρεσιών υγείας μέσω υπολογιστών (eHealth) και στο ηλεκτρονικό εμπόριο (eBusiness). Επίσης, υπάρχουν και 2 υπηρεσίες σημαντικής σημασίας, η πρώτη αφορά τον πολιτισμό (eCulture) και η δεύτερη τους πολίτες (δράσεις που υλοποιούν οι χώρες για την εξοικείωση των πολιτών με τις νέες τεχνολογίες και τη διευκόλυνση της καθημερινής τους ζωής, χαρακτηριστικό παράδειγμα το m-parking).

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013, η οποία βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση, συμπεριλαμβάνει 65 δράσεις, για τις οποίες δεν έχει καθοριστεί το κόστος. Η Ψηφιακή Στρατηγική διαιρείται σε δύο τμήματα εκ των οποίων το πρώτο έχει χρονικό ορίζοντα ως το 2008 και το δεύτερο φτάνει μέχρι το 2013. Βασικός στόχος της Ψηφιακής Στρατηγικής είναι η πραγματοποίηση ενός «ψηφιακού άλματος» που αποσκοπεί στην βελτίωση της παραγωγικότητας και της ποιότητας ζωής έως το 2013.

Επίσημη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο δρόμο για την Κοινωνία, έγινε πλέον η πρωτοβουλία i2010, που έχει ως στόχο την ενίσχυση της ανάπτυξης και των θέσεων εργασίας στο χώρο της Κοινωνίας της Πληροφορίας και των Μέσων. Αυτό θα

Κοινωνία της Πληροφορίας

επιτευχθεί με τον μεθοδικό εκσυγχρονισμό και τη διάδοση όλων των διαθέσιμων «εργαλείων» για τη στήριξη της ψηφιακής οικονομίας: από το ρυθμιστικό πλαίσιο ως την έρευνα και τις συνέργειες με τη βιομηχανία. Καταλυτικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια, αναμένεται να παίζουν τα ασφαλή και υψηλής ταχύτητας ευρυζωνικά δίκτυα και υπηρεσίες, που θα προσφέρουν πλούσιο και ποικίλο ψηφιακό περιεχόμενο σε όλη την Ευρώπη.

Οι τρεις πυλώνες στους οποίους στηρίζεται η πρωτοβουλία i2010 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι :

- Η δημιουργία ανοικτής και ανταγωνιστικής ενιαίας αγοράς για την Κοινωνία της Πληροφορίας και τις υπηρεσίες ΜΜΕ στους κόλπους της ΕΕ.
- Η αύξηση κατά 80% των επενδύσεων της ΕΕ στην έρευνα πάνω στις Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών.
- Η προώθηση ίσων ευκαιριών στην Κοινωνία της Πληροφορίας, ώστε να κλείσει η σημερινή «ψαλίδα» μεταξύ εχόντων και μη, με σειρά μέτρων.

Η νέα πρωτοβουλία «i2010 μια Ευρωπαϊκή Κοινωνία της Πληροφορίας για Ανάπτυξη και Εργασία» προβλέπει την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, όσον αφορά τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τα ΜΜΕ, τον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου για το οπτικοακουστικό περιεχόμενο, ώστε να αποκτήσει περισσότερη ευελιξία, την ανοικτή και αποδοτική διαχείριση των ψηφιακών πνευματικών δικαιωμάτων και την ενίσχυση των επενδύσεων σε Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών.

Υπάρχουν 4 κύρια Υπο-Προγράμματα που απαρτίζουν την Κοινωνία της Πληροφορίας:

1. Πρόγραμμα IDA Ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ διοικήσεων: αποσκοπεί στην διευκόλυνση της ανάπτυξης και της επιχειρησιακής εφαρμογής των διευρωπαϊκών δικτύων τηλεματικής για την ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ των διοικήσεων των κρατών μελών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Κοινωνία της Πληροφορίας

2. Πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα INFO 2000 (1996-2000): αποσκοπεί στο να ενισχύσει τη ζήτηση και χρήση των πολυμέσων, να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας πολυμέσων, να συμβάλει στην επαγγελματική, κοινωνική και πολιτισμική πρόοδο των Ευρωπαίων πολιτών.

3. Πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα παροχής κινήτρων για τη δημιουργία της κοινωνίας των πληροφοριών (1998-2003): αποσκοπεί στο να συμβάλει στην ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τις δυνατές επιπτώσεις της κοινωνίας της πληροφορίας και των νέων εφαρμογών αυτής σε ολόκληρη την Ευρώπη, να μεγιστοποιήσει τα κοινωνικο-οικονομικά οφέλη αυτής στην Ευρώπη, και να ενισχύσει τον ρόλο της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή όσον αφορά την κοινωνία της πληροφορίας.

4. Πρόγραμμα «Φιλική προς το χρήστη κοινωνία της πληροφορίας» (1998-2002): αποσκοπεί στο να υλοποιήσει τα οφέλη από την κοινωνία της πληροφορίας, τόσο επιταχύνοντας την εισαγωγή της στην Ευρώπη όσο και εξασφαλίζοντας ότι εναρμονίζονται οι ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Αρχές – Στόχοι – Πολιτικές

Η συνολική στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορίας στηρίζεται στις εξής βασικές αρχές:

- Ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση για όλους.
- Δημιουργία περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της καινοτομίας και την άνθιση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.
- Διαφύλαξη ατομικών ελευθεριών και λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών.

Με βάση αυτές τις αρχές, οριοθετούνται οι παρακάτω στόχοι, για την υλοποίηση των οποίων χρειάζεται συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, σε μία κοινωνία των

Κοινωνία της Πληροφορίας

πολιτών που συμμετέχει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα της Κοινωνίας της Πληροφορίας:

- Βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις (εκσυγχρονισμός της λειτουργίας του κράτους, μεγαλύτερη διαφάνεια).
- Καλύτερη ποιότητα ζωής (εφαρμογές τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην υγεία και την πρόνοια, το περιβάλλον και τις μεταφορές).
- Εκπαιδευτικό σύστημα και έρευνα προσαρμοσμένα στην ψηφιακή εποχή (εκπαίδευση με νέες τεχνολογίες, δικτύωση σχολείων και πανεπιστημίων).
- Δυναμική οικονομική ανάπτυξη (δημιουργία νέων επιχειρήσεων, ανάδυση νέων κλάδων, αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας).
- Αύξηση της απασχόλησης (νέες θέσεις εργασίας, βελτίωση και προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας, ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας όπως η τηλε-εργασία).
- Ανάδειξη του ελληνικού πολιτισμού με νέα μέσα (τεκμηρίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, προστασία της ελληνικής γλώσσας, επαφή με την ομογένεια).
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στα μέσα μαζικής επικοινωνίας (κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο, διασφάλιση πολυφωνίας και ελεύθερης έκφρασης).
- Ισότιμη συμμετοχή των περιφερειών στον παγκόσμιο χώρο (αποκέντρωση, ενθάρρυνση πρωτοβουλιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο).
- Ανάπτυξη της εθνικής υποδομής επικοινωνιών (πρωτοβουλίες αναπτυξιακού χαρακτήρα, απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών, καθολική υπηρεσία).
- Προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη και του καταναλωτή, διαφύλαξη συνθηκών ανταγωνισμού, δημοκρατικός έλεγχος στην ψηφιακή εποχή.

Οι γενικοί στρατηγικοί στόχοι του Ε.Π. "ΚτΠ" για την περίοδο 2000-2006 είναι δύο:

1. Πρώτος γενικός στόχος είναι «Εξυπηρέτηση του Πολίτη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής».
2. Δεύτερος στόχος είναι «Ανάπτυξη και Ανθρώπινο Δυναμικό».

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η ψηφιακή στρατηγική 2006-2013 αντικαθιστά τη «Λευκή Βίβλο» για την Κοινωνία της Πληροφορίας και ενισχύει το ρόλο του υφιστάμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», διορθώνοντας τις στοχεύσεις του. Παράλληλα, η νέα ψηφιακή στρατηγική απαντά στις προκλήσεις της Δ' Προγραμματικής Περιόδου (2007-2013) και είναι συμβατή με την νέα ευρωπαϊκή πολιτική για την Κοινωνία της Πληροφορίας «i2010» και το σχέδιο δράσης «Jobs & Growth» που καταρτίστηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2005.

Ποσοτικοί στόχοι και πολιτική για τις επιχειρήσεις:

Ειδικότερα, οι ποσοτικοί στόχοι της πολιτικής για τις επιχειρήσεις, οι οποίοι καθορίζονται σε απόλυτα εθελοντική βάση, αποτελούν ένα μέσο που θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους συνιστώντας δέσμευση για κάθε ένα από αυτά, ενώ παράλληλα τηρείται απόλυτα η αρχή της επικουρικότητας. Τα κράτη μέλη που αισθάνονται έτοιμα καθορίζουν στόχους με βάση τους συμφωνημένους δείκτες στους επτά τομείς που καλύπτονται από τον πίνακα αποτελεσμάτων της πολιτικής για τις επιχειρήσεις, οι οποίοι είναι οι ακόλουθοι:

- επιχειρηματικότητα
- κανονιστικό και διοικητικό περιβάλλον
- πρόσβαση σε χρηματοδότηση
- πρόσβαση σε ανθρώπινο δυναμικό
- διάδοση καινοτομίας και γνώσεων
- πρόσβαση σε τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ)
- ανοιχτές και εύρυθμα λειτουργούσες αγορές.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Ειδικότερα, οι στόχοι των 2 Υπο-Προγραμμάτων της κοινωνίας της πληροφορίας είναι:

1. Πρόγραμμα IDA Ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ διοικήσεων:
 - επίτευξη ενός υψηλού βαθμού διαλειτουργικότητας μεταξύ των δικτύων τηλεματικής που έχουν εγκατασταθεί στα κράτη μέλη μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών,
 - υλοποίηση της σύγκλισης των δικτύων αυτών προς μία κοινή διασύνδεση τηλεματικής μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών,
 - να ωφεληθεί η Κοινότητα και οι διοικητικές υπηρεσίες των κρατών μελών από τα αποτελέσματα που θα προκύψουν,
 - επέκταση στις επιχειρήσεις της Κοινότητας και στους πολίτες της ΕΕ των πλεονεκτημάτων των εν λόγω δικτύων, και
 - προώθηση της διάδοσης των καλύτερων πρακτικών και ενθάρρυνση της εκπόνησης καινοτόμων λύσεων τηλεματικής στις διοικήσεις.

2. Πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα INFO 2000 (1996-2000):
 - ενίσχυση της ζήτησης και χρήσης των πολυμέσων,
 - δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής βιομηχανίας πολυμέσων, και
 - συμβολή στην επαγγελματική, κοινωνική και πολιτισμική πρόοδο των Ευρωπαίων πολιτών.

3. Πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα παροχής κινήτρων για τη δημιουργία της κοινωνίας των πληροφοριών (1998-2003):
 - συμβολή στην ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τις δυνατές επιπτώσεις της κοινωνίας της πληροφορίας και των νέων εφαρμογών αυτής σε ολόκληρη την Ευρώπη,
 - μεγιστοποίηση των κοινωνικό-οικονομικών ωφελειών στην Ευρώπη, και
 - ενίσχυση του ρόλου της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή.

Κοινωνία της Πληροφορίας

4.Πρόγραμμα «Φιλική προς το χρήστη κοινωνία της πληροφορίας» (1998-2002):

- Η υλοποίηση των ωφελειών που προκύπτουν από την κοινωνία της πληροφορίας, τόσο επιταχύνοντας την εισαγωγή της στην Ευρώπη όσο και εξασφαλίζοντας ότι εναρμονίζονται οι ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κοινωνία της Πληροφορίας Στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, από το 2000 η έννοια της Κοινωνίας της Πληροφορίας ταυτίστηκε με το αντίστοιχο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και «αυτοπεριορίστηκε» σε κάποια έργα πληροφορικής. Στο ίδιο πλαίσιο, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αντιμετωπίστηκε ως έργα πληροφορικής που αφορούν αυτοτελώς στο δημόσιο τομέα. Για την Κοινωνία της Πληροφορίας, κατέληξαν να συζητούν κυρίως μερικές χιλιάδες άνθρωποι, που κινούνται γύρω από το χώρο της τεχνολογίας.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας, είναι στην πραγματικότητα μια κατάσταση στην οποία φθάνει κανείς μέσω των τεχνολογιών, της αξιοποίησης της γνώσης και των νέων δεξιοτήτων. Είναι μια κατάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από δύο μεγάλους στρατηγικούς στόχους:

- Ο πρώτος μεγάλος στόχος είναι η αξιοποίηση των τεχνολογιών για την βελτίωση της παραγωγικότητας της οικονομίας, αποσκοπώντας στην ανάπτυξη.
- Ο δεύτερος μεγάλος στρατηγικός στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών με πρακτικό τρόπο μέσω της τεχνολογίας, και τονίζετε η έννοια των πρακτικών λύσεων.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η βελτίωση της παραγωγικότητας την τελευταία τριετία οφείλεται κατά 40% στις τεχνολογίες πληροφορικής, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η αντίστοιχη συμβολή στη βελτίωση της παραγωγικότητας ανέρχεται σε 36% για την περίοδο 1993-2000. Και βεβαίως όταν αναφερόμαστε σε συμβολή στην παραγωγικότητα και στην ανάπτυξη δεν μιλούμε γι' αυτόν καθ' αυτόν τον κλάδο της πληροφορικής. Αναφερόμαστε στην οριζόντια συμβολή που έχουν οι τεχνολογίες σε όλους τους κλάδους, μέσω της αλλαγής των διαδικασιών που επιφέρουν, της αυτοματοποίησης και της βελτίωσης των δεξιοτήτων των εργαζομένων.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην ποιότητα ζωής των πολιτών, είναι εξίσου σημαντική. Ήδη συντελείτε μια «ηλεκτρονική» επανάσταση, μέσω της χρήσης του Διαδικτύου, που δίνει ιδιαίτερη ισχύ στον καταναλωτή και στον πολίτη ώστε να επιλέγει καλύτερα και φθηνότερα προϊόντα, με περισσότερες επιλογές από κάθε σημείο του πλανήτη.

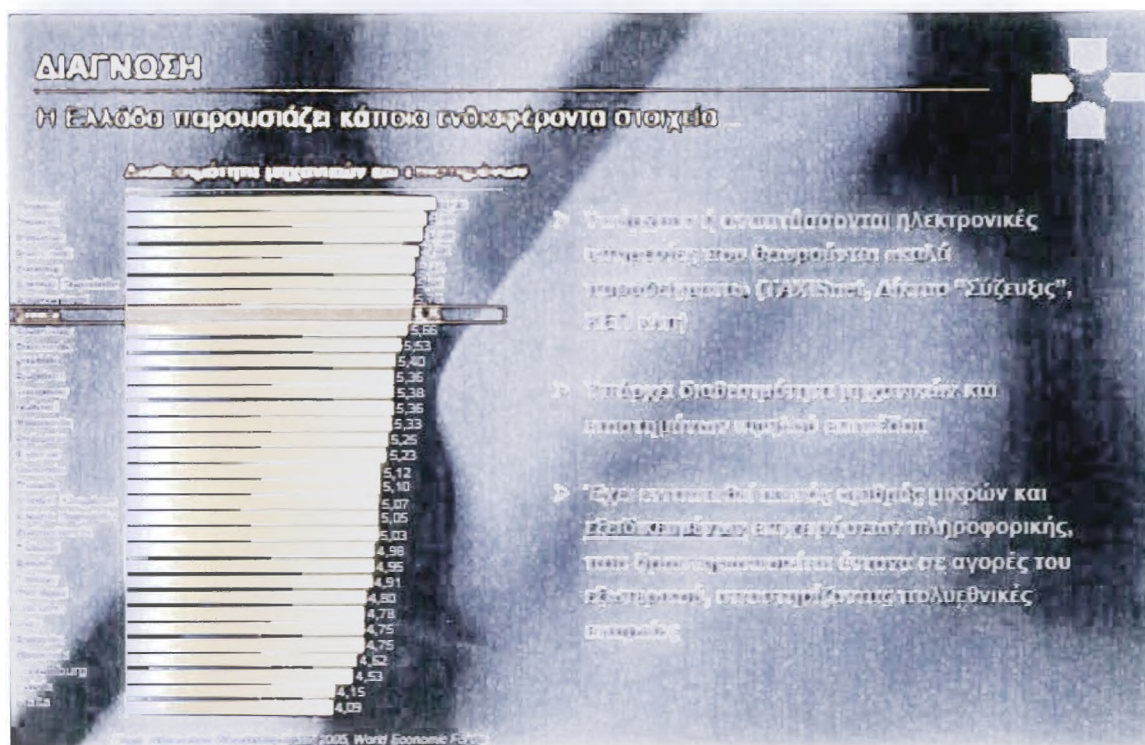
Από την άλλη πλευρά, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται είτε από τις επιχειρήσεις είτε στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αποτελούν σήμερα ίσως τη βασικότερη παράμετρο για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών, καθώς απελευθερώνουν πολύτιμο χρόνο και μειώνουν δραστικά τη γραφειοκρατία και τις άσκοπες μετακινήσεις.

Παρατηρήθηκε πόσο πιο εύκολη γίνεται η ζωή των πολιτών σε αρκετές πόλεις της Ευρώπης, ακριβώς επειδή οι πολίτες μπορούν πολύ εύκολα μέσω κινητού να γνωρίζουν που μπορούν να βρουν θέση parking! Αυτή η υπηρεσία δεν είναι επιστημονική φαντασία είναι σήμερα πραγματικότητα και αφορά στην ποιότητα ζωής όλων μας. Με βάση αυτές τις δύο διαστάσεις, η Κοινωνία της Πληροφορίας και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας αλλάζει στόχευση, ξεφεύγοντας από τον αυτοσκοπό της τεχνολογίας και του δημόσιου τομέα.

Η Επιτροπή Πληροφορικής στο πλαίσιο κατάρτισης της νέας ψηφιακής στρατηγικής για την περίοδο έως το 2013, σε στενή συνεργασία με τους φορείς και τις επιχειρήσεις πληροφορικής έχει ακολουθήσει τέσσερα βήματα: Το πρώτο βήμα αφορά στη διάγνωση των προβλημάτων και στον εντοπισμό της ρίζας των προβλημάτων που εμποδίζουν τη διάδοση της τεχνολογίας στη χώρα. Το δεύτερο αφορά στην σε βάθος ανάλυση των διεθνών παραδειγμάτων πολιτικών που αφορούν στις νέες τεχνολογίες και στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, και στον εντοπισμό καλών παραδειγμάτων. Στο τρίτο βήμα λαμβάνονται υπόψη οι διεθνείς εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Αυτό όμως που έχει σημασία, είναι ότι στο πλαίσιο κατάρτισης της ψηφιακής στρατηγικής δεν θα «αντιγράψουμε» τις λύσεις που εφαρμόστηκαν στην Κορέα, στην Μαλαισία, ή σε χώρες της Ευρώπης. Η απλή αντιγραφή πολιτικών και οργανωτικών σχημάτων, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι Ελληνικές ιδιαιτερότητες, είναι πρακτικές που οδήγησαν της πορεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» στην κατάσταση χαμηλού αποτελέσματος έως το Μάρτιο του 2004.

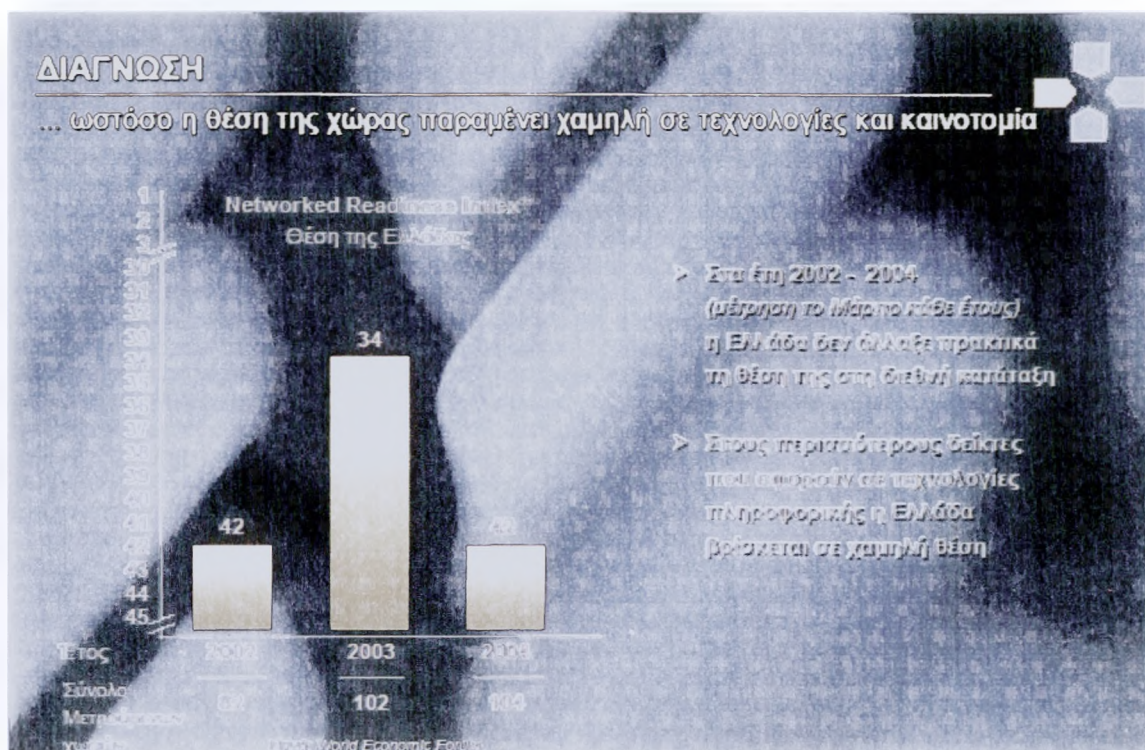

Πιο κάτω θα επισημάνουμε τα θετικά στοιχεία της Ελλάδας, η οποία παρουσιάζει υψηλή διαθεσιμότητα μηχανικών και επιστημόνων, καλά καταρτισμένων στους τομείς των τεχνολογιών. Σύμφωνα με τα στοιχεία του World Economic Forum του 2004, η Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη δεκάδα επί συνόλου 104 χωρών. Παράλληλα, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν ή αναπτύσσονται κάποια, λίγα έστω, καλά παραδείγματα ηλεκτρονικών υπηρεσιών στη χώρα μας όπως το TAXISnet, το δίκτυο «Σύζευξις» κλπ.

Σε ό,τι αφορά τη δραστηριοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, εντοπίσαμε με μεγάλο ενδιαφέρον ικανό αριθμό μικρών επιχειρήσεων πληροφορικής και τεχνολογιών, που όσο και αν φαίνεται περίεργο, παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε πολυεθνικές

Κοινωνία της Πληροφορίας

εταιρείες, αυτοκινητοβιομηχανίες, αεροναυπηγική κλπ. Σε πολύ εξειδικευμένες υπηρεσίες.

Ταυτόχρονα δεν μπορεί να παραγνωρισθεί το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν έχει μεταβάλλει δραματικά τη θέση της στο παγκόσμιο τεχνολογικό στερέωμα, ευρισκόμενη το Μάρτιο του 2004 στην 42η θέση επί συνόλου 104 χωρών, σύμφωνα με τη διεθνή κατάταξη του δείκτη τεχνολογικής ετοιμότητας, του World Economic Forum. Αλλά και στους περισσότερους δείκτες που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες και οι οποίοι βρίσκονται στη διάθεσή σας από το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, η Ελλάδα βρίσκεται χαμηλά.

Παράλληλα για να αναζητήσει τις πραγματικές αιτίες των προβλημάτων, η Επιτροπή Πληροφορικής έθεσε μερικά κρίσιμα, θεμελιώδη ερωτήματα, στο πλαίσιο των δύο μεγάλων κατευθύνσεων, δηλαδή της παραγωγικότητας και της ποιότητας ζωής. Τα ερωτήματα δεν είναι θεωρητικά, αλλά αποτελούν αγωνιώδη «γιατί» με τα οποία αναζητήθηκαν οι αιτίες:

Κοινωνία της Πληροφορίας

- ✓ Γιατί δεν μπορούν να ωφεληθούν οι ελληνικές επιχειρήσεις στον επιθυμητό βαθμό από την υιοθέτηση τεχνολογιών πληροφορικής;
- ✓ Πώς μπορεί το κράτος να βελτιώσει την αποδοτικότητά του με χρήση τεχνολογιών; Γιατί οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις είναι περιορισμένες;
- ✓ Σε τι βαθμό μπορεί ο κλάδος πληροφορικής και επικοινωνιών να συμβάλλει στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας;
- ✓ Γιατί δεν εντοπίζεται επιχειρηματικότητα στους τομείς των νέων τεχνολογιών;
- ✓ Γιατί οι πολίτες δεν υιοθετούν τεχνολογίες πληροφορικής για να βελτιώσουν την καθημερινή ζωή τους;
- ✓ Σε τι βαθμό υπάρχουν διαθέσιμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους πολίτες και γιατί δεν αξιοποιούνται οι δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

Σαν πρώτο βήμα, ελέγχθηκε ότι τα ερωτήματα έχουν ισχύ. Με άλλα λόγια, βάσει των διαθεσίμων στοιχείων ή με βάση συζητήσεις με επιχειρήσεις πληροφορικής και τους φορείς, αποδείχτηκε ότι τα ερωτήματα αυτά είναι πράγματι σωστά και καλύπτουν το πλήρες εύρος των κρίσιμων ζητημάτων. Βάσει των αποδείξεων αυτών, έγινε και ο εντοπισμός των κύριων αιτιών, της ρίζας δηλαδή των προβλημάτων. Αυτές είναι ουσιαστικά και οι απαντήσεις στα θεμελιώδη ερωτήματα που ετέθησαν.

Βεβαίως, οι αιτίες που προέκυψαν δεν αντιστοιχούν μονοσήμαντα στη μια ή στην άλλη περιοχή. Παρόλα αυτά, έγινε μια πολύ συστηματική προσπάθεια ώστε οι βασικές αιτίες να τακτοποιηθούν σε μεγάλες περιοχές προτεραιότητας, ώστε να είναι σαφές τι φταίει και πώς μπορεί να αρθεί το κάθε πρόβλημα, αν μπορεί να αρθεί. Οι κυριότερες αιτίες που προέκυψαν από τη συστηματική διαδικασία της διάγνωσης αριθμούνται σε 20.

Σε ό,τι αφορά την παραγωγικότητα, υπάρχουν αιτίες που αφορούν στην πλήρη έλλειψη συγκροτημένου σχεδίου για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση τα προηγούμενα χρόνια, ή για παράδειγμα εντοπίστηκε έλλειψη συντονισμού για την προώθηση των ελληνικών επιχειρήσεων σε αγορές του εξωτερικού, έλλειψη ευρυζωνικών υποδομών και

Κοινωνία της Πληροφορίας

μικρή συνεργασία επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων στους τομείς των τεχνολογιών.

Εντοπίστηκαν όμως και ευρύτερα ζητήματα που αφορούν στις διαδικασίες έναρξης και λειτουργίας επιχειρήσεων που αγγίζουν και τους τομείς των νέων τεχνολογιών. Οι αιτίες ποικίλουν και άλλες είναι εύκολα ορατές και άλλες έχουν μη-προφανή συσχέτιση αλλά επηρεάζουν σημαντικά την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη χώρα.

Από την άλλη, οι πολίτες δεν φαίνεται να έχουν διάθεση να χρησιμοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες προς όφελός τους για αρκετούς λόγους. Αυτό οφείλεται στην περιορισμένη ενημέρωση για το τι μπορούν να επιτύχουν με αυτές, στο υψηλό κόστος των ευρυζωνικών υπηρεσιών, στην περιορισμένη αξιοποίησης των τεχνολογιών στην εκπαίδευση και βεβαίως σίγουρα στην χαμηλή διαθεσιμότητα υπηρεσιών στους τομείς της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, τα προηγούμενα έτη.

«Οπλισμένοι» με τη διάγνωση της ελληνικής πραγματικότητας, που ισχύει για τα χρόνια έως το 2004, ανατρέξαμε στη συνέχεια στη διεθνή εμπειρία. Και βεβαίως όχι μόνο στα καλά παραδείγματα, αλλά και στα λιγότερο επιτυχημένα, ώστε να αναζητηθεί ποια είναι η σχέση του μίγματος πολιτικής που ισχύει κάθε φορά, ποιες οι τοπικές συνθήκες και πως οι δύο αυτές παράμετροι αλληλεπιδρούν.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Αναλύθηκαν με λεπτομέρεια οι πολιτικές 20 χωρών

More detailed review

Country	Overall assessment	Strength	Weakness
UK	5	Pioneer in e-gov with efficient organization for implementation	Still relatively low adoption and satisfaction
US	4	High adoption rates of e-gov services, ~20-25% savings through e-procurement	No clear impact on public sector worker productivity
Sweden	5	Most advanced online exploitation and one of the highest usage levels globally	Decentralized model with no overall strategy to provide a more consistent experience through all channels
Australia	4	High number of services online, high uptake	Usage is mainly for information lookup
Singapore	5	E-gov powerhouse with clear vision and implementation and enthusiastic users	
Germany	4	High visibility initiatives headed by Chancellor Schröder	No clear organization for delivery
New Zealand	4	Extensive work on vision, goals, and objectives	E-gov portal is a listing of agencies without information on their respective roles and jurisdictions
Belgium	4	Strengths in technical aspects e.g. identification/authentication and integration across agencies	Lack of alignment between federal, regional, and municipal levels
Italy	4	Successes in articulating vision, building organization and adapting legal framework	Slow implementation
Chile	4	Strong e-gov initiatives (e.g. e-procurement, tax filing) with high uptake	
Hong Kong	5	E-gov resolution in just one year through a PPP	
Mexico	3	Early start, unchanged vision, Ponce de Leon championing the initiative	Low internet penetration, low buy-in from local government
UAE	4	Most advanced e-gov in middle-east region	Slow progress
Egypt	3	Early start, also striving to boost PC/internet penetration	Non integrated e-gov portal, government is mainly "unconnected"
Jordan	3	Early start (2000 headed by King Abdullah II)	Lack of strategic priorities and coordination
Turkey	3	Programs started due to e-Europe initiative	Lack of appropriate funding, low e-literacy
India	3	Impressive advancement since launch in 2002	E-gov not decentralized, no appropriate government model, inadequate budget, fragmented communication initiatives
Russia	3	Effort started in 2002	Low internet penetration, however this is being addressed e.g., through mobile tools
Brazil	4	Some notable world-class services, e.g. Comprehensive electronic marketplace	Citizens demanding higher service integration across government departments
Denmark	5	Leading practices in e-government, with clear vision, well-planned implementation extensively employing PPPs	

Very extensive pool of policies to draw examples from
See appendix for more information

Αναλύθηκαν με αρκετή λεπτομέρεια οι πολιτικές ευρωπαϊκών χωρών όπως της Μεγ. Βρετανίας, της Σουηδίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας κλπ. αλλά και χωρών όπως η Τουρκία, η Ρωσία, η Χιλή κλπ. Αναζητήθηκαν χώρες που έμειναν πίσω στην ψηφιακή τους πορεία και άλλες οι οποίες έκαναν άλματα. Στο πλαίσιο κατάρτισης της στρατηγικής, μελετήθηκαν 20 χώρες συνολικά.

Η διεθνής εμπειρία αξιοποιείται ποικιλοτρόπως. Είτε για να αντληθούν «ιδέες» για ψηφιακές πολιτικές, είτε στο επίπεδο της ανάπτυξης επιτυχημένου οράματος, είτε για να εντοπισθεί το πώς σχεδιάζουν και οργανώνουν οι άλλες χώρες τη δράση τους, είτε πως υλοποιούν. Με ενδιαφέρον εντοπίστηκε ωστόσο, ότι αυτό που κυριαρχεί είναι το άνθρωπο-κεντρικό όραμα σε κάθε βήμα.

Για παράδειγμα, σε ό,τι αφορά στις πύλες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων, εμφανίζεται συστηματικά δομή της πληροφορίας όχι στη λογική των κυβερνητικών δομών, αλλά βάσει των υποστάσεων των πολιτών (δηλαδή, αν είναι μαθητής, εργαζόμενος, γονέας, πολίτης, άνεργος κλπ.)

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η προσέγγισή που τοποθετεί στο επίκεντρο την παραγωγικότητα των επιχειρήσεων και την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, αλλά και την ποιότητα ζωής του πολίτη, επηρεάστηκε θετικά τους τελευταίους μήνες από τις διεθνείς εξελίξεις. Το σχέδιο δράσης του Προέδρου Barosso «Jobs & Growth» τοποθετεί την Κοινωνία της Πληροφορίας σε υψηλή προτεραιότητα, ως διακριτή κατευθυντήρια γραμμή για τη στρατηγική της Λισσαβώνας.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας, αναγνωρίζεται ως οριζόντια δράση με θετική επίπτωση σε μεγάλο εύρος τομέων, όπως η ανταγωνιστικότητα και η απασχόληση, αποτελούν στόχο προτεραιότητας για την επόμενη περίοδο έως το 2010. Η νέα πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνία της Πληροφορίας, με τον τίτλο «i2010» η οποία αποτελεί συνέχεια του eEurope. Άλλωστε και στο πλαίσιο διαβούλευσης με τους ευρωπαίους εταίρους για την επικαιροποίηση του eEurope η Ελλάδα από την πλευρά της είχε προτείνει επανακατεύθυνση της Κοινωνίας της Πληροφορίας πάνω στους στόχους της Παραγωγικότητας και της Ποιότητας Ζωής.

Η νέα ψηφιακή στρατηγική δεν αποτελεί αποκλειστικά μέρος της Δ' Προγραμματικής Περιόδου. Κατ' αρχήν πρέπει να στοχεύσουμε σωστά και να υλοποιηθεί άμεσα, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν δύο χρονικοί ορίζοντες, ο βραχυπρόθεσμος, και ο μεσοπρόθεσμος. Κύριος στόχος είναι να πραγματοποιηθεί άμεσα με δράσεις πρακτικές προκειμένου να επιτύχει τους ζητούμενους στόχους για τη χώρα και να αποκατασταθεί η θέση της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Η ψηφιακή στρατηγική της επόμενης περιόδου δεν ταυτίζεται απαραίτητα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» αυτής ή της επόμενης περιόδου. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί βέβαια προωθητική δύναμη της ψηφιακής στρατηγικής. Η υλοποίηση της ψηφιακής στρατηγικής θα λάβει υπόψη της όλα τα διαθέσιμα εργαλεία και ιδιαίτερα τις δυνατότητες σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα σε έργα υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Έχοντας αναλύσει όλα τα στάδια προετοιμασίας, και βασιζόμενοι στις ευρωπαϊκές αλλά και τις εθνικές προτεραιότητες ανάπτυξης καταρτίσαμε την ψηφιακή στρατηγική βάσει των δύο μεγάλων στρατηγικών στόχων. Την παραγωγικότητα και την καλύτερη ποιότητα ζωής, μέσω αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, καθώς και νέων δεξιοτήτων. Οι δύο βασικοί στρατηγικοί στόχοι αναλύονται περαιτέρω σε κατευθύνσεις.

Επιδιώκεται να βελτιωθεί η παραγωγικότητα και να ωθηθεί σε ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης την ελληνική οικονομία, μέσω της αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής από τις επιχειρήσεις. Η αντιμετώπιση του δημόσιου τομέα ως ένα δυσανάλογο μεγάλο οργανισμό, ο οποίος οφείλει να χρησιμοποιήσει την τεχνολογία ως μέσο για να βελτιώσει τις εσωτερικές του διαδικασίες διευκολύνοντας παράλληλα τη λειτουργία του επιχειρηματικού ιστού της χώρας.

Επίσης επιδιώκουμε να συμβάλλουμε στην επιχειρηματικότητα σε κάθε κλάδο, και ειδικά στους τομείς που αξιοποιούν την τεχνολογία. Προτεραιότητα είναι να συντονίσουμε καλύτερα τις προσπάθειες του ίδιου του κλάδου των νέων τεχνολογιών. Στην κατεύθυνση της ποιότητας ζωής, στόχος είναι η δυναμικότερη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από τους πολίτες στο καθημερινό επίπεδο.

Παράλληλα, κύριο στόχο έχουμε την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τον πολίτη, οι οποίες εξοικονομούν χρόνο και προσφέρουν νέες δυνατότητες αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας. Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των παραπάνω, αποτελεί η διασύνδεση, η οποία σχετίζεται με την έννοια της ευρυζωνικότητας, αλλά όχι μόνο. Σε αυτή την προσέγγιση, η έννοια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι οριζόντια, αγγίζοντας και τις δύο μεγάλες κατευθύνσεις. Στο επίκεντρο όλων των προσπαθειών για την υλοποίηση της ψηφιακής στρατηγικής βρίσκεται το ανθρώπινο κεφάλαιο, το οποίο μας ενδιαφέρει να αναπτύξουμε, εμπλουτίζοντας τις δεξιότητές του μέσω των νέων τεχνολογιών. Η ψηφιακή στρατηγική της χώρας θα ολοκληρωθεί ως σχέδιο στο παρόν στάδιο.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Στοχεύουμε στο να προτεραιοποιήσουμε τις παρεμβάσεις και τις δράσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής. Δεν είναι δυνατόν να μιλήσουμε για στρατηγική χωρίς προτεραιοποίηση.

Δεν μπορούμε να μιλάμε γενικά, για μια Ελλάδα που θέλουμε να κατακτήσει μια καλύτερη θέση στην παγκόσμια τεχνολογική κατάταξη. Αντίθετα πρέπει να αναρωτηθούμε πού πρέπει να στοχεύσουμε; Σε ποιες κατευθύνσεις; Σε συνέχεια της προτεραιοποίησης, ακολουθεί η κατάρτιση μετρήσιμων στόχων σε κάθε κατεύθυνση ώστε να μιλούμε για πράγματα συγκεκριμένα. Παράλληλα εξετάζονται εναλλακτικές οργανωτικές δομές που θα διευκολύνουν την υλοποίηση της στρατηγικής. Αυτό όμως που είναι σημαντικό, είναι ότι δεν αφήνουμε τη στρατηγική σε ένα υψηλό-αφαιρετικό επίπεδο. Αντίθετα, προδιαγράφουμε κάποιες, όχι όλες, κρίσιμες δράσεις οι οποίες είναι συγκεκριμένες, απαραίτητες και πρακτικές. Θα ακολουθήσει μια ολοκληρωμένη πρόταση στρατηγικής, η οποία θα τεθεί σε διαβούλευση. Η διαδικασία διαμόρφωσης των κατευθύνσεων στρατηγικής, όπως και της διάγνωσης, δεν έγινε εν κενώ ή σε κάποια κλειστά γραφεία Υπουργείων. Στη διαδικασία κατάρτισης της ψηφιακής στρατηγικής, όπως ήδη αναφέρθηκε, συμμετείχαν αρκετοί άνθρωποι από διαφορετικά σημεία. Από την Επιτροπή Πληροφορικής, από μερικές από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, όχι μόνο του κλάδου της πληροφορικής, αλλά και από κλάδους-χρήστες της πληροφορικής, αλλά και από φορείς όπως ο ΣΕΠΕ και ο ΣΕΒ. Όλοι παρόλα αυτά, παρά τη διαφορετικότητά τους μοιράζονται ένα κοινό όραμα: να αναδείξουν το ρόλο των νέων τεχνολογιών στην Ελλάδα στη σωστή βάση.

Η πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας δεν είναι εύκολη, και αυτή η διαπίστωση δεν αφορά μόνο στην Ελλάδα. Παρόλα αυτά, πολύ μεγάλη σημασία έχει να γνωρίζουμε τι θέλουμε, με ποια προτεραιότητα το θέλουμε και εν τέλει πως μετράτε ότι το πετύχαμε. Αυτή είναι για εμάς η ψηφιακή στρατηγική. Η ψηφιακή πορεία της χώρας και η Κοινωνία της Πληροφορίας είναι υπόθεση όλων. Δεν είναι ούτε μόνο ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ούτε περιορίζεται στα στενά όρια του δημόσιου τομέα. Αφορά σε επιχειρήσεις και πολίτες σε κάθε τομέα και σε όλο το εύρος της κοινωνίας.

Κοινωνία της Πληροφορίας

1.1 Οι προκλήσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Τα προβλήματα και οι καθυστερήσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την κοινωνία της πληροφορίας, οι οποίες οφείλονται στον ελλιπή σχεδιασμό και τη στρεβλή οργανωτική δομή του, είναι επίσης γνωστά. Δυνατότητες παρεμβάσεων υπάρχουν, αν και όπως γίνεται αντιληπτό, είναι σχετικά περιορισμένες καθώς ήδη έχουν διανυθεί τα δύο τρίτα (2/3) του δρόμου, σε ό,τι αφορά το σχεδιασμό του.

Δραστικές τομές όπως η σύσταση της Επιτροπής Πληροφορικής, ως ανώτατου συντονιστικού οργάνου, αποτελούσαν πάγια αιτήματα του κλάδου και πραγματική ανάγκη, και υλοποιήθηκαν άμεσα.

Παρά τον υπερδιπλασιασμό του μηνιαίου ρυθμού απορρόφησης πόρων από 7 εκατ. ευρώ ανά μήνα, σε 17 εκατ. ευρώ ανά μήνα το προηγούμενο έτος, παρά την επιτυχημένη μας προσπάθεια για ουσιαστικά μηδενικές απώλειες πόρων πέρυσι, παρά την επιτάχυνση των προκηρύξεων και των συμβάσεων έργων κατά 100% το 2004, πολλά από τα προβλήματα του Προγράμματος είναι ακόμη εδώ, κυρίως λόγω του κακού σχεδιασμού του, και γίνονται προσπάθειες για την καλύτερη λειτουργία του.

Όμως όσο και αν ακούγεται μακρινό ή άκαιρο, η Επιτροπή Πληροφορικής και τα στελέχη της Ειδικής Γραμματείας για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» ήδη συζητούν αυτόν τον καιρό με τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την επόμενη μέρα, προσδιορίζοντας το πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας έως το 2013.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υπάρχει ήδη μεγάλος προβληματισμός σε ό,τι αφορά το μέλλον του γνωστού eEurope 2005. Το έτος-ορόσημο 2005 είναι ήδη εδώ, και οι χώρες-μέλη έχοντας κάνει βήματα, άλλοτε επιτυχημένα και άλλοτε λιγότερο επιτυχημένα, αξιολογούν και αξιολογούνται για τα αποτελέσματα που έφεραν.

Συμμετέχουμε ενεργά ως χώρα στη διαμόρφωση αυτής της κοινής Ευρωπαϊκής πολιτικής, μελετώντας από κοντά τα παραδείγματα των άλλων χωρών. Μελετώντας τις προσεγγίσεις που ακολουθήθηκαν στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, έχουμε

Κοινωνία της Πληροφορίας

παρατηρήσει για παράδειγμα ότι στη Φινλανδία, προτίμησαν να εντοπίσουν μεγάλους τομείς προτεραιότητας και να υλοποιήσουν πιλοτικά έργα, με μικρά βήματα στην αρχή και εξέλιξη αναλόγως των αποτελεσμάτων (incremental approach) .

Στη Μεγάλη Βρετανία υλοποίησαν από πολύ νωρίς επιτυχημένα έργα με την συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, μέσω στρατηγικών συνεργασιών, εκχώρησης λειτουργιών (outsourcing ή managed services) και μηχανισμών σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Η Γερμανία ακολουθεί πλέον παρόμοιο μονοπάτι.

Στο επίπεδο της στρατηγικής για την πληροφορική, έχουμε συναντήσει για παράδειγμα δύο διακριτές προσεγγίσεις:

- Η πρώτη προσέγγιση περιλαμβάνει κεντρικό σχεδιασμό των παρεμβάσεων πληροφορικής, όπου η ευθύνη σχεδιασμού ανήκει σε μια ή περισσότερες Διευθύνσεις ενός υπουργείου, ή σε μηχανισμό που υπάγεται απευθείας στον πρωθυπουργό. Το μοντέλο αυτό έχουν ακολουθήσει με επιτυχία στη Γερμανία, στη Γαλλία, στη Μεγάλη Βρετανία στην Ολλανδία και στην Αυστρία.
- Η δεύτερη προσέγγιση είναι το κατακεκομμένο μοντέλο σχεδιασμού των παρεμβάσεων πληροφορικής, στο οποίο συμμετέχουν πολλοί φορείς, όπως έγινε για παράδειγμα στην Ισπανία, τη Δανία και την Ελλάδα, το οποίο ωστόσο εκ του αποτελέσματος αξιολογείται ως λιγότερο αποδοτικό, ειδικά σε χώρες όπου δεν έχουν ισχυρή τεχνολογική κουλτούρα.

Για να αντιμετωπίσουν τις όποιες δυσλειτουργίες, πολλές χώρες από το 2003 εστιάζουν στη δημιουργία ή ενίσχυση των μηχανισμών για το συντονισμό της υλοποίησης των έργων πληροφορικής.

- ✓ Στη Γαλλία και την Ισπανία, δημιουργήθηκε Ανώτατο Συμβούλιο Πληροφορικής, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό και την επίβλεψη της υλοποίησης των έργων πληροφορικής σε όλα τα Υπουργεία.
- ✓ Η Ελλάδα ακολουθεί με αντίστοιχο θεσμικό όργανο, την Επιτροπή Πληροφορικής, τον Ιούνιο του 2004.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Με βάση την κοινή Ευρωπαϊκή εμπειρία πώς πρέπει να διαμορφωθεί η Ευρωπαϊκή Κοινωνία της Πληροφορίας έως το 2013.

Στο πλαίσιο της πολιτικής eEurope για τα επόμενα έτη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη θέσει ένα αρχικό πλαίσιο συζήτησης, με οκτώ διακριτές θεματικές περιοχές στόχευσης τις οποίες αυτή την περίοδο ιεραρχεί. Αυτές αφορούν:

- το περιεχόμενο και τις υπηρεσίες
- την ισότιμη συμμετοχή των πολιτών
- τις δημόσιες υπηρεσίες
- την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ενίσχυση της απασχόλησης
- την ανάπτυξη του κλάδου πληροφορικής και επικοινωνιών
- τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων
- την εξασφάλιση σχέσεων εμπιστοσύνης και ασφάλειας, και
- την αξιοποίηση της τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις

Σε εθνικό επίπεδο, συζητάμε τόσο τις προτεραιότητες της χώρας στο πλαίσιο του eEurope, όσο και για το οργανωτικό σχήμα υλοποίησης και το θεσμικό πλαίσιο, ώστε να αξιοποιήσουν τη μέχρι σήμερα εμπειρία και να αποφευχθούν λάθη και περαιτέρω καθυστερήσεις.

Η στρατηγική για την περίοδο 2007-2013, σε ό,τι αφορά την πληροφορική, έχει ανθρωποκεντρικό όραμα και υπερβαίνει την επιλογή της μιας ή της άλλης τεχνολογίας. Στο επίκεντρο βρίσκεται ο άνθρωπος, με όλες του τις υποστάσεις, είτε ως μαθητής, είτε ως εργαζόμενος, είτε ως πολίτης, είτε ως μέλος της κοινωνίας και γονέας. Σε αυτό το σχεδιασμό, η τεχνολογία είναι απλά το μέσο, τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Ο στρατηγικός στόχος βασίζεται σε ένα δίπτυχο:

- τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας, με υιοθέτηση της τεχνολογίας από ευρύ φάσμα κλάδων της οικονομίας, για τη βελτίωση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας της εργασίας, και
- τη δραστηριοποίηση των πολιτών, με ισότιμες ευκαιρίες και με καλύτερη ποιότητα ζωής. Οι νέες τεχνολογίες ενισχύουν σημαντικά το ρόλο όλων των πολιτών διευκολύνοντας την καθημερινότητά τους, βελτιώνοντας την ποιότητα της ζωής τους, σε όλες τις πτυχές της.

Όλοι οι επιμέρους στόχοι, αποτελούν παρακλάδια αυτού του διπτύχου και ήδη βρίσκονται υπό διαμόρφωση από την Επιτροπή Πληροφορικής. Στόχος να καταρτιστεί ένα συνεκτικό, ολοκληρωμένο αλλά λιτό στρατηγικό σχέδιο με μετρήσιμους και καλά διατυπωμένους στόχους. Δεν θα μετρηθεί η πληρότητά του σχεδίου με βάση το βάρος του ή τον όγκο του σε σελίδες, αλλά βάσει της διαχρονικότητας που θα αποδειχθεί ότι έχει ή δεν έχει. Γιατί αυτό άλλωστε σημαίνει καλή στρατηγική.

Για παράδειγμα να αναφέρουμε, ότι ο στόχος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, δεν είναι ένας ανεξάρτητος στόχος, αλλά μια «οριζόντια» κατηγορία η οποία μάλιστα «ακουμπά» και στους δύο βασικούς πυλώνες. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της χώρας, αλλά βελτιώνει παράλληλα την καθημερινότητα των πολιτών.

Είναι σαφές, ότι σε αυτή την εργώδη προσπάθεια ο ιδιωτικός τομέας είναι ένας μεγάλος σύμμαχος με ισχυρή τεχνογνωσία, δυνατότητα συγχρηματοδότησης έργων, διεθνείς συνεργασίες και ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο. Τα αποτελέσματα της σχέσης αυτής, μπορούν να μεγιστοποιηθούν αν αντιμετωπιστεί η πληροφορική, και ειδικότερα τα έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όχι ως διελκυστίνδα μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, αλλά ως πεδίο κοινής προσπάθειας.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Παρόλο που χάθηκε πολύτιμος χρόνος τα πρώτα χρόνια στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», και έγιναν λάθη, θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες για περαιτέρω βελτίωση στο μέλλον.

Στην προσπάθεια να χαραχθεί μια ουσιαστική και συνεκτική στρατηγική για την πληροφορική στην Ελλάδα, με μεγάλο βάθος χρόνου, πρέπει να αντιμετωπισθεί το μέλλον της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» όχι ως πεδίο αντιπαράθεσης, αλλά ως πεδίο συνεργασίας που υπερβαίνει τη διάσταση του καθενός, είτε πολιτικών, είτε επιχειρήσεων, είτε φορέων της αγοράς.

1.2 Εφαρμογές της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην χώρα μας.

1.2.1 Παιδεία

Τα συμπεράσματα από την πορεία της Ευρώπης συνολικά αλλά και της Ελλάδας την τελευταία πενταετία, δεν είναι ενθαρρυντικά. Η Ευρώπη υστερεί σε καινοτομία, υστερεί σε ευελιξία και δεν μπορεί να ακολουθήσει με τις υφιστάμενες δομές τους ρυθμούς εξέλιξης άλλων ανταγωνιστριών οικονομιών. Τα υφιστάμενα συστήματα εκπαίδευσης έχουν σημαντικό μερίδιο ευθύνης σε αυτή την κατάσταση πανευρωπαϊκά.

Προκειμένου να αντιστραφεί αυτή η πορεία, η Ευρώπη των 25 στα έτη που ακολουθούν σκοπεύει να επενδύσει με μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Στόχος είναι οι πολίτες της Ευρωπαϊκής κοινωνίας να αποκτήσουν δεξιότητες υψηλότερου επιπέδου, οι οποίες θα είναι καλύτερα αμειβόμενες και περισσότερο ευέλικτες ώστε να ανταποκρίνονται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις.

Πριν επισημάνουμε τους στόχους ως προς τη σχέση τεχνολογίας-παιδείας, είναι σκόπιμο να αποτυπώσουμε το πόσο πολύ έχει αλλάξει η παιδεία και η εκπαίδευση τα τελευταία 20-25 έτη. Μέχρι πολύ πρόσφατα, υπήρχαν τρία «αξιώματα» για την παιδεία στην Ευρώπη αλλά και διεθνώς:

Πρώτον η παιδεία ήταν οριοθετημένη στο στενό πλαίσιο μιας χώρας, και αφορούσε σχεδόν μονοσήμαντα στους πολίτες που βρίσκονταν εγκατεστημένη σε αυτήν.

Δεύτερον, η παιδεία ρυθμιζόταν σε όλες τις παραμέτρους της από τις κεντρικές κυβερνήσεις. Ο «βασικός πελάτης» της παιδείας ήταν το κράτος, που επιθυμούσε να αξιοποιήσει το πνευματικό δυναμικό των πολιτών με βάση τις ανάγκες που εκείνο έθετε και που θεωρούσε ως πιο σημαντικές, επιτυγχάνοντας παράλληλα οικονομίες κλίμακας στην παροχή της εκπαίδευσης.

Και τρίτον, η έννοια του καλώς εννοούμενου ανταγωνισμού στην εκπαίδευση, είτε μεταξύ Πανεπιστημίων είτε μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για τα «καλύτερα μυαλά» όπως συχνά αναφέρεται, ήταν σχεδόν ανύπαρκτη.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Όμως, αν αντικρίσουμε κατάματα την πραγματικότητα, θα δούμε ότι σήμερα όλα τα παραπάνω έχουν αλλάξει περισσότερο ή λιγότερο.

Πρώτον, η παιδεία δεν είναι πια περιορισμένη στα εθνικά σύνορα, αλλά έχει παγκοσμιοποιημένες διαστάσεις. Σύμφωνα με διεθνή στοιχεία του ΟΟΣΑ, στο πρόσφατο παρελθόν οι αριθμοί όσων σπούδαζαν σε χώρες διαφορετικές από αυτές που ζούσαν ήταν στατιστικά ασήμαντοι, πολύ χαμηλότεροι του 0,1%. Σήμερα περισσότερο από το 2% των 100 εκατομμυρίων σπουδαστών παγκοσμίως σπουδάζουν σε άλλη χώρα από αυτή που ζουν, ενώ το ποσοστό αυτών που πραγματοποιούν μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό είναι πολύ υψηλότερο.

Δεύτερον, οι κεντρικές κυβερνήσεις δεν είναι πια σε θέση να παρακολουθήσουν τις ταχείες εξελίξεις, ούτε να έχουν τον πρώτο λόγο στην κατεύθυνση της οικονομίας. Άρα δεν μπορούν το ίδιο γρήγορα ή έγκαιρα να αλλάξουν πρότυπα παιδείας και εκπαίδευσης. Από την άλλη, οι σπουδαστές και οι μαθητές, έχουν ολοένα αυξανόμενες δυνατότητες να επιλέξουν τις κατευθύνσεις ή τις μορφές εκπαίδευσης που θεωρούν ως αποδοτικότερες.

Και τρίτον, σήμερα τα Πανεπιστήμια είτε δημόσια, είτε εθνικά, είτε ιδιωτικά του εξωτερικού, έχουν αποδυθεί σε έναν σκληρό αγώνα δρόμου ώστε να προσελκύσουν με όρους ανταγωνισμού τους καλύτερους μαθητές, τους καλύτερους σπουδαστές, τα «καλύτερα μυαλά» που θα στελεχώσουν τις ερευνητικές τους ομάδες και τα εργαστήριά τους.

Σε αυτό το πλαίσιο που αλλάζει διαρκώς, υπάρχουν απαντήσεις για την παιδεία και την εκπαίδευση; Μπορεί η τεχνολογία να βοηθήσει με κάποιο τρόπο; Μονοσήμαντες απαντήσεις με τη μορφή «συνταγής» δεν υπάρχουν. Ωστόσο, αξίζει να ψηλαφίσουμε κάποιες κατευθύνσεις για την αξιοποίηση των τεχνολογιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, προκειμένου να κινηθούμε ταχύτερα προς την κατεύθυνση που θα θεωρήσουμε καλύτερη.

Αυτές οι κατευθύνσεις είναι απαραίτητο να τεθούν στο πλαίσιο γόνιμου διαλόγου υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, όπου ήδη γίνεται πολύ σημαντική προσπάθεια για ευρεία διαβούλευση, στο πλαίσιο του Εθνικού Διαλόγου για την Παιδεία. Η τεχνολογία λοιπόν, δεν μπορεί παρά να αποτελεί το μέσο και όχι αυτοσκοπό. Είναι

Κοινωνία της Πληροφορίας

χρήσιμο μαθητές και σπουδαστές, να έχουν μαθήματα για τις νέες τεχνολογίες αλλά αυτό επ' ουδενί δεν αρκεί. Είναι χρήσιμο οι εκπαιδευτικοί να μαθαίνουν τη χρήση υπολογιστών, αλλά αυτό επίσης δεν αρκεί.

Πρέπει να εγκατασταθούν νέα τεχνολογικά μέσα, τον υπολογιστή, τα δίκτυα, το γρήγορο Internet, τις ευρυζωνικές υπηρεσίες, τις ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες μέσα στα σχολεία και τα Πανεπιστήμια και να τα «μπολιάσουμε» με την εκπαίδευση σε κάθε γνωστικό αντικείμενο. Ο υπολογιστής πρέπει να εισαχθεί στην τάξη και στο αμφιθέατρο όχι για να υποκαταστήσει τον πίνακα αλλά για να τον συμπληρώσει, να τον «ζωντανέψει». Και αν θέλουμε να πετύχουμε πραγματικά το στόχο μας πρέπει να μπει όχι μόνο στα μαθήματα φυσικής, χημείας ή τεχνολογίας, αλλά και στην ιστορία, στη φιλοσοφία, στα μαθήματα που αφορούν στη μελέτη της γλώσσας κλπ.

Οι μαθητές οι σπουδαστές και οι εκπαιδευτικοί πρέπει να γίνουν κυρίαρχοι της τεχνολογίας, όχι απλοί χρήστες. Χρέος μας είναι να μάθουμε όχι απλό χειρισμό, αλλά πως θα αναζητούμε δυναμικά πληροφορίες, πως θα ταξινομούμε αλλά και πως θα «κωδικοποιούμε» τη δική μας προσωπική γνώση. Η διαχείριση της γνώσης, είτε της προσωπικής είτε της συλλογικής, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Κυρίως όμως, μέσα από τις νέες τεχνολογίες, πρέπει όλοι οι πολίτες και ιδιαίτερος τα νεότερα μέλη της κοινωνίας, να μάθουμε να αλλάζουμε διαρκώς. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως η στατική γνώση, οι στατικές δεξιότητες, σήμερα περισσότερο από ποτέ στο παρελθόν, έχουν πολύ μικρό χρόνο ζωής.

Είναι σημαντικό πως οι γνώσεις που αποκτούνται κατά τη διάρκεια των σπουδών και της εκπαίδευσής, δεν αρκούν στο να εξασφαλίσουν τα προς το ζην, εφ' όρου ζωής.

Εστιάζουμε αντίθετα στην «ικανότητα» του κάθε πολίτη να αποκτά διαρκώς γνώσεις και δεξιότητες ώστε να βρίσκεται εντός των εξελίξεων, ανεξαρτήτως ηλικίας, μορφωτικού επιπέδου κλπ.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Ακόμη θα πρέπει η τεχνολογία να αποτελέσει «εργαλείο» ώστε ο κάθε μαθητής, σπουδαστής ή εκπαιδευτικός, αφού την μάθει να μπορεί να την αξιοποιήσει όπως επιθυμεί. Χωρίς καταναγκασμούς, χωρίς κεντρικά οριζόμενες λύσεις και πάντα με γνώμονα τις προσωπικές του ανάγκες και αναζητήσεις.

Οι «συνταγές» για την εισαγωγή τεχνολογιών στην εκπαίδευση βάσει ενός κεντρικού παρεμβατικού μοντέλου που ακολουθεί τη λογική «από-πάνω-προς-τα-κάτω» αδιακρίτως, δεν απέδωσαν όταν δεν έλαβαν υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της κάθε διακριτής ομάδας πληθυσμού, αναλόγως του τόπου κατοικίας, των τοπικών χαρακτηριστικών ανάπτυξης, των ιδιαίτερων πολιτισμικών χαρακτηριστικών και ενδεχομένως ειδικών απαιτήσεων, σε περιπτώσεις όπως τα ΑμεΑ. Η τεχνολογία αποτελεί εργαλείο για την ενίσχυση των προσωπικών επιλογών εκπαίδευσης και όχι μέσο «καταναγκασμού».

Η ψηφιακή τεχνολογία, ως ο πλέον σύγχρονος και αποδοτικός φορέας για τη διακίνηση πληροφοριών και γνώσης, αποτελεί συνεπώς κρίσιμη παράμετρο που μπορεί να φέρει γρήγορα και ορατά αποτελέσματα προς τις παραπάνω κατευθύνσεις και με σχετικά χαμηλό κόστος λόγω της ραγδαίας εξέλιξής της. Και βεβαίως, δεν τίθεται θέμα διαθεσιμότητας της τεχνολογίας.

Ωστόσο, αυτό που πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, είναι πως η αξιοποίηση της τεχνολογίας στο εκπαιδευτικό σύστημα, δεν αφορά στην πραγματικότητα τη σχέση μας /με την τεχνολογία. Αφορά πρωτίστως τις στοχεύσεις μας για την παιδεία. Από τη στρατηγική μας για την παιδεία θα πρέπει να ξεκινήσουμε αν θέλουμε να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες της τεχνολογίας, και όχι αντίστροφα.

1.2.2 Ζητήματα και δράσεις ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα

Η Ειδική Γραμματεία για την «Κοινωνία της Πληροφορίας», αντιμετωπίζει τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας με ιδιαίτερη ευαισθησία μέσω του αντίστοιχου Επιχειρησιακού Προγράμματος. Η κύρια μέριμνα του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η υποβοήθηση και διευκόλυνση του έργου των επαγγελματιών υγείας για τη βελτίωση των υπηρεσιών νοσοκομειακής φροντίδας και περίθαλψης σε όλα τα επίπεδα.

Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα των παρεμβάσεων του Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» θα αναφερθούμε στο Εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα Αιμοδοσίας, που διασυνδέει 26 υπηρεσίες αιμοδοσίας, στηρίζοντας την παρακολούθηση των μονάδων αίματος και των παραγώγων τους σε άλλα νοσοκομεία ή κλινικές, την παρακολούθηση των αποθεμάτων αίματος και την καλύτερη κατανομή του αίματος σε εθνικό επίπεδο.

Αντίστοιχο παράδειγμα αποτελεί το Πληροφοριακό Σύστημα Συντονισμού και Ελέγχου Μεταμοσχεύσεων που επιτρέπει πλέον την ενημέρωση εθνικής λίστας αναμονής μεταμοσχεύσεων για τα συμπαγή όργανα και ιστικά μοσχεύματα καθώς και την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Μονάδων Υποστήριξης Νεφρικής Λειτουργίας μέσω της δημιουργίας και συνεχούς ενημέρωσης του πανελλαδικού μητρώου υποψηφίων ληπτών. Το έργο υλοποιείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» και αφορά στον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων, στην υπηρεσία Συντονισμού και Ελέγχου Μεταμοσχεύσεων, πέντε Περιφερειακά Παραρτήματα της Υπηρεσίας Συντονισμού Μεταμοσχεύσεων, ένα Εργαστήριο Ιστοσυμβατότητας και είκοσι τρεις τελικούς φορείς χρήστες (νοσοκομεία – κέντρα Υγειονομικών Περιφερειών).

Και τα δύο αυτά έργα θεωρούνται πολύ κρίσιμα για την Ειδική Γραμματεία της «Κοινωνίας της Πληροφορίας», καθώς βρίσκονται κοντά στο στάδιο ολοκλήρωσής τους και αναμένετε από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τη διευθέτηση κάποιων τελικών ζητημάτων, κυρίως λειτουργικής ενσωμάτωσης των συστημάτων στην καθημερινή λειτουργία των φορέων. Τα δύο αυτά έργα μπορούν να μπουν πολύ γρήγορα

Κοινωνία της Πληροφορίας

σε παραγωγική λειτουργία, να εξυπηρετήσουν καλύτερα τον πολίτη και να συμβάλλουν μεταξύ άλλων με καταγραφή δαπανών στην επίτευξη των φετινών στόχων του Προγράμματος.

Τα έργα ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας συνοδεύονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας», με δράσεις για την κατάρτιση, με προϋπολογισμό που αγγίζει τα €14 εκατομμύρια ευρώ.

Είναι προφανές ότι στην Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, η έννοια των ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας είναι σαφής και προσδιορισμένη. Ωστόσο, σε αυτή την προσπάθεια, δεν κινούμαστε ανεξάρτητα από τις διεθνείς εξελίξεις.

Ήδη από την 30η Απριλίου του 2004, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τις χώρες-μέλη κατήρτισε το Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας, το οποίο καλύπτει θέματα που ξεκινούν από την ηλεκτρονική συνταγογράφηση, τη διαχείριση ηλεκτρονικού φακέλου ασθενούς μέχρι την αξιοποίηση των νέων συστημάτων για τη βελτίωση της καθημερινής λειτουργίας των νοσοκομείων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό η χώρα μας, όπως και όλες οι χώρες-μέλη, έχει την υποχρέωση της κατάρτισης του δικού της εθνικού σχεδίου για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας έως το τέλος του 2005.

Η δημιουργία του Εθνικού Κέντρου Ποιότητας Υπηρεσιών Υγείας (ΕΚΕΠΥ), που αποτελεί στόχο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις και ενδεχομένως το φορέα για τη χάραξη του εθνικού χάρτη για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας έως το τέλος του έτους, ώστε να είμαστε απολύτως ευθυγραμμισμένοι με τις Ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις σε αυτό τον τομέα. Αυτό το σχέδιο αναμένεται με ενδιαφέρον από την Επιτροπή Πληροφορικής, ώστε να συμπεριληφθεί στην Εθνική Στρατηγική για την Πληροφορική, η οποία βρίσκεται υπό κατάρτιση.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Στο ίδιο πλαίσιο υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας, είναι απαραίτητο στα επόμενα βήματα να προχωρήσουμε με ταχείς ρυθμούς στην ανάπτυξη του δικτυακού τόπου (portal) για την υγεία, να εξασφαλίσουμε τους όρους διαλειτουργικότητας των συστημάτων και να δημιουργήσουμε το κατάλληλο πλαίσιο συνεργασίας όλων των ενδιαφερομένων σε ένα forum για την υγεία, αυτό που πρακτικά ονομάζουμε e-health forum.

Προσδοκούμε ένα τέτοιο forum να αποτελέσει το πεδίο γόνιμης ανταλλαγής απόψεων, μεταξύ του αρμόδιου φορέα, της αγοράς τεχνολογιών πληροφορικής και των Πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων. Μόνο αν πετύχουμε την ώσμωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, θα επιτύχουμε το στόχο μας για ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας που έχουν άμεση θετική επίπτωση στον πολίτη και οι οποίες είναι εφικτό να υλοποιηθούν με τις προδιαγραφές ποιότητας και χρόνου που επιθυμούμε.

Έχοντας πλέον κλείσει πολλά ζητήματα των έργων για την υγεία, που ταλάνιζαν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για πολλά έτη έως τις αρχές του 2004, πρέπει τώρα να θέσουμε τις επόμενες προτεραιότητές μας και να προχωρήσουμε με ταχείς ρυθμούς στην υλοποίησή τους. Η χάραξη του εθνικού χάρτη για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας, η δημιουργία του e-health forum, η προώθηση ζητημάτων διαλειτουργικότητας των συστημάτων υγείας και το portal για την υγεία, αποτελούν ενδεχομένως μερικές από αυτές τις προτεραιότητες, βάσει της κοινής Ευρωπαϊκής οπτικής.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να παραδεχτούμε πως σε ό,τι αφορά τον κρίσιμο τομέα της υγείας, έχουμε πλέον στα χέρια μας τόσο τις τεχνολογικές δυνατότητες και την υψηλή εγγύρια τεχνογνωσία, όσο και τις δυνατότητες που προσφέρει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας». Έχοντας κάνει σημαντικά βήματα σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν, θα πρέπει να κινηθούμε ακόμη πιο γρήγορα και να υλοποιήσουμε τις παρεμβάσεις ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας που έχουμε σχεδιάσει, και οι οποίες αγγίζουν την καθημερινή ζωή των πολιτών.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Στην Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, πέρα από κάθε δείκτη ή στόχο, κρίνουμε την επιτυχία κάθε δράσης πρωτίστως στο επίπεδο του πολίτη. Ειδικά επειδή αναφερόμαστε στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας, η οπτική του πολίτη αποτελεί για εμάς την πιο κρίσιμη παράμετρος σε κάθε επόμενο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

1.2.3. Κοινωνία της Πληροφορίας και το νέο εργασιακό περιβάλλον

Είναι πλέον γεγονός ότι οι ταχύτητες τεχνολογικής ανάπτυξης μιας κοινωνίας πήραν έναν ανεξέλεγκτο ρυθμό και η επιβίωσή της θα εξαρτάται από το βαθμό που μπορεί να τις προβλέπει και να προσαρμόζεται στα αποτελέσματα κάθε τεχνολογικής επανάστασης. Πριν κλείσει ο εικοστός αιώνας η ψηφιακή επανάσταση θα έχει συντελεσθεί σε μεγάλο βαθμό και η εξάπλωσή της θα παραλληλίζεται με την αντίστοιχη του ηλεκτρισμού. Αυτή η επανάσταση θα επιφέρει δραστικές αλλαγές στον τρόπο επικοινωνίας, στο είδος των προσφερομένων υπηρεσιών και κυρίως στον τρόπο εργασίας. Τη Βιομηχανική Κοινωνία τη διαδέχεται πλέον η Κοινωνία των Υπηρεσιών.

Η νέα τεχνολογική κοινωνία θα χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα ροής των πληροφοριών της και η απόδοσή της θα μετράται από το ρυθμό που θα μπορεί να τις επεξεργάζεται και να τις εκμεταλλεύεται. Οι αποστάσεις επικοινωνίας θα εκμηδενισθούν, οι τηλεσυσκέψεις θα γίνουν ρουτίνα, η τηλεεκπαίδευση και η τηλεργασία θα εισβάλουν στη ζωή μας. Το νέο περιβάλλον που γεννιέται συνεπάγεται αλλαγές στην πολιτική, στις δομές του κρατικού μηχανισμού, στη νομοθεσία, στην παιδεία, στην ψυχαγωγία και κυρίως αλλαγές στη νοοτροπία αρίστης εκμετάλλευσης των υπαρχόντων πόρων για να μη ζήσουμε το δράμα της καθυστέρησης. Όλο και περισσότερο θα είναι εμφανές ότι το μεγαλύτερο κεφάλαιο επιβίωσης της κοινωνίας θα είναι η εκπαίδευση των πολιτών της και θα πρέπει να βρεθούν εκείνοι οι δίοδοι που θα κατευθύνουν τη γνώση στην κατάλληλη αντιμετώπιση της τεχνολογικής πρόκλησης. Η πληροφορική από απλό εργαλείο που ήταν, καθιερώνεται πλέον σαν πλήρες περιβάλλον λειτουργίας.

Στον εικοστό αιώνα παρατηρήσαμε το πλατύτερο μέχρι τώρα φάσμα της χρήσης της ύλης από τον άνθρωπο. Ξεκινήσαμε από τα απλά εργαλεία και την υποκατάσταση της μυϊκής δύναμης από τη μηχανή, διανύσαμε για πολλά χρόνια τη χρήση της ύλης και ως

Κοινωνία της Πληροφορίας

πηγή ενέργειας και εισήλθαμε πλέον στην υποκατάσταση των πνευματικών διεργασιών από τον υπολογιστή (εποχή της πληροφορίας). Διανύουμε ακόμη την επεξεργασία και εκμετάλλευση της πληροφορίας σε βαθμό «χαμηλού επιπέδου» πνευματικών διεργασιών και εισερχόμαστε σιγά σιγά στην εποχή των πολύπλοκων συνδυασμών στοιχείων και εξειδικευμένων εφαρμογών για μεγάλους επιστημονικούς κλάδους, κάτι που αντιστοιχεί σε «υψηλού επιπέδου» πνευματικές διεργασίες.

Το διαδίκτυο (Internet) απλώνεται σαν ένας αέρας τεχνολογικής αναπνοής που θα μπορούσαμε να το δούμε από τέσσερις διαστάσεις. Πρώτα, σαν Τεχνολογική Πλατφόρμα απλής μετάδοσης φωνής – δεδομένων - εικόνας. Έπειτα, έρχεται το μέγεθος της ταχύτητας μετάδοσης αυτών των δεδομένων. Μετά, οι υπηρεσίες που προσφέρονται μέσα από αυτό και τέλος και σπουδαιότερο η χρησιμότητα αυτού του νέου επικοινωνιακού περιβάλλοντος στη δουλειά μας, στη διαμόρφωση του ελεύθερου χρόνου μας αλλά και γενικότερα στην κοινωνική μας ζωή.

Ο νέος άνθρωπος θα πρέπει να αναπτύξει και μία έκτη αίσθηση, κοντά στις άλλες πέντε βασικές για την επιβίωσή του, που θα μπορούσε να ονομασθεί «τηλεαίσθηση», η οποία πλέον θα βασίζεται σε ένα καλώς ορισμένο φυσικό μέσο (το τηλεαισθητήριο, που θα είναι ο υπολογιστής ή το κινητό υπερηλέφωνο) και θα απαιτείται μία ειδική γνώση για την ώριμη χρήση του.

Όλα αυτά έρχονται και σε λίγο θα βρίσκονται έξω από το κατώφλι μας. Αναφύεται μία πληθώρα ερωτημάτων κατά πόσο η κοινωνία μας είναι ώριμη να αφομοιώσει αυτή την επανάσταση, αλλά και ποιες είναι οι ενδεχόμενες μεταλλάξεις τόσο στην εκπαίδευση και στην εργασία, όσο και στην πολιτική και στο κοινωνικό γίνεσθαι.

Θα επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας κυρίως στο νέο εργασιακό περιβάλλον που δημιουργείται, θα προσπαθήσουμε να δούμε τις αλλαγές της εργασίας, που στηρίζονται πρώτα στη ραγδαία εξέλιξη των υπολογιστικών συστημάτων και κατόπιν μέσα στο πλαίσιο του δικτυακού περιβάλλοντος. Το δεύτερο θα το διακρίνουμε στο εσωτερικό δίκτυο ενός οργανισμού ή επιχείρησης και στο μεγάλο εξωτερικό διαδίκτυο.

Πριν εικοσιπέντε μόλις χρόνια ένας απλός υπολογιστής τσέπης για τις βασικές

Κοινωνία της Πληροφορίας

πράξεις της αριθμητικής κόστιζε περισσότερο από όσο κοστίζει σήμερα ένας απλός πλήρης προσωπικός υπολογιστής με τον εκτυπωτή του. Στο διάστημα αυτό είδαμε πολλές εργασίες ελέγχου της παραγωγής και διακίνησης προϊόντων να υποστηρίζονται αποκλειστικά από τους υπολογιστές. Παρακολούθησαμε την κυρίαρχη είσοδο των αυτόματων μηχανών στην παραγωγή αυτοκινήτων και στην επεξεργασία πρώτων υλών. Είδαμε την εκτέλεση λογιστικών πράξεων στις τράπεζες και στα λογιστήρια των εταιρειών από την επεξεργασία τους πάνω στο χαρτί να εκτελούνται τώρα μόνο από τα ηλεκτρονικά κυκλώματα σε μαζική έκταση και με ασύλληπτες ταχύτητες. Οι συνήθεις χρηματικές συναλλαγές αντικαθίστανται πλέον από τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Στη Βιομηχανία ένα μεγάλο μέρος των εργασιών στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στους υπολογιστές κάτι που δε συνέβη με τη Γεωργία, η οποία όλο και περισσότερο συρρικνώνεται σε σχέση με τον όγκο της οικονομίας. Η ραγδαία ανάπτυξη των υπολογιστών ανέδειξε πλέον την παροχή υπηρεσιών σε κυρίαρχο τομέα της οικονομίας στα προηγμένα κράτη.

Τα προϊόντα της Πληροφορικής εξελίσσονται ραγδαία στο να επεξεργάζονται απλές και σύνθετες πληροφορίες και στο να φιλτράρουν κατάλληλα τη σωστή πληροφορία μέσα στο χάος των ψηφιακών δεδομένων. Όλο και περισσότερο θα αναπτύσσονται εργαλεία προσαρμοσμένα στις ατομικές ανάγκες του καθένα τόσο για να διαμορφώνει καλύτερα τον εργασιακό του χώρο όσο και να εκμεταλλεύεται παραγωγικότερα τον ελεύθερο του χρόνο. Δεν είναι πλέον παραλογισμός να ισχυριζόμαστε ότι σε λίγο κάθε εργαζόμενος θα θεωρεί τη χρήση του υπολογιστή τόσο αυτονόητη, όσο θεωρεί σήμερα τη χρήση του ηλεκτρισμού και του τηλεφώνου.

Τα εργαλεία που θα έχει ο κάθε εργαζόμενος στη διάθεσή του για να ανταποκρίνεται στην εργασία για την οποία αμείβεται, όπως και για να καταγράφει και να εκφράζει τις προσωπικές του ιδέες θα εξελίσσονται ραγδαία και θα δίνουν τη δυνατότητα στο εργαζόμενο άτομο να αναδεικνύεται σε κυρίαρχο παραγωγικό συντελεστή, περισσότερο σε ατομική βάση και λιγότερο σε συλλογική, προβάλλοντας περισσότερο τις προσωπικές του ιδέες και εμπνεύσεις και λιγότερο τα αποτελέσματα μιας συλλογικής εργασίας. Η τεχνολογία δηλαδή θα αναδεικνύει όλο και περισσότερο την ατομική εργασία.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Όσον αφορά τη δυνατότητα δικτύωσης, οι ταχύτητες μεταφοράς δεδομένων σε τοπικά δίκτυα έφθασαν σε υψηλά επίπεδα απόδοσης και διακρίνουμε ήδη τις μεταλλάξεις της εργασίας. Παρατηρείται ένας σχετικός αυτονόητος καταμερισμός εργασίας και αναπτύσσονται κανόνες συνεργατικότητας όσον αφορά την κοινή παραγωγή προϊόντων, αλλά και την κατανομή των πόρων παραγωγής. Οι οργανισμοί αναπτύσσουν δικά τους εξειδικευμένα ενδοδίκτυα (Intranets) ομάδων εργαζομένων με κοινούς στόχους παραγωγής και ενδιαφερόντων τόσο για την επαγγελματική τους ενασχόληση, όσο και για την διαμόρφωση κοινού ελεύθερου χρόνου. Έτσι βλέπουμε το παραδοσιακό προσωπικό γραφείο του εργαζόμενου να μεταλλάσσεται σε ένα κοινό πολυγραφείο (multi-office) που το μοιράζεται με τους άλλους συναδέλφους του. Τα εργαλεία επικοινωνίας προσφέρουν διάφορα παράθυρα ατομικής εργασίας, κοινής εργασίας, ενημέρωσης και πιθανόν ψυχαγωγίας.

Η ανάπτυξη των υπολογιστών σε συνάρτηση με τα υπερδίκτυα που κατακλύζουν κάθε πτυχή της οικονομικής ζωής διασφαλίζει στον εργαζόμενο τη δυνατότητα να δουλεύει στο σπίτι του, μακριά από το παραδοσιακό του γραφείο, προσπελώνοντας τους απαραίτητους πόρους, όταν τους χρειάζεται μέσω ενός επικοινωνιακού μέσου (τηλεφωνικό δίκτυο, δίκτυο ευρείας ζώνης, μισθωμένη γραμμή). Αυτό ονομάζεται τηλεργασία. Η τηλεργασία μπορεί να έχει διάφορες μορφές. Από τη μια είναι η εργασία στο σπίτι όπου ο εργαζόμενος έχει τον απαραίτητο εξοπλισμό στο σπίτι του και επικοινωνεί με το παραδοσιακό του γραφείο. Ανάλογα με το είδος της επικοινωνίας που χρειάζεται ο εργαζόμενος με το γραφείο επιλέγεται και το είδος του επικοινωνιακού μέσου. Έτσι όταν το μέγεθος της πληροφορίας που ανταλλάσσεται είναι μικρό μπορεί να γίνει με τη χρήση ενός modem και μιας τηλεφωνικής γραμμής, ενώ όταν το μέγεθος της πληροφορίας που μεταδίδεται είναι μεγάλο και η επικοινωνία κρατά μερικές ώρες την ημέρα μπορεί να απαιτείται σύνδεση δικτύου ευρείας ζώνης ή ακόμη και μισθωμένη γραμμή. Από την άλλη έχουμε τηλεργασία σε ειδικά δορυφορικά γραφεία του ίδιου οργανισμού, ή ειδικά κέντρα τηλεργασίας που εξυπηρετούν από κοινού διάφορους οργανισμούς. Τέλος αναφέρουμε και όσες εργασίες εκτελούνται καθ' οδόν, όπου ο εργαζόμενος κατέχει τον ανάλογο κινητο εξοπλισμό.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η εξέλιξη του διαδικτύου με τις ταχύτητες και τα εργαλεία που ήδη προσφέρει μπορεί να επεκτείνει τα ενδοδίκτυα κοινού ενδιαφέροντος και συνεργατικότητας και πέρα από τον ίδιο οργανισμό αγνοώντας και τις φυσικές αποστάσεις και έτσι έχουμε τα λεγόμενα εξωδίκτυα (extranets). Ο εκμηδενισμός των φυσικών αποστάσεων, καθώς και η επικοινωνία με εργαζόμενους με διαφορετικές μητρικές γλώσσες σε καθημερινή βάση μεταλλάσσει ήδη το παραδοσιακό γραφείο σε ένα διεθνές πολυγραφείο (Inter-multi-office) με οτιδήποτε να σημαίνει αυτό σε καθημερινή βάση αλλά και θέτοντας απαιτήσεις για την κατάλληλη εκπαίδευση των εργαζομένων. Είναι πλέον σαφές ότι μόνο η δια βίου εκπαίδευση και η βαθιά γνώση των κατάλληλων εργαλείων θα μπορεί να εγγυάται τη βιωσιμότητα των ανάλογων θέσεων εργασίας

Όλα τα παραπάνω μπορούν να ενταχθούν κάτω από μια μεγάλη ομπρέλα που ακούει στο όνομα τηλεκοινωνισμός (telecommuting). Ο όρος αυτός αφορά τον εργαζόμενο που άλλοτε τηλεεργάζεται στο σπίτι του και άλλοτε εργάζεται στο φυσικό του γραφείο. Αυτό συνεπάγεται και την εμφάνιση και διεκπεραίωση επαγγελματικών ενδιαφερόντων, ακόμη και τη διάρκεια της ανάπαυσης και της ψυχαγωγίας.

Θα αναφέρουμε επιγραμματικά μερικά πλεονεκτήματα του τηλεκοινωνισμού σε σχέση με το νέο εργασιακό περιβάλλον που αναπτύσσεται. Έχουμε το φαινόμενο της αποκέντρωσης της εργασίας όπου έτσι ελαχιστοποιούνται οι μετακινήσεις, εξοικονομείται χρόνος, προστατεύεται το περιβάλλον. Η επαρχία αποκτά μεγαλύτερο βάρος στην παραγωγική διαδικασία, προσφέροντας, τη δυνατότητα στους κατοίκους της να δουλέψουν σε επαγγέλματα τα οποία απαιτούσαν την παραμονή στην πόλη, π.χ. του προγραμματιστή, ο οποίος ήταν αναγκασμένος να κατοικεί στην πόλη. Οι εταιρείες αποκτούν μεγαλύτερη ευελιξία στην οργάνωση των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι εξοικονομούν χρόνο και χρήμα (μείωση των μετακινήσεων) και ζουν περισσότερο κοντά στην οικογένειά τους. Δίνονται ευκαιρίες εργασίας σε άτομα με κινητικές δυσκολίες. Δίνονται περισσότερες ευκαιρίες στην εργαζόμενη μητέρα.

Ο τηλεκοινωνισμός συνδέεται άμεσα με την τηλεεκπαίδευση (distance training) και την τηλεσυνεργασία. Η τελευταία αφορά τη συνεργασία ομάδων που βρίσκονται μακριά μεταξύ τους και επικοινωνούν με τη χρήση ενός τηλεπικοινωνιακού μέσου (ερευνητικές

Κοινωνία της Πληροφορίας

ομάδες, ιατρικά κέντρα (telemedicine), παραρτήματα μιας εταιρείας κ.α.) Σήμερα, λόγω της γρήγορης τεχνολογικής ανάπτυξης είναι απαραίτητη η δια βίου εκπαίδευση. Έτσι δημιουργούνται κέντρα τηλεεκπαίδευσης, και οι ενδιαφερόμενοι συνδέονται μέσω ενός δικτύου, για να εκπαιδευτούν. Αυτό συνεπάγεται μία νέα διάσταση στον παραδοσιακό διαχωρισμό της εκπαίδευσης και της εργασίας, διακρίνοντας μία αυξανόμενη μείξη και των δύο προς όφελος του ανήσυχου εργαζόμενου, που προσπαθεί να αφομοιώσει και να εφαρμόσει τα καινούργια και προηγμένα εργαλεία στην εργασία του. Είναι πλέον σαφές ότι από τις νέες αυτές δυνατότητες της Τεχνολογίας ευνοούνται κυρίως οι γυναίκες, τα άτομα με ειδικές ικανότητες, οι εργαζόμενοι της επαρχίας και όσοι επιθυμούν να έχουν και δεύτερη εργασία, η οποία επικεντρώνεται κυρίως στην επεξεργασία στοιχείων, συγγραφή κειμένου και σχεδιασμό και παραγωγή γραφίστικου προϊόντος.

Στις γυναίκες, παράλληλα με τη φροντίδα των παιδιών τους, δίνεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να εργάζονται επιλέγοντας ακόμη και μεταξύ πλήρους και μερικής απασχόλησης. Εύκολες εργασίες για μία γυναίκα από το σπίτι είναι η γραμματειακή και λογιστική στήριξη μιας επιχείρησης, η παραγωγή γραφίστικου προϊόντος και η διεκπεραίωση παραγγελιών.

Πίσω όμως από αυτήν την επικοινωνιακή ελευθερία παραμονεύουν κίνδυνοι που έχουν σχέση με τις κοινωνικές μεταλλάξεις που φανταζόμαστε και ακόμη δεν έχουμε προβλέψει. Υπάρχει ο μεγάλος κίνδυνος της μίξης του ελεύθερου και εργασιακού μας χρόνου με πιθανό νικητή την Τεχνολογία που ξέρει να σαγηνεύει και να μας αφαιρεί χρόνο από το συνάνθρωπο προς όφελος της επεξεργασίας των bits. Υπάρχει ο κίνδυνος της ψηφιοποίησης των πάντων, που σημαίνει την πλήρη καταγραφή των διεργασιών του ανθρώπου με έλεγχο και από άλλους και πιθανόν να συνεπάγεται τη ρυθμιζόμενη εντατικοποίηση της εργασίας από την πλευρά του εργοδότη. Ο άνθρωπος ακόμη κινδυνεύει να μάθει να λειτουργεί σε περιβάλλοντα κτισμένα πάνω στο είδωλο των συνεργατών του χωρίς να τους έχει γνωρίσει από κοντά. Παραμονεύει ο κίνδυνος, τα υπέρ-λειτουργικά εικονικά περιβάλλοντα να αλλοτριώσουν τον άνθρωπο σε βαθμό που να νοιώθει ξένος προς το συνάνθρωπό του και το φυσικό του χώρο.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Υπάρχει γενικά ο κίνδυνος να ενισχυθούν τα ατομιστικά στοιχεία της προσωπικότητας του ανθρώπου δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στο ηλεκτρονικό του περιβάλλον σε βάρος του ανθρώπινου περιβάλλοντός του. Με λίγα λόγια υπάρχει ο κίνδυνος ο Ηλεκτρονικός χρόνος του ανθρώπου να υπερτερεί του Φυσικού του χρόνου.

Η μοναδική ελπίδα για να αφομοιώσουμε σωστά τη νέα τεχνολογία είναι να την κατανοήσουμε πλήρως, να τη χρησιμοποιούμε σαν ένα εργαλείο χαμηλού επιπέδου σε σχέση με την ανθρώπινη διάστασή μας και πάντοτε μέσα στη διάρκεια του αυστηρά καθορισμένου εργασιακού μας χρόνου.

1.2.4 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Καταρχήν έχουν περάσει περισσότερα από οκτώ έτη, από τότε που οι κυβερνήσεις των περισσότερο προηγμένων τεχνολογικά χωρών στην Ευρώπη, κατήρτισαν τα πρώτα σχέδια για την μεταφορά των «κλασικών» συναλλαγών με το δημόσιο, σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες.

Επίσης η Μεγάλη Βρετανία ξεκίνησε από το 1995, ενώ η Φινλανδία και η Ολλανδία από το 1996, με σχέδια ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αρκετά πρωτοποριακά και οραματικά για την εποχή τους.

Η επιτυχία του εγχειρήματος ήταν σχεδόν εξασφαλισμένο. Το τρίπτυχο «ταχύτερα, φθηνότερα, αποτελεσματικότερα» για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις ήταν δελεαστικό και πράγματι επετεύχθη σε σημαντικό βαθμό στην Ευρώπη. Βέβαια, η επίτευξη αυτού του αποτελέσματος δεν ακολούθησε τους ρυθμούς που όλοι, και ιδιαίτερα οι θιασώτες της τεχνολογίας, ανέμεναν.

Σε αυτή την προσπάθεια, οι δυσκολίες και οι προκλήσεις που παρουσιάστηκαν και που συνεχίζουν να εμφανίζονται σε όλη την Ευρώπη, είναι πολλές. Από τη μια, το θεσμικό και το κανονιστικό πλαίσιο, που έπεται αντί να προπορεύεται της τεχνολογίας και το οποίο είναι απαραίτητο να αλλάξει βηματισμό. Από την άλλη, η ανάγκη να κατανοήσει πραγματικά ο πολίτης πώς θα ωφεληθεί από την «ηλεκτρονική

Κοινωνία της Πληροφορίας

διακυβέρνηση». Γιατί μόνο αν ο πολίτης διαπιστώσει με απτούς τρόπους πώς θα κερδίσει χρόνο, ευκολία αλλά και χρήμα χάρη στην τεχνολογία, θα έχουμε επιτύχει ένα σημαντικό βήμα προς την υιοθέτηση της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης». Το βασικό ζητούμενο είναι πλέον η ομαλή «ένταξη» της τεχνολογίας στη ζωή του πολίτη για να τον υπηρετήσει και όχι το αντίθετο.

Για την Ευρωπαϊκή οικογένεια, «Κοινωνία της Πληροφορίας» και «ηλεκτρονική διακυβέρνηση» είναι μια σειρά από μικρές ή μεγάλες δυνατότητες που εμφανίζονται σε κάθε σχεδόν στιγμή της καθημερινής ζωής, διευκολύνοντάς την. Είναι η δυνατότητα που απολαμβάνει ο πολίτης, πριν ξεκινήσει τη μέρα του, να έχει ενημερωθεί με ηλεκτρονικά μέσα για τα θέματα που τον ενδιαφέρουν. Με ταχύτητα και ευκολία και όπως αυτός αποκλειστικά επιλέγει χωρίς περιττά ή αδιάφορα μηνύματα.

Παράλληλα στο δρόμο προς την εργασία ή το σχολείο, είναι η ευκολία που θα έχει η κάθε οικογένεια να ενημερώνεται συνεχώς και σε πραγματικό χρόνο μέσω ευρυζωνικών υπηρεσιών, για την κατάσταση της κυκλοφορίας, τις εναλλακτικές οδούς που μπορεί να ακολουθήσει και τα δρομολόγια κάθε μέσου μαζικής μεταφοράς, προκειμένου να φθάσει στην προορισμό της ταχύτερα και ασφαλέστερα.

Στην καθημερινή μαθητική ή φοιτητική ζωή, είναι η δυνατότητα του κάθε νεαρού μέλους της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» να φοιτά σε σύγχρονα σχολεία και Πανεπιστήμια, με άρτιες τεχνολογικές υποδομές, που επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες και στην πιο πρόσφατη πληροφόρηση, καθώς και στην εύκολη αναζήτηση δεδομένων. Είναι η δυνατότητα και του πιο απομακρυσμένου γεωγραφικά μαθητή, να έχει ίσους όρους πρόσβασης στη γνώση και να συμμετέχει παράλληλα με τις κανονικές, και σε επιπλέον ομάδες μάθησης, σε εικονικές τάξεις και αυτό γίνεται στις περισσότερες Σκανδιναβικές χώρες σήμερα.

Παρακολουθώντας την εξέλιξη μιας τυπικής μέρας της καθημερινής ζωής, είναι η δυνατότητα του πολίτη και του επιχειρηματία να απολαμβάνει τα οφέλη της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» και να πραγματοποιεί ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των

Κοινωνία της Πληροφορίας

συναλλαγών του με τις δημόσιες υπηρεσίες από το σπίτι του με την άνεση και την ευκολία που θα του προσφέρει ο προσωπικός του υπολογιστής και μια συνεχώς διαθέσιμη και γρήγορη ενσύρματη ή ασύρματη σύνδεση στο Internet. Και η «ηλεκτρονική διακυβέρνηση» δεν είναι βεβαίως μια έννοια αφηρημένη.

Είναι η ηλεκτρονική υποβολή κάθε αιτήματος ή δήλωσης που αφορά στο δημόσιο τομέα και η ηλεκτρονική διεκπεραίωση των σχετικών διαδικασιών. Το 2003 στο Βέλγιο, 102 από τις 111 υπηρεσίες που είναι στην ευθύνη της Κεντρικής Κυβέρνησης διεξάγονται ηλεκτρονικά, συμπεριλαμβανομένων δηλώσεων φορολογίας, έκδοσης πιστοποιητικών και αδειών κλπ. Στην Ελλάδα, τα ΚΕΠ είναι μια πρώτη προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση, η οποία εμπλουτίζεται και θα γίνει περισσότερο ηλεκτρονική.

Στο τομέα του επιχειρείν, η «ηλεκτρονική διακυβέρνηση» είναι το παράδειγμα της Ολλανδίας του 2004, όπου η επιχείρηση θα εισάγει μόνο μια φορά και σε ένα σημείο τα στοιχεία που αφορούν στη δραστηριότητά της και τα στοιχεία που ορίζονται από το νόμο (ΑΦΜ, διευθύνσεις έδρας, υποκαταστημάτων, σήματα, λογότυπα κλπ.). Οποιοσδήποτε δημόσιος ή μη φορέας, ζητά πληροφορίες ή στοιχεία για την εν λόγω εταιρεία, θα είναι υποχρεωμένος να ανατρέξει σε αυτή τη βάση, χωρίς να απαιτείται από την επιχείρηση να υποβάλλει συνεχώς τα ίδια δεδομένα σπαταλώντας χρόνο.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας δίνει ήδη τη δυνατότητα στην Ισπανία και τη Δανία να υλοποιούν το σύνολο σχεδόν των διαδικασιών ίδρυσης νέων επιχειρήσεων ηλεκτρονικά, με ιδιαίτερη ταχύτητα. Κοινωνία της Πληροφορίας είναι ευρυζωνικές υποδομές που προσφέρουν σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας, επιτρέποντας την ανάπτυξη νέων ευέλικτων μορφών εργασίας, την διεύρυνση των αγορών των επιχειρήσεων, την προμήθεια πρώτων υλών ταχύτερα και με χαμηλότερο κόστος, καθώς και την άμεση προσωποποιημένη επαφή με τους πελάτες. Οφέλη που απολαμβάνουν ήδη εκατοντάδες επιχειρήσεις σε όλη την Ευρώπη.

Στην καθημερινή ζωή, «ηλεκτρονική διακυβέρνηση» είναι ο εκσυγχρονισμός των ταχυδρομικών υπηρεσιών, όπου κάθε πολίτης μπορεί να παρακολουθεί ηλεκτρονικά

Κοινωνία της Πληροφορίας

μέχρι και την παράδοση την αλληλογραφία του, όπως γίνεται τώρα στη Σουηδία. Είναι η ευκολία που απολαμβάνει η κάθε Βρετανική επιχείρηση να μπορεί να πραγματοποιεί ήδη όλες τις ταχυδρομικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές της ηλεκτρονικά. Στην Ελλάδα, είναι ήδη η υποστήριξη των ΕΛΤΑ στην απόκτηση υπερσύγχρονων κέντρων διαλογής και πληροφοριακών συστημάτων, που συντομεύουν τους χρόνους παράδοσης και δίνουν τη δυνατότητα για παρόμοιες υπηρεσίες στο άμεσο μέλλον.

Παράλληλα η δυνατότητα του πολίτη να αντικαταστήσει τις επισκέψεις στην τράπεζα της προτίμησής του, με επισκέψεις στον «ηλεκτρονικό γκισέ» πραγματοποιώντας εκεί όλες τις συναλλαγές του είτε με ιδιώτες είτε με το δημόσιο, εύκολα, γρήγορα και με ασφάλεια, όπως γίνεται πια και στη χώρα μας. Επίσης είναι όμως και η δυνατότητα που θα έχει ο κάθε πολίτης, ανεξαρτήτως γεωγραφικής τοποθεσίας, να εργάζεται από απόσταση μέσω μεθόδων τηλε-εργασίας ή να αξιοποιεί σύγχρονες δικτυακές υποδομές όπως τα Wi-Fi, ώστε να κινείται στο χώρο εργασίας χωρίς περιορισμούς. Και αυτές οι δράσεις ήδη ξεκινούν να υλοποιούνται και στην Ελλάδα.

Στο καθημερινό επίπεδο και στον τομέα της υγείας, «Κοινωνία της Πληροφορίας» είναι η δυνατότητα του πολίτη να συμβουλευέται τον προσωπικό του γιατρό, μέσα από ευρυζωνικές υπηρεσίες τηλε-ϊατρικής. Αλλά και μετά την εργασία, στον τομέα της ψυχαγωγίας και του ελεύθερου χρόνου, Κοινωνία της Πληροφορίας είναι η δυνατότητα on-line παρακολούθησης των ταινιών που ενδιαφέρουν τον πολίτη, η επιλογή της επιθυμητής μουσικής, η έγκαιρη ηλεκτρονική κράτηση εισιτηρίων για παραστάσεις και αθλητικούς αγώνες, η ηλεκτρονική οργάνωση των ταξιδιών μέσα από ταξιδιωτικούς οδηγούς και η αγορά των εισιτηρίων του για όλα τα μέσα μεταφοράς ή η επιλογή των σημείων που θα διαμένει. Ανεξαρτήτως τύπου διαμονής, στην Κοινωνία της Πληροφορίας μέσα από την ευρυζωνική πρόσβαση, ο πολίτης αποκτά νέες δυνατότητες επιλογών για αγορές, όχι μόνο από τις τοπικές αγορές αλλά πλέον από όλο τον κόσμο, φέρνοντας στην πόρτα του προϊόντα από κάθε γειτονιά του κόσμου, εύκολα, γρήγορα και με ασφάλεια.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Κοινωνία της Πληροφορίας στην καθημερινή ζωή του πολίτη, είναι η παροχή δυνατοτήτων επικοινωνίας και συνομιλίας, με όρους κλασικής τηλεφωνίας, με πρακτικά αμελητέο κόστος χάρη στις ευρυζωνικές υποδομές. Είναι η ενίσχυση της κοινωνικότητας του πολίτη, με την παροχή ενός νέου μέσου, ενός νέου καναλιού επικοινωνίας με φίλους και γνωστούς ή για τη συμμετοχή σε ομάδες με κοινούς στόχους και ενδιαφέροντα, όπως ήδη συμβαίνει σε μεγάλη κλίμακα στις τεχνολογικά προηγμένες Σκανδιναβικές χώρες.

Για να επιτευχθούν όμως όλα τα παραπάνω, για να επιτύχουμε πραγματικά μια Κοινωνία της Πληροφορίας, απαιτείται κάτι περισσότερο από την ποιοτική υλοποίηση έργων πληροφορικής και νέων τεχνολογιών. Απαιτείται η προσέγγιση του πολίτη με όρους της καθημερινότητάς του. Απαιτείται να φέρουμε την τεχνολογία στην πραγματική της διάσταση και να αντιληφθούμε πως ο πολίτης επιθυμεί να την αξιοποιήσει σαν εργαλείο για να διευκολυνθεί σε κάθε σημαντική ή ασήμαντη δραστηριότητά του, και όχι να την αντιμετωπίσουμε απαραίτητα ως κέντρο της ύπαρξής του.

Συνεπώς, παράλληλα με κάθε έργο πληροφορικής που συμβάλλει στην εκπλήρωση του οράματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας, η προσπάθεια πρέπει να εστιασθεί στο πως αντιλαμβάνεται καθημερινά ο πολίτης την νέα τεχνολογία. Και σε κάθε βήμα, σε κάθε νέα παρέμβαση πρέπει να μετράμε το αποτέλεσμα σε αυτό το επίπεδο αναφοράς. στο ανθρώπινο επίπεδο.

1.2.5 Επιχειρησιακό πρόγραμμα «δικτυωθείτε»

Το Πρόγραμμα «Δικτυωθείτε» και η Εκπαιδευτική του Στήριξη, αποτελεί αποτέλεσμα επιτυχημένης συνεργασίας και σύμπραξης μεταξύ της Ειδικής Γραμματείας για την Κοινωνία της Πληροφορίας, του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Βάσει των στατιστικών του Προγράμματος, σήμερα στο πρόγραμμα συμμετέχουν περισσότερες από 20.000 επιχειρήσεις, ενώ σχεδόν 17.000 έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους.

Ωστόσο το Πρόγραμμα «Δικτυωθείτε» από μόνο του άλλαξε το χάρτη της παραγωγικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Έδωσε βέβαια ώθηση στη σχέση της μικρής επιχείρησης με το Διαδίκτυο, άνοιξε νέους τεχνολογικούς δρόμους, αλλά παράλληλα η επιδότηση της αγοράς εξοπλισμού ήταν βασικό κίνητρο για πολλές επιχειρήσεις στο να συμμετάσχουν.

Για το λόγο αυτό, στην Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, αντιμετωπίσαμε την αναπτυξιακή διάσταση της τεχνολογίας με μια περισσότερο ολοκληρωμένη προσέγγιση. Έγινε προσπάθεια με συστηματικό τρόπο για την ανάδειξη των κυρίων παραμέτρων που μπορούν να οδηγήσουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων.

Οι κύριες αυτές παράμετροι είναι:

- Η πρώτη παράμετρος είναι η ενίσχυση της καινοτομίας στην μικρή ή μεγάλη επιχείρηση. Εμείς θεωρούμε ότι η ανταγωνιστικότητα δεν βελτιώνεται αυτόματα μόνο με την εγκατάσταση ενός νέου συστήματος ή μιας νέας τεχνολογίας, απλά δηλαδή με την εισαγωγή της τεχνολογικής καινοτομίας.

Η επιχειρηματική καινοτομία, η βελτίωση επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης και οι έξυπνες λύσεις που συντομεύουν διαδικασίες και κόστος, και που ανοίγουν νέες αγορές, ή που οδηγούν σε προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, είναι εξίσου σημαντικές.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Προκειμένου να ενισχύθει η παράμετρος της καινοτομίας, επιδιώκεται να εμπλουτίσουμε το επιχειρηματικό «οπλοστάσιο» κάθε επιχείρησης, με σειρά καινοτομικών τεχνολογικών μέσων:

- Μέσω του Προγράμματος «Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά», συνολικού Προϋπολογισμού €275 εκ., γίνεται ενίσχυση για την εισαγωγή ολοκληρωμένων συστημάτων για τη βελτίωση της παραγωγικότητας σε σχεδόν 2.500 επιχειρήσεις.
 - Μέσω του «Μετέχω» που θα ανακοινωθεί πολύ σύντομα, με συνολικό προϋπολογισμό €26 εκ., δηλαδή €2 εκ. ανά Περιφέρεια, στοχεύουμε στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις της Περιφέρειας με 2 έως 10 άτομα προσωπικό, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν εφαρμογές λογισμικού για να βελτιώσουν θεμελιώδεις διαδικασίες της επιχείρησής τους, όπως την οικονομική και εμπορική διαχείριση, τη διαχείριση αποθηκών, πελατών, τη μισθοδοσία κλπ.
 - Μετά την ολοκλήρωση του «Δικτυωθείτε» θα ανακοινωθεί και ο δεύτερος κύκλος του, το «Δικτυωθείτε II», συνολικού ύψους €50 εκ., το οποίο θα περιλαμβάνει έναν περισσότερο ευέλικτο τρόπο επιλογής πακέτων εξοπλισμού και υπηρεσιών και θα έχει αυξημένη επιδότηση σε σχέση με τον πρώτο κύκλο, έως περίπου €4.000.
 - Τα παραπάνω προγράμματα, συμπληρώνονται από επιμέρους δράσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, μέσω εξειδικευμένων τεχνολογιών όπως τα Wi-Fi. Στη σχετική προκήρυξη κατέθεσαν προτάσεις σχεδόν 280 επιχειρήσεις για τη δημιουργία σχεδόν 650 σημείων ασύρματης πρόσβασης, που θα τους παρέχουν αυξημένη ευελιξία στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.
- Η δεύτερη παράμετρος, επίσης σημαντική για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων είναι η κατάρτιση. Η κατάρτιση όμως που έχει εξαιρετικά στοχευμένο χαρακτήρα, και που επικεντρώνεται στα αντικείμενα εργασίας

Κοινωνία της Πληροφορίας

Σε αυτή την κατεύθυνση, στην Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, σχεδιάζεται ήδη μια νέα παρέμβαση στοχευμένης κατάρτισης για στελέχη ή νέους εργαζόμενους των επιχειρήσεων, σε αντικείμενα της εργασίας τους στην πληροφορική.

- Η τρίτη παράμετρος που αφορά στη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της χώρας, είναι η ενίσχυση της Περιφερειακής διάστασης της ανάπτυξης. Έχει σχεδιάσει και θα ξεκινήσει να υλοποιείται ένα ευρύ πλαίσιο παρεμβάσεων, που θα δώσει στις Περιφέρειες και τις Νομαρχίες, αναλόγως των ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής, τη δυνατότητα να επιλέξουν τις δράσεις που επιθυμούν, ώστε να βελτιώσουν την καθημερινή ζωή των πολιτών τους και το περιβάλλον δραστηριοποίησης των τοπικών επιχειρήσεων. Σε αυτή την κατεύθυνση συμβάλλουν σημαντικά και οι δράσεις ανάπτυξης ευρυζωνικών υποδομών και υπηρεσιών σε δήμους όλης της χώρας (μητροπολιτικοί δακτύλιοι οπτικών ινών - MAN) με μεγάλη ανταπόκριση των δήμων, καθώς και τα επιδεικτικά έργα ευρυζωνικών υπηρεσιών σε περίπου 85 δήμους όλης της χώρας.

Με βάση το νέο σχεδιασμό της Ειδικής Γραμματείας για την Κοινωνία της Πληροφορίας οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν μια μοναδική δυνατότητα να αξιοποιήσουν τα νέα τεχνολογικά μέσα με τόσους εναλλακτικούς τρόπους, ώστε να βελτιώσουν την παραγωγικότητά τους. Και σε αυτό το πλαίσιο, θα συμβάλλει και ο νέος αναπτυξιακός νόμος της κυβέρνησης

Σε αυτή την προσπάθεια για τη βελτίωση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας, ο ρόλος των φορέων όπως ο ΣΕΠΕ, ο ΣΕΠΒΕ κλπ. είναι σημαντικός. Πρέπει όμως και οι επιχειρήσεις να κατανοήσουν πως δεν πρέπει να ακολουθούν συντηρητικό βηματισμό, και δεν πρέπει να αντιμετωπίζουν τα διαθέσιμα προγράμματα μόνο ως πηγή επιδότησης. Αυτό που πρέπει να συνειδητοποιήσουν οι επιχειρήσεις, είναι ότι τώρα είναι η στιγμή να αξιοποιήσουν στρατηγικά τα πλεονεκτήματα της νέας τεχνολογίας.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Πρέπει να σχεδιάσουν στρατηγικά τη χρήση της τεχνολογίας για την επόμενη μέρα, αξιοποιώντας τις νέες δυνατότητες που προσφέρει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η «Ευρώπη της Πληροφορίας» Σήμερα και η θέση της Ελλάδας

Στις αναπτυσσόμενες οικονομίες όλου του κόσμου έχουν ήδη δρομολογηθεί αλλαγές που δεν έχουν προηγούμενο στην ιστορία, καθώς είναι πλέον σαφές ότι για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας απαιτείται ραγδαία εξέλιξη των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ευρώπη αναδεικνύεται τα τελευταία χρόνια στην πιο ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά των διαδικτυακών υπηρεσιών, γεγονός που αποδεικνύεται από την πτώση των τιμών των προϊόντων τεχνολογίας κατά 30% στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βασικό χαρακτηριστικό της εξέλιξης στις νέες τεχνολογίες είναι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το γεγονός ότι όλο και περισσότεροι τομείς της οικονομίας ενσωματώνονται. Όπως προκύπτει από έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ευκαιρίες απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας, οι νέες τεχνολογίες αναμένεται να αυξήσουν τους ρυθμούς ανάπτυξης σε ποσοστό που φθάνει το 10% στους περισσότερους τομείς.

Σε λιγότερο από 10 χρόνια περισσότερες από τις μισές θέσεις εργασίας θα βρίσκονται σε επιχειρήσεις που είναι παραγωγοί ή χρήστες προϊόντων και υπηρεσιών της τεχνολογίας της πληροφορίας.

Οι τομείς του λογισμικού, των υπηρεσιών και των τηλεπικοινωνιών έχουν ήδη αυξήσει κατά 10% τα ποσοστά της απασχόλησης, ωστόσο παραμένει η πρόκληση για δημιουργία εργαζομένων υψηλής κατάρτισης, οι οποίοι θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στην εξάπλωση του ηλεκτρονικού εμπορίου. Ο τομέας αυτός, που ήταν άγνωστος στην Ευρωπαϊκή Ένωση πέντε χρόνια πριν, γνωρίζει ιδιαίτερη άνθηση, έχοντας φθάσει σε τζίρο τα 17 δισεκατομμύρια δολάρια το 1999, ενώ αναμένεται να διπλασιάζεται κάθε χρόνο και να φθάσει τα 360 δισεκατομμύρια δολάρια έως το 2003.

2.1 Η πορεία της Ευρώπης στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Ακολουθούν στοιχεία για την ως τώρα πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κοινωνία της Πληροφορίας:

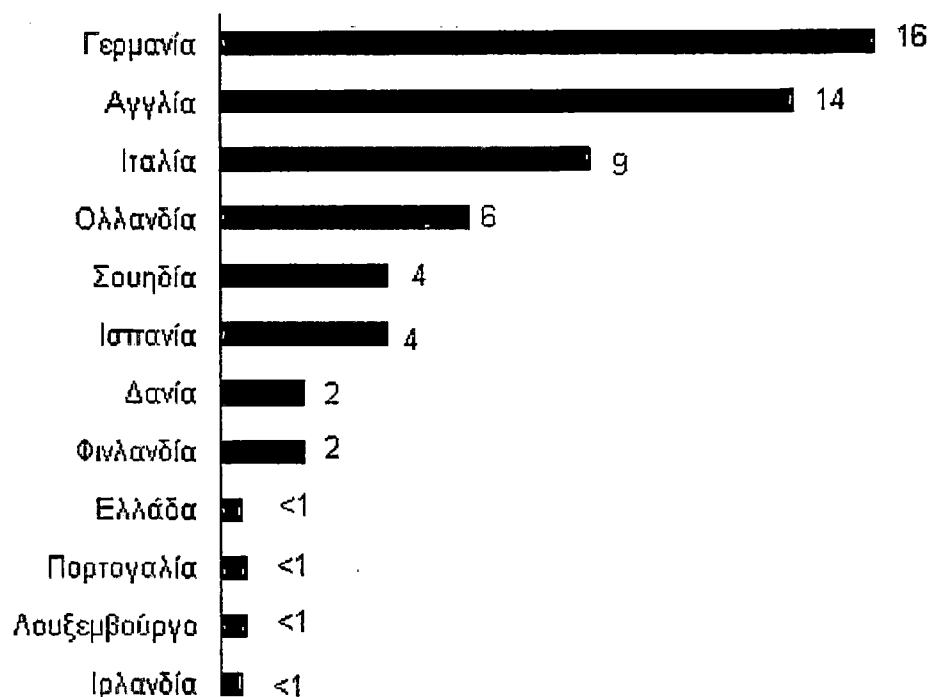
Internet

Η διείσδυση του Internet στην Ευρώπη - ένας ισχυρός δείκτης για τη συνολική ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας - μπορεί να αποτελεί μόλις το ένα τρίτο της αντίστοιχης στις ΗΠΑ, αλλά έχει αυξηθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια.

Οι χρήστες του Διαδικτύου σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπολογίζονταν έως το τέλος του 1999 σε 72 περίπου εκατομμύρια, αριθμός που αντιστοιχεί σε ρυθμό αύξησης 51% σε σχέση με το 1998. Ο αριθμός τους αναμένεται να διπλασιαστεί ως το 2003 και να φθάσει τα 100 εκατομμύρια.

Την περίοδο 1999-2000 οι μεγαλύτερες αγορές στον τομέα των χρηστών ήταν η Γερμανία και η Αγγλία με 16 και 14 εκατομμύρια χρήστες αντιστοίχως, ακολουθούσαν η Ιταλία με 9 εκατομμύρια και η Ολλανδία με 6 εκατομμύρια, η Σουηδία και η Ισπανία με 4 εκατομμύρια χρήστες η καθεμιά, η Δανία και η Φινλανδία με 2, ενώ στην τελευταία θέση βρισκόταν η χώρα μας, μαζί με την Πορτογαλία, το Λουξεμβούργο και την Ιρλανδία, με λιγότερους από ένα εκατομμύριο χρήστες. Την ίδια ώρα, ο μέσος ευρωπαϊκός όρος για το 1999 ήταν 19 χρήστες Internet ανά 200 κατοίκους, αριθμός αυξημένος σε σχέση με το 1998 που ήταν 13 (αύξηση 51%).

**Αριθμός χρηστών Internet στην Ευρώπη
την περίοδο 1999-2000 (σε εκατ. κατοίκους)**

Τον Φεβρουάριο του 2002 δόθηκαν στη δημοσιότητα στοιχεία έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη διείσδυση του Internet στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με την έκθεση, η διείσδυση του Internet στα ευρωπαϊκά νοικοκυριά αυξήθηκε από περίπου 18% το Μάρτιο του 2000, σε 28% τον Οκτώβρη του ίδιου χρόνου, για να φτάσει στο 36% τον Ιούνιο του 2001 και ν' ανέβει κατά δύο μόλις μονάδες, στο 38%, κατά την τελευταία μέτρηση που έγινε το Δεκέμβρη του 2001.

Μετά τη γρήγορη ανάπτυξη μέσα στο 2000 και στις αρχές του 2001, εκτιμάται ότι η διείσδυση του Internet έχει αγγίξει πλέον μια οροφή. Σε συνδυασμό μάλιστα με την οικονομική ύφεση δεν αναμένεται μεγαλύτερη ανάπτυξη, τουλάχιστον μέσα στο 2002. Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται η Ολλανδία με περισσότερο από 60% διείσδυση στα νοικοκυριά, ενώ η Ελλάδα είναι τελευταία με ποσοστό μόλις 10%.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η διείσδυση του Διαδικτύου σχετίζεται άμεσα με το κόστος της σύνδεσης. Αν και στην πλειονότητα των κρατών-μελών, σύμφωνα με την έκθεση, παρατηρήθηκε μείωση του κόστους σύνδεσης από το Σεπτέμβριο του 2000 μέχρι τον Αύγουστο του 2001, η Ελλάδα μαζί με την Ιταλία και το Βέλγιο ακολούθησαν την αντίθετη πορεία, ανεβάζοντας το κόστος κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα.

Προσωπικοί υπολογιστές

Ενδεικτικός είναι ο ρυθμός αύξησης του αριθμού των προσωπικών υπολογιστών, αφού έως το τέλος του 1999 υπολογίζεται ότι υπήρχαν στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης περίπου 121 εκατομμύρια υπολογιστές. Ο αριθμός αυτός έχει αυξηθεί σε ποσοστό 13% από το 1997 έως το 1998, ενώ κατά 15% από το 1998 έως το 1999. Την ίδια ώρα το μερίδιο αγοράς μετρά το 53% για υπολογιστές που βρίσκονται σε επιχειρήσεις και 47% για υπολογιστές σε νοικοκυριά. Ο αντίστοιχος ρυθμός διείσδυσης είναι 34 υπολογιστές ανά 100 κατοίκους.

Τα ποσοστά ανά χώρα διαφέρουν, με χώρες όπως η Δανία (61%), το Λουξεμβούργο (52%), η Σουηδία (51%) και η Αγγλία (49%) να ξεπερνούν κατά πολύ τον μέσο όρο και άλλες, όπως η χώρα μας (11%), η Ισπανία (15%) και η Ιρλανδία (18%) να έχουν μείνει αρκετά πίσω.

Για την Ελλάδα, πάντως, ο ρυθμός αύξησης του αριθμού των PC θεωρείται παραπάνω από ικανοποιητικός - έφθασε το 38% το 1999 σε σχέση με το 6% το 1997 -αν υπολογίσει κανείς ότι κατατάσσεται από την Επιτροπή στις λιγότερο «ώριμες» αγορές.

Portals

Οι πύλες πληροφοριών στο Internet είναι μια σχετικά καινούργια βιομηχανία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έρευνα για την Κοινωνία των Πληροφοριών το βασικό χαρακτηριστικό τους είναι η δυναμική παρουσία των αμερικανικών portals.

Το 1999, σχεδόν τα επτά από τα έντεκα σημαντικότερα portals στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν αμερικανικά. Άλλο χαρακτηριστικό των ευρωπαϊκών πύλων είναι ότι στις περισσότερες περιπτώσεις αυτά έχουν στηθεί από ιστορικούς ομίλους τηλεπικοινωνιών (το Wanadoo στη

Κοινωνία της Πληροφορίας

Γαλλία, το T-Online στη Γερμανία, το Terra Networks στην Ισπανία). Αυτά άλλωστε είναι και τα πιο επιτυχημένα από άποψη κοινού. Ωστόσο, πολύ λίγα από αυτά έχουν συνδρομές από το εξωτερικό. Εξαιρέση στον κανόνα αυτό είναι το γερμανικό T-Online, που έχει παρουσία και έξω απ' την εθνική αγορά με συνδρομές από τέσσερις επιπλέον ευρωπαϊκές χώρες. Δεν προκαλεί, επομένως, έκπληξη το γεγονός ότι, ενώ κάθε portal κυριαρχεί στην εθνική αγορά, κανένα από αυτά δεν κερδίζει τελικά ηγετική θέση στην ευρωπαϊκή αγορά σε αντίθεση με τα αμερικανικά όπως το Yahoo που έχουν κερδίσει την πρώτη θέση σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Εργασία

Όσον αφορά τη διείσδυση του Internet στον τομέα της εργασίας προηγούνται οι σκανδιναβικές χώρες, ενώ στην τελευταία θέση βρίσκεται η Πορτογαλία και στην αμέσως προηγούμενη η Ελλάδα.

Γενικά πάντως, περισσότεροι από τους μισούς εργαζομένους στην Ε.Ε. χρησιμοποιούν υπολογιστή στην εργασία τους και ειδικότερα, τρεις στους τέσσερις υπαλλήλους διοικητικών θέσεων. Το προσόν της γνώσης χρήσης υπολογιστών θεωρείται αναγκαίο σε όλους τους τομείς, εντούτοις δεν παρέχεται στους εργαζομένους η αναγκαία εκπαίδευση και μόλις το περίπου ένα τρίτο των εργαζομένων στην Ε.Ε. έχει παρακολουθήσει εκπαιδευτικά σεμινάρια.

Η έκθεση πιστοποιεί ότι υπάρχουν μεγάλες ανισότητες ανάμεσα στα κράτη-μέλη αναφορικά με το ποσοστό των εργαζομένων που έχει πάρει μέρος σε εκπαιδευτικά σεμινάρια. Κοινός τόπος είναι το γεγονός, ότι σε όλα τα κράτη-μέλη το ποσοστό εκείνων που έχουν εκπαιδευτεί είναι μικρότερο από το συνολικό ποσοστό των εργαζομένων που χρησιμοποιούν υπολογιστές στην εργασία τους.

Ηλεκτρονικό εμπόριο

Μόλις 4% των ευρωπαίων χρηστών θεωρούν εαυτούς συχνούς αγοραστές μέσω Internet. Υπάρχουν βέβαια διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα κράτη - μέλη αναφορικά με το ποσοστό των χρηστών που κάνουν αγορές μέσω Διαδικτύου, αλλά σε γενικές γραμμές ισχύει ό,τι και στους υπόλοιπους τομείς, ότι, δηλαδή, ο Βορράς παρουσιάζεται πιο ευνοημένος από το Νότο.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η σχετικά μεγαλύτερη κατανάλωση στη Βρετανία και την Ιρλανδία μάλλον αντανάκλα το προβάδισμα του αγγλόφωνου περιεχομένου στο Διαδίκτυο και ίσως να συνδέεται και με την μεγαλύτερη εξοικείωση με τη χρήση των πιστωτικών καρτών.

Στη Γερμανία πάλι η εξοικείωση των αγορών μέσω καταλόγου ίσως να βοηθάει και τις συναλλαγές μέσω Internet. Η Ελλάδα βρίσκεται και πάλι στην προτελευταία θέση πριν από την Πορτογαλία.

Αναφορικά με τον τομέα των προμηθειών των εταιρειών μέσω Internet, κατά μέσο όρο ένα ποσοστό 20% των ευρωπαϊκών εταιρειών πωλούν και αγοράζουν μέσω Internet. Σε έξι κράτη-μέλη περισσότερο από το 30% όλων των επιχειρήσεων κάνουν όλες ή τις περισσότερες αγορές των προμηθειών τους μέσω Internet, στη Φινλανδία και τη Δανία το 40%. Το ποσοστό των εταιρειών που πωλούν μέσω διαδικτύου ποικίλλει από 30% στη Βρετανία και τη Γερμανία μέχρι και λιγότερο από 10% στην Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία.

Εκπαίδευση

Εντυπωσιακά χαμηλή είναι η εισαγωγή του Internet στα σχολεία. Η Δανία βρίσκεται στην πρώτη θέση με πάνω από 20 υπολογιστές συνδεδεμένους με το Internet ανά εκατό μαθητές, ενώ η Ελλάδα και η Πορτογαλία βρίσκονται στις τελευταίες θέσεις με λιγότερους από 3. Γενικά ο μέσος όρος όμως είναι χαμηλός, καθώς αντιστοιχούν μόλις 4 υπολογιστές συνδεδεμένοι με το Internet ανά 100 μαθητές στην Ε.Ε.

Από το Μάιο του 2001 περισσότερο από το 80% των σχολείων είχαν σύνδεση με το Internet. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι των συνδέσεων αυτών επωφελούνταν οι ίδιοι οι μαθητές. Σε ποσοστό μεγαλύτερο από το 10% των συνδεδεμένων σχολείων, οι μαθητές δεν είχαν πρόσβαση στο Internet, καθώς η σύνδεση χρησιμοποιούνταν βασικά για διοικητικούς και όχι για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Τα βασικά αποτελέσματα της έκθεσης της επιτροπής για τη χρήση του Internet στα σχολεία μπορούν να συνοψιστούν ως εξής: Κατά μέσο όρο υπάρχουν 12 μαθητές ανά υπολογιστή και 25 μαθητές ανά υπολογιστή που είναι συνδεδεμένος με το Internet. Οι μισοί από αυτούς τους υπολογιστές είναι παλαιότητας τριών χρόνων. Υπάρχουν όμως σημαντικές διαφορές ανάμεσα

Κοινωνία της Πληροφορίας

στα κράτη-μέλη. Τα δύο τρίτα των σχολικών συνδέσεων είναι με γραμμές ISDN και οι υπόλοιπες είναι απλές dial up συνδέσεις μέσω μιας τηλεφωνικής γραμμής.

Αν και οι υπολογιστές χρησιμοποιούνται πλέον από την πλειοψηφία των δασκάλων, μόνο μια μικρή μειοψηφία τους χρησιμοποιεί για εκπαιδευτικούς λόγους. Ο κυριότερος λόγος σύμφωνα με τους ίδιους είναι ο φτωχός εξοπλισμός και η χαμηλού επιπέδου σύνδεση.

Καλωδιακή τηλεόραση και κινητή τηλεφωνία

Όπως και στην περίπτωση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, έτσι και στην περίπτωση της τηλεόρασης, η διείσδυση είναι υψηλότερη στις χώρες του Βορρά και χαμηλότερη στις χώρες του Νότου. Ο μέσος όρος τηλεοπτικών συσκευών στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 1999 ήταν 39 συσκευές ανά 100 κατοίκους. Αλλά και ο αριθμός των νοικοκυριών που διαθέτουν καλωδιακή τηλεόραση διαφέρει από χώρα σε χώρα. Οι κάτοικοι των βόρειων χωρών χρησιμοποιούν περισσότερο τις υπηρεσίες της καλωδιακής τηλεόρασης απ' ό,τι οι κάτοικοι των νότιων χωρών. Το ποσοστό στις χώρες του Βορρά κυμαίνεται από 51% έως 68%. Η χώρα μας κατατάσσεται τελευταία με μόλις το 3% των νοικοκυριών να έχουν καλωδιακή τηλεόραση, ενώ στις τελευταίες θέσεις την ακολουθούν η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Ιταλία με ποσοστά που κυμαίνονται από 11% έως 38%.

Γεγονός, όμως, αποτελούν και οι τρελοί ρυθμοί αύξησης του αριθμού των τηλεφωνικών γραμμών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι οποίοι από το 20% του 1997 έφθασαν το 42% το 1999. Συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι έως το τέλος του 1999 υπήρχαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση 353 εκατομμύρια γραμμές για αναλογικά, ψηφιακά και κινητά τηλέφωνα. Από τις 66 τηλεφωνικές γραμμές ανά 100 κατοίκους το 1997, η Ευρώπη έφτασε το 1999 την αναλογία των 94 γραμμών ανά 100 κατοίκους. Έκρηξη σημειώθηκε στις συνδρομές για κινητά τηλέφωνα, οι οποίες μέσα σε δύο χρόνια (1997-99) σημείωσαν αύξηση 69%, όπως και στις νέες γραμμές ψηφιακών τηλεφώνων στις οποίες σημειώθηκε αύξηση 48%. Την ίδια ώρα, μειώθηκε κατά 2% η διείσδυση των συμβατικών γραμμών. Οι ερευνητές εκτιμούν, μάλιστα, ότι η φθίνουσα πορεία των συμβατικών γραμμών θα συνεχιστεί, ενώ αντίθετα οι γραμμές κινητής τηλεφωνίας αναμένεται να αυξηθούν ακόμη περισσότερο.

Κοινωνία της Πληροφορίας

2.2 Η «Ελλάδα της πληροφορίας»

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που παρατέθηκαν, η Ελλάδα είναι ουραγός στην ψηφιακή Ευρώπη και στην ευρωπαϊκή Κοινωνία της Πληροφορίας. Η χώρα μας έχει πολύ δρόμο ακόμα για να φθάσει τα υψηλά επίπεδα διείσδυσης της τεχνολογίας στα οποία βρίσκονται άλλες χώρες, αλλά, σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την «Κοινωνία της Πληροφορίας στο 2000», οι ρυθμοί της Ελλάδας στη διείσδυση της ψηφιακής τεχνολογία χαρακτηρίζονται «παραπάνω από ικανοποιητικοί», δεδομένου ότι η Επιτροπή την κατατάσσει στις λιγότερο ώριμες αγορές.

Οι συνολικές δαπάνες σε Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας αποτελούν τον πιο διαδεδομένο δείκτη ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Οι δαπάνες αυτές αντιπροσώπευαν στην Ελλάδα το 1998 περίπου το 4% του ΑΕΠ, σημαντικά ενισχυμένες σε σχέση με το 2,4 % του ΑΕΠ το 1992.

Παρά την αύξηση της τάξης του 16% κάθε χρόνο, οι δαπάνες για Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (τηλεπικοινωνίες, υλικό, λογισμικό, υπηρεσίες πληροφορικής, κλπ.) εξακολουθούν να παραμένουν στο χαμηλότερο επίπεδο στην Ε.Ε., όπου ο μέσος όρος είναι περίπου 6% του ΑΕΠ. Το χαμηλό αυτό ποσοστό είναι εμφανές και στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών (H/Y).

Όπως αναδεικνύουν τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που αφορούν τον Απρίλιο του 2001, ο αριθμός των χρηστών του Internet στην Ελλάδα ανέρχεται σε 1,28 εκατ. άτομα, ή 12,1% του πληθυσμού. Σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα, η χώρα μας κατατάσσεται στην τελευταία θέση στην Ε.Ε. και απέχει 20 ποσοστιαίες μονάδες από το ευρωπαϊκό μέσο όρο που είναι 32,7% του πληθυσμού.

Σημασία έχει πάντως να σημειωθεί ότι σύμφωνα με έρευνα της Otenet τον Ιανουάριο του 2002, ο αριθμός των ελλήνων χρηστών του Internet σημείωσε το 2001 αύξηση 69%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Τα τελευταία χρόνια το εύρος, η ποιότητα και το κόστος των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και υπηρεσιών στην Ελλάδα έχει βελτιωθεί σημαντικά. Το ποσοστό ψηφιοποίησης του δικτύου

Κοινωνία της Πληροφορίας

έχει αυξηθεί στο 95% για τα αστικά κέντρα και 74% για το σύνολο της χώρας, ενώ η ποιότητα των υπηρεσιών έχει βελτιωθεί.

Η εξάπλωση του Internet αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας, αλλά και για συγκεκριμένες εφαρμογές όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο. Όσον αφορά την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, η Ελλάδα υστερεί στη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής, καθότι ο μέσος αριθμός ασφαλών Web servers ανά 100,000 κατοίκους το 2000 ήταν 0,1 (έναντι μ.ο. 0,8 για την Ε.Ε.).

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό σύστημα, μεταμορφώνεται σταδιακά αλλά άμεσα με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, λίγες σχολικές μονάδες έχουν υπολογιστικό εξοπλισμό και πρόσβαση στο Internet. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η πληροφορική διδάσκεται από τα μέσα της δεκαετίας του 80 στο 85% των Γυμνασίων της χώρας, αλλά οι ώρες διδασκαλίας, τα σχολικά βιβλία και τα εργαστήρια είναι ανεπαρκή.

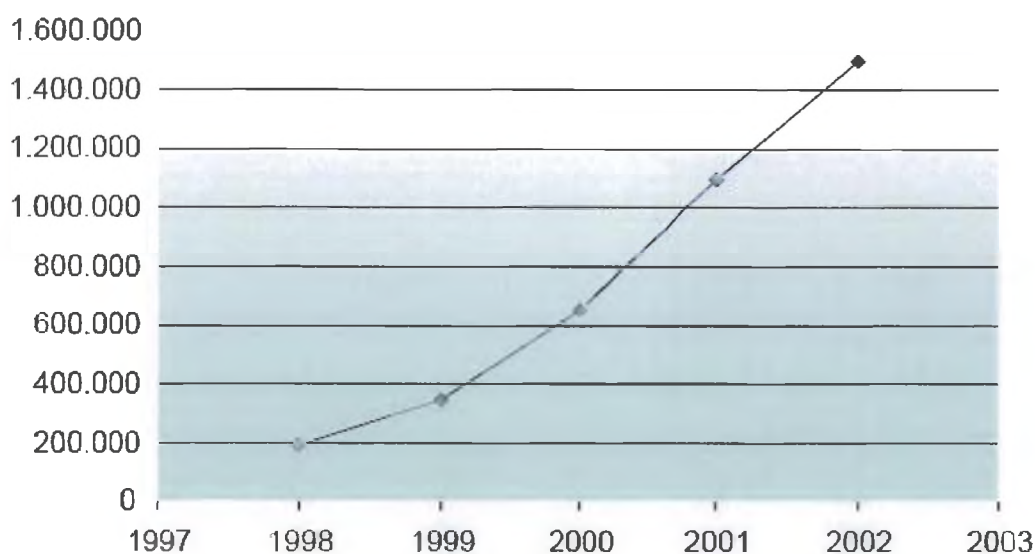
Σχετικά με τον εξοπλισμό, σε όλη τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέχρι το 2000 αντιστοιχούσαν 32 μαθητές ανά Η/Υ, ενώ στο σύνολο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αναλογούσαν 40 μαθητές ανά Η/Υ. Την ίδια περίοδο, το 14% των μαθητών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είχαν πρόσβαση στο Internet, ενώ το ποσοστό αυτό για το σύνολο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ήταν μόνο 5%.

Στα Ανώτατα και στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ,ΤΕΙ) έχουν πάντως αναπτυχθεί δίκτυα προηγμένης τηλεματικής τεχνολογίας για την υποστήριξη της εκπαίδευσης και της έρευνας και καλύπτουν ποσοστό μεγαλύτερο από το 1/3 των 300.000 μελών της Ακαδημαϊκής κοινότητας. Με την υλοποίηση του Πανεπιστημιακού Διαδικτύου αναβαθμίστηκαν και επεκτάθηκαν σε όλα τα Ιδρύματα (18 ΑΕΙ και 14 ΤΕΙ) οι δυνατότητες διασύνδεσης και άμεσης διεθνούς επικοινωνίας με γραμμές υψηλής ταχύτητας, παρέχοντας προηγμένες υπηρεσίες ψηφιακής τηλεφωνίας και πρόσβαση στις παγκόσμιες πηγές πληροφόρησης.

2.3 Η ελληνική αγορά Internet

Αύξηση της τάξης του 69% παρουσίασε κατά τη διάρκεια του 2001 ο αριθμός των ελλήνων που κάνει χρήση του Internet και διαμορφώθηκε σε 1.100.000 έναντι 650.000 χρηστών το 2000, σύμφωνα με στοιχεία έρευνας της Otenet που διενεργήθηκε τον Ιανουάριο του 2002. Όσον αφορά το άμεσο μέλλον, ο αριθμός των «συνδεδεμένων» ελλήνων αναμένεται να έχει φτάσει το 1.500.000 στο τέλος του τρέχοντος 2002. Να σημειωθεί ότι ο αριθμός των ελλήνων χρηστών ήταν μόλις 190.000 το 1998 και 350.000 το 1999.

Πορεία αύξησης των ελλήνων χρηστών Internet

Η αύξηση των χρηστών συμπαρέσυρε και όλα τα υπόλοιπα στατιστικά στοιχεία που σχετίζονται με την αγορά του Internet συνολικά. Έτσι στο διάστημα αυτό ο αριθμός των ενεργών συνδρομητών στις υπηρεσίες Dial Up στη χώρα μας αυξήθηκε κατά 46% και από 240.000 περίπου που ήταν το 2000 ανήλθε σε 350.000 περίπου το 2001.

Στο ίδιο διάστημα, ποσοστό σημαντικής ετήσιας αύξησης, της τάξεως του 65%, παρουσίασε και ο αριθμός των web sites που βρίσκονται κάτω από το Domain.gr, την κατάληξη δηλαδή της διεύθυνσης των δικτυακών τόπων. Αναλυτικότερα, τον Αύγουστο του 2000 ανέρχονταν περίπου

Κοινωνία της Πληροφορίας

στα 7.800 sites, τον Αύγουστο του 2001 ανήλθαν σε 12.850, ενώ το Νοέμβριο του 2001 έφτασαν στα 13.836.

Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε, σύμφωνα πάντα με την έρευνα της ΟΤΕnet, η ενσωμάτωση της εκμάθησης της χρήσης πληροφορικής και Internet σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, η επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης της χρήσης των νέων τεχνολογιών από τις ελληνικές εταιρείες και τα προγράμματα προώθησης των Internet Service Providers, με τα οποία η απόκτηση συνδρομής στο Internet ήταν πολύ ελκυστική.

Άλλοι παράγοντες που θεωρείται ότι συνέβαλλαν στη σημαντική αυτή μεγέθυνση είναι η μείωση των τιμών απόκτησης του απαραίτητου τερματικού εξοπλισμού (H/Y και modem), η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η δημιουργία νέων χρηστικών υπηρεσιών από τις εταιρείες του χώρου και η αύξηση του αριθμού των web sites και των portals/vortals που συμβάλει σημαντικά στην αύξηση του αριθμού των δικτυακών τόπων με ελληνικό περιεχόμενο.

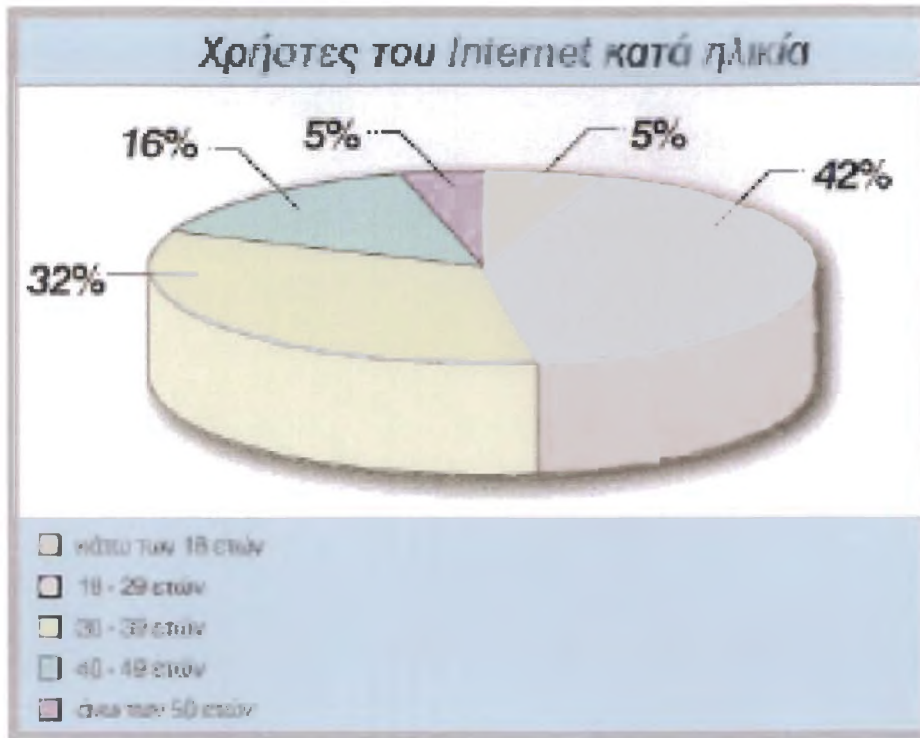
Σε ότι αφορά στις εταιρείες παροχής πρόσβασης στο Internet (ISPs) που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, τα συνολικά τους έσοδα για την εξεταζόμενη διετία 2000-2001 ανήλθαν στο ποσό των 60 εκ. και 85 εκ. ευρώ αντιστοίχως, παρουσιάζοντας μία αύξηση της τάξεως του 42%. Από τη συνολική πίτα, τη μερίδα του λέοντος καρπώνεται η ΟΤΕnet με μερίδιο αγοράς 44% ενώ ακολουθεί η Forthnet με 13%, η HOL με 10% και το υπόλοιπο 33% κατέχουν οι υπόλοιπες εταιρείες.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το προφίλ των ελλήνων χρηστών του Internet, που συνίσταται σε γενικές γραμμές από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: είναι κυρίως άνδρες σε ποσοστό 63,1%, ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 15-34 χρόνων (ποσοστό 72%), κατά βάση διαθέτουν μεσαίο μορφωτικό επίπεδο (ποσοστό 59,3%) και διαμένουν κατά κύριο λόγο (ποσοστό 82,2%) σε μεγάλα αστικά κέντρα (το 43,2% διαμένει στην Αθήνα, το 15,8% στη Θεσ/νίκη και το 23,2% σε άλλα μικρότερα αστικά κέντρα).

Συνήθως, συνδέονται στο Internet από το σπίτι τους (ποσοστό 55,6%) ή από τη δουλειά (ποσοστό 36,9%) και το πανεπιστήμιο ή σχολείο (ποσοστό 21,6%). Αναφορικά με το χρόνο σύνδεσης, η πλειοψηφία (28,6%) χρησιμοποιεί το Internet 1-2 ώρες την εβδομάδα, ενώ υπάρχει

Κοινωνία της Πληροφορίας

και ένα σημαντικό ποσοστό (19,9%) που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο περισσότερο από 11 ώρες εβδομαδιαίως.

2.4 Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 της Ελλάδας, υπερβαίνει τα στενά όρια της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Έχει ως στόχο να ενεργοποιήσει πολίτες και επιχειρήσεις και να απελευθερώσει το δυναμικό καθενός εξ' αυτών, προς όφελος όλων, σε ορατό χρονικό ορίζοντα. Αναγνωρίζει πως κάθε πολίτης είναι ξεχωριστός, με ιδιαίτερες ανάγκες, δυνάμεις αλλά και δυνατότητες που μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν ως κινητήριοι δυνάμεις για την πρόοδο της κοινωνίας.

Αντιμετωπίζει την κάθε επιχείρηση, μικρή ή μεγάλη, ως το κύριο συστατικό στοιχείο για την οικονομική ανάπτυξη και ως απαραίτητη πηγή παραγωγής πλούτου στη χώρα. Βασίζεται στην αντίληψη ότι δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνική πολιτική και κοινωνική συνοχή χωρίς την εξασφάλιση υψηλής παραγωγικότητας και οικονομικής ανάπτυξης που θα τη χρηματοδοτήσει με βιώσιμο τρόπο.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Ο ρόλος του κράτους σε αυτή την προσπάθεια μετατοπίζεται. Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 επιθυμεί να αλλάξει σταδιακά το χαρακτήρα του κράτους από καθοδηγητή, σε κράτος που προσφέρει πολλαπλές δυνατότητες και ευκαιρίες, αφήνοντας τη δύναμη της επιλογής σε πολίτες και επιχειρήσεις. Κάθε πολίτης και κάθε επιχείρηση πρέπει να έχει το δικαίωμα της επιλογής στις αποφάσεις που επηρεάζουν την εξέλιξη, την ανάπτυξη και την ευημερία του. Για το λόγο αυτό, η Ψηφιακή Στρατηγική αντιμετωπίζει το κράτος όχι με εσωστρέφεια ή ως αυτοσκοπό, αλλά μόνο μέσα από την οπτική εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων, εστιάζοντας στις δυνατότητες και στις ευκαιρίες που μπορεί προσφέρει σε αυτούς.

Νέα τεχνολογικά μέσα αξιοποιούνται ώστε να επιτευχθεί ανεμπόδιστη ροή γνώσης, πληροφορίας, ιδεών και πολιτισμικών εμπειριών από και προς την Ελλάδα, με στόχο την ανάδειξη της διεθνούς διάστασης της χώρας.

Η Αριστεία αναδεικνύεται ως βασική αρχή για τη δημιουργία προτύπων, για την κινητοποίηση πολιτών και επιχειρήσεων και για την επιβράβευση της προσπάθειας.

Η Ψηφιακή Στρατηγική μεριμνά όμως και για τους πολίτες που δεν έχουν σήμερα, για ποικίλους λόγους, τις ίδιες δυνατότητες με άλλους συμπολίτες τους. Προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες στους λιγότερο ευνοημένους πολίτες, προκειμένου να βρεθούν σε ίδιο επίπεδο επιλογών

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η Ψηφιακή Στρατηγική θέτει συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους που δεν είναι αποκλειστικά τεχνολογικού περιεχομένου, αλλά αφορούν σε ευρύτερες πτυχές της καθημερινής ζωής και δραστηριότητας.

Λόγω του εύρους των παρεμβάσεων της, η Ψηφιακή Στρατηγική αποτελεί μια πολιτική που αγγίζει επωφελώς όλο το εύρος της κοινωνικής και οικονομικής ζωής της Ελλάδας. Για να πετύχει το στόχο της χρησιμοποιεί ως βασικό εργαλείο τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών αλλά και τις νέες δεξιότητες που συνδέονται με την παραγωγή και την αξιοποίηση της γνώσης.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών δεν αφορούν πλέον αποκλειστικά σε συγκεκριμένους τομείς ή κλάδους της οικονομίας. Οι νέες τεχνολογίες

Κοινωνία της Πληροφορίας

ενισχύουν τις κοινωνικές δομές και προσφέρουν πλήθος νέων ευκαιριών με χαμηλό κόστος στην παιδεία, τον πολιτισμό, την απασχόληση, την υγεία, την επιχειρηματικότητα και αλλού.

Οι νέες τεχνολογίες συμβάλλουν δυναμικά στην ανταγωνιστικότητα των οικονομιών είτε σε αμιγώς τεχνολογικούς κλάδους, είτε δευτερογενώς σε κλάδους που ωφελούνται από την αξιοποίηση της πληροφορικής και της γνώσης. Από το 2000 έως το 2004, στην Ευρώπη το 40% της βελτίωσης της παραγωγικότητας οφείλεται στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 αποσκοπεί στη δυναμική συμμετοχή της Ελλάδας σε αυτές τις εξελίξεις, προκειμένου να ανακτήσει το χαμένο έδαφος και να καρπωθεί τα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση των νέων τεχνολογιών

Κατανοώντας σε βάθος τις δυνατότητες των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και αξιοποιώντας αυτές με δυναμικό τρόπο, η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 επιθυμεί να δώσει τη σκυτάλη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης σε αυτούς που έχουν τη δύναμη και τη δυνατότητα να ωθήσουν την Ελλάδα μπροστά: σε κάθε πολίτη και σε κάθε επιχείρηση.

2.4.1 Ο Σκοπός και οι Στόχοι:

«Ψηφιακό Άλμα στη παραγωγικότητα, Ψηφιακό Άλμα στη ποιότητα ζωής»

Η Ψηφιακή Στρατηγική για την περίοδο 2006-2013 έχει ένα πολύ συγκεκριμένο σκοπό. Να πραγματοποιηθεί στη χώρα ένα «Ψηφιακό Άλμα στην παραγωγικότητα, ένα Ψηφιακό Άλμα στην ποιότητα ζωής».

Το χαμηλό σημείο εκκίνησης για τις νέες τεχνολογίες, αποτελεί την κύρια αιτία για την οποία απαιτείται ένα «Ψηφιακό Άλμα» και όχι μια περισσότερο ήπια προσέγγιση. Το άλμα πρέπει να πραγματοποιηθεί προκειμένου να ανακτηθεί ο χαμένος χρόνος και να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών δυναμικά. Η Ψηφιακή Στρατηγική ωστόσο, δεν εστιάζει ούτε στις τεχνολογίες, ούτε στο δημόσιο τομέα ως αυτοσκοπό. Κάθε παρέμβαση σχεδιάζεται με βάση τις ανάγκες των επιχειρήσεων και των πολιτών και δομείται ώστε τόσο το σημείο εκκίνησης, όσο και το όφελος της να εντοπίζεται στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Ο σκοπός του Ψηφιακού Άλματος είναι να αντιμετωπίσει δυναμικά τις κύριες αιτίες καθυστέρησης, εστιάζοντας σε δύο κύριες κατευθύνσεις, στην:

- α. βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω της τεχνολογίας, και
- β. βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής των πολιτών, με πρακτικό τρόπο

Κάθε δράση της ψηφιακής στρατηγικής οφείλει να έχει πρακτικό αποτέλεσμα και να συμβάλει με μετρήσιμο τρόπο στις παραπάνω κατευθύνσεις.

Οι έξι στόχοι της Ψηφιακής Στρατηγικής

Για να επιτευχθεί το Ψηφιακό Άλμα, απαιτείται ο προσδιορισμός πολύ συγκεκριμένων στόχων. Οι στόχοι πρέπει αφενός μεν να αντιμετωπίζουν τις αιτίες καθυστερήσεων, οι οποίες ήδη δομήθηκαν σε έξι μεγάλες ομάδες, αφετέρου δε να προσφέρουν νέες διεξόδους και ευκαιρίες, για την ανάπτυξη και την ευημερία επιχειρήσεων και πολιτών. Για να επιτευχθεί συνεπώς το «Ψηφιακό Άλμα», τίθενται έξι συγκεκριμένοι στόχοι.

Στην κατεύθυνση της βελτίωσης της παραγωγικότητας:

- Στόχος είναι η προώθηση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής στις επιχειρήσεις ώστε να βελτιωθεί η παραγωγικότητα τους και κατ' επέκταση η παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας.
- Ο δημόσιος τομέας αντιμετωπίζεται ως ένας δυσανάλογα μεγάλος οργανισμός, ο οποίος οφείλει να χρησιμοποιήσει την τεχνολογία για να βελτιώσει τις εσωτερικές του διαδικασίες, διευκολύνοντας παράλληλα με αποδοτικότερες ψηφιακές υπηρεσίες τη λειτουργία του επιχειρηματικού ιστού της χώρας.
- Στόχος είναι η βελτίωση της εξωστρέφειας του κλάδου πληροφορικής και επικοινωνιών της χώρας, και η υποστήριξη του ώστε να συμβάλει περισσότερο στο ΑΕΠ της χώρας
- Στόχος είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και ειδικά στους κλάδους που παράγουν τεχνολογία, και στους κλάδους που χρησιμοποιούν δυναμικά την τεχνολογία.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας ζωής:

- Στόχος είναι η δυναμικότερη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από τους πολίτες σε καθημερινό επίπεδο, και
- Στόχος είναι η ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών οι οποίες εξοικονομούν χρόνο και προσφέρουν νέες δυνατότητες αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας από τους πολίτες.

Στο επίκεντρο αυτής της προσέγγισης, βρίσκεται το ανθρώπινο κεφάλαιο. Η χώρα μπορεί να αποκτήσει συγκριτικό πλεονέκτημα αν αναπτύξει με οργανωμένο τρόπο το ανθρώπινο κεφάλαιο της και η Ψηφιακή Στρατηγική περιλαμβάνει δράσεις γι' αυτό το σκοπό.

Στην Ψηφιακή Στρατηγική η έννοια της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» είναι οριζόντια, αγγίζοντας τόσο την παραγωγικότητα όσο και την ποιότητα ζωής, κυρίως μέσω των στόχων 2 και 6.

Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων, αποτελεί η «Διασύνδεση», η οποία σχετίζεται με την έννοια της ευρυζωνικότητας. Η πρόσβαση σε ευρυζωνικές υποδομές και υπηρεσίες αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη του Ψηφιακού Άλματος. Ωστόσο, η έννοια «Διασύνδεση» δεν αφορά αποκλειστικά στην ευρυζωνικότητα. Αφορά επίσης στη δυνατότητα επιμέρους οργανισμών και εταιρειών, δημόσιων ή ιδιωτικών να ανταλλάσσουν δεδομένα, με συμβατές ή ανοιχτές διαδικασίες και συστήματα. Η «Διασύνδεση» αγγίζει επίσης το θεσμικό πλαίσιο (ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τηλε-εργασία κ.λπ.) καθώς και ζητήματα σύγκλισης διαφορετικών τεχνολογιών.

Οι στόχοι της Ψηφιακής Στρατηγικής αντικατοπτρίζουν τη βασική φιλοσοφία της:

- οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών αποτελούν βασικό μεταρρυθμιστικό εργαλείο με θετικές επιδράσεις σε όλο το εύρος της οικονομικής και κοινωνικής ζωής της χώρας. Οι έξι στόχοι αποσκοπούν στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών σε ευρεία κλίμακα στη χώρα, προκειμένου να επιτευχθούν δραστικές και επωφελείς αλλαγές, ιδιαίτερα σε τομείς όπου άλλες πολιτικές στο παρελθόν απέτυχαν.

Κοινωνία της Πληροφορίας

- η χώρα μπορεί να προοδεύσει βασιζόμενη μόνο στις ικανότητες και στις ιδιαίτερες δεξιότητες καθενός έκτων πολιτών και των επιχειρήσεων πολίτες και επιχειρήσεις πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες, αλλά δεν είναι ίδιοι. Οι έξι στόχοι καθορίζουν το πλαίσιο αξιοποίησης της τεχνολογίας που θα απελευθερώσει τις ιδιαίτερες δυνάμεις κάθε πολίτη και κάθε επιχείρησης ξεχωριστά, με σεβασμό στα δικαιώματα και τις επιλογές τους.
- ο δημόσιος τομέας πρέπει να έχει ως ρόλο την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων, με την ελάχιστη δυνατή επιβαρυντική επίδραση σε αυτούς. Οι έξι στόχοι της Ψηφιακής Στρατηγικής οριοθετούν ψηφιακές παρεμβάσεις εφ' όσον αυτές έχουν σαν στόχο την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων με πρακτικούς και ορατούς τρόπους. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται προσπαθούν να αποφύγουν την εσωστρεφή λογική της «μηχανοργάνωσης» του δημόσιου τομέα, χωρίς αισθητό αποτέλεσμα για πολίτες και επιχειρήσεις.
- η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών δεν πρέπει να προωθείται εστιάζοντας μόνο στο τμήμα της προσφοράς από το κράτος (ένα λάθος που έγινε σε όλη σχεδόν την Ευρώπη). Δεν προτιμώνται πλέον υλοποιήσεις μικρών και άνευρων «πilotικών έργων» μικρής κλίμακας στο δημόσιο, ελλείπει θάρρους για ευρείες αλλαγές
- η τεχνολογία, εκτός των άλλων, αποτελεί κύριο εργαλείο για την εξασφάλιση της διαφάνειας. Η Ψηφιακή Στρατηγική επιθυμεί να προσφέρει μέσω της τεχνολογίας πιο αποτελεσματικούς τρόπους για να αλλαχθούν νοοτροπίες ετών, εκεί όπου πρέπει.

Οι έξι στόχοι συνδυάζονται με τις αρχές της Ψηφιακής Στρατηγικής, αποτελούν το βασικό πλαίσιο που οριοθετεί την ένταξη δράσεων σε αυτή. Οι ήδη προτεινόμενες δράσεις ή οι δράσεις που θα συμπεριληφθούν στο μέλλον θα πρέπει να έχουν σαφή προσανατολισμό, συμβάλλοντας με συγκεκριμένο τρόπο προς τους έξι στόχους.

Η Ψηφιακή Στρατηγική της χώρας, αποτελεί μια συνεκτική πολιτική για τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Ως εκ τούτου, θα μπορούσε να περιοριστεί στη διατύπωση των κεντρικών στόχων και κατευθύνσεων, θέτοντας το βασικό πλαίσιο αρχών.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Ωστόσο, εστιάζοντας στο αποτέλεσμα η Ψηφιακή Στρατηγική προτείνει ήδη πρακτικές παρεμβάσεις. Το προτεινόμενο σύνολο δράσεων δεν είναι εξαντλητικό και θα εμπλουτίζεται συνεχώς. Παρόλα αυτά, αποτελεί μια πρώτη κρίσιμη δέσμη ενεργειών που απαιτούνται για την πραγματοποίηση του Ψηφιακού Άλματος.

2.4.2 Η Χρονική Διάσταση

Η Ψηφιακή Στρατηγική ξεκινά το 2006, και εκτείνεται έως το 2013 χωρίς να αγνοεί τη σημερινή πραγματικότητα, τις διαρθρωτικές δυσκολίες και το χαμηλό σημείο εκκίνησης για τις τεχνολογίες στην Ελλάδα.

Επειδή αναδεικνύει τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών ως ένα μεταρρυθμιστικό εργαλείο με ευρεία εφαρμογή, περιλαμβάνει δύο κατηγορίες παρεμβάσεων:

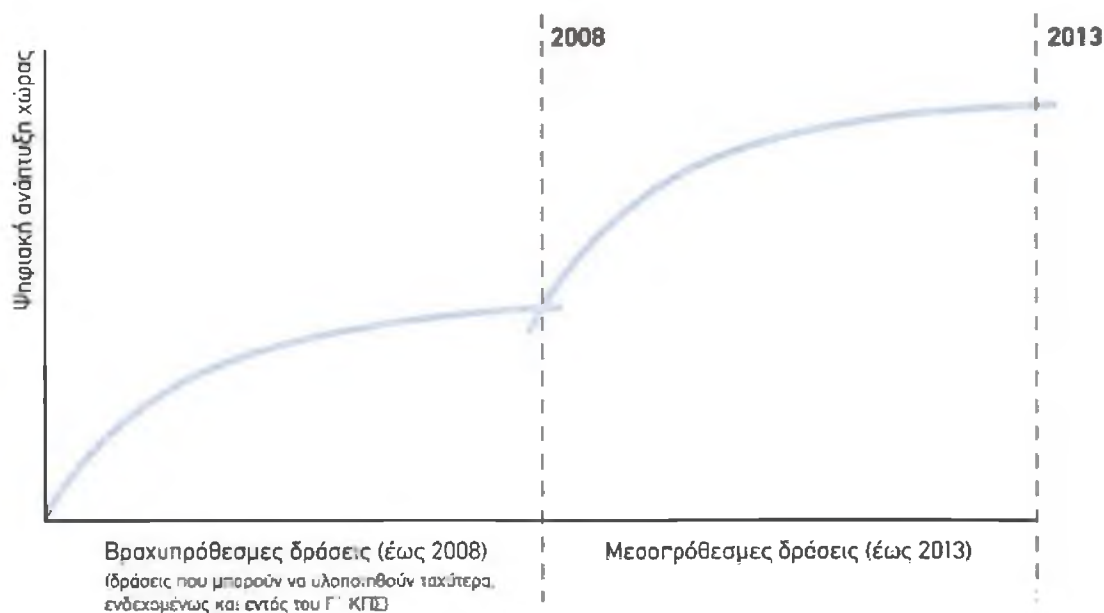
- παρεμβάσεις που μπορούν να υλοποιηθούν ταχύτερα, στο πλαίσιο υφιστάμενων Προγραμμάτων και πολιτικών (όπως το Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» του Γ ΚΠΣ), οι οποίες δεν προϋποθέτουν απαραίτητα διαρθρωτικές ή θεσμικές παρεμβάσεις μεγάλου εύρους, και
- παρεμβάσεις μεγαλύτερης κλίμακας, που προϋποθέτουν την επίλυση θεσμικών και διαρθρωτικών ζητημάτων ενδεχομένως αρμοδιότητας πολλών φορέων και υπουργείων και όχι απαραίτητα συνδεδεμένων άμεσα με την τεχνολογία. Λόγω της ανάγκης επίλυσης αυτών των ζητημάτων, απαιτείται περισσότερος χρόνος προεργασίας για την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Ως εκ τούτου η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013, χαρακτηρίζεται από δύο χρονικά ορόσημα:

- το χρονικό ορόσημο του 2008, μέχρι το οποίο υλοποιούνται δράσεις και παρεμβάσεις που δεν προϋποθέτουν μεγάλες ή χρονοβόρες θεσμικές αλλαγές, ή δράσεις που μπορούν να ενταχθούν σε υφιστάμενα εργαλεία υλοποίησης (Γ ΚΠΣ κλπ.) και να υλοποιηθούν άμεσα

Κοινωνία της Πληροφορίας

- το χρονικό ορόσημο του 2013, που αποτελεί και την καταληκτική ημερομηνία υλοποίησης του συνόλου των προτεινόμενων παρεμβάσεων.

2.4.3 Βελτίωση της παραγωγικότητας

Αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες τη γνώση και τις νέες δεξιότητες

Η ανάγκη για υψηλότερη παραγωγικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων αναγνωρίζεται ως ιδιαίτερα σημαντική ώστε να αυξηθεί η παραγωγή πλούτου και κατ' επέκταση η ευημερία των πολιτών και των εργαζόμενων της χώρας.

Προκειμένου οι ελληνικές επιχειρήσεις να παραμείνουν ανταγωνιστικές στις διεθνείς και εγχώριες αγορές, είναι απαραίτητο να βελτιωθεί η ικανότητα τους να προσαρμόζονται γρήγορα στις εκάστοτε απαιτήσεις και να δραστηριοποιούνται σε τομείς υψηλότερης της προστιθέμενης αξίας. Η έννοια της καινοτομίας και της αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών είναι κομβική για την ικανοποίηση αυτών των απαιτήσεων. Απώτερος στόχος είναι

Κοινωνία της Πληροφορίας

να γίνουν οι ελληνικές επιχειρήσεις περισσότερες καινοτομίες, να επεκταθούν σε σύγχρονους και επικερδείς κλάδους της οικονομίας και να παράγουν περισσότερο, βασιζόμενες στην αξιοποίηση της γνώσης και της πληροφορίας. Αποτέλεσμα του ίδιου στόχου είναι καλύτερα αμειβόμενες θέσεις απασχόλησης, σε αντικείμενα και υπηρεσίες που σχετίζονται με την παραγωγή, επεξεργασία και μετάδοση της γνώσης και της πληροφορίας.

Για να επιτευχθούν τα παραπάνω η ψηφιακή στρατηγική προτείνει καταρχάς τις ακόλουθες δράσεις, που δομούνται στο πλαίσιο των στόχων της παραγωγικότητας:

- δράσεις για την προώθηση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στις επιχειρήσεις,
- δράσεις για την αναδιοργάνωση του δημόσιου τομέα και την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του επιχειρηματικού ιστού της χώρας,
- δράσεις για την ενίσχυση της συμβολής του κλάδου νέων τεχνολογιών στο ΑΕΠ της χώρας
- δράσεις για την προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών

Α. Δράσεις για την προώθηση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στις επιχειρήσεις

Η Ψηφιακή Στρατηγική προσθέτει στις δράσεις των επιδοτήσεων για την απόκτηση τεχνολογίας, τη δημιουργία νέου τύπου κινήτρων ώστε οι επιχειρήσεις να υιοθετούν την πληροφορική και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Τα νέα αυτά κίνητρα έχουν την μορφή λύσεων μέσω της τεχνολογίας που θα διευκολύνουν τις ελληνικές επιχειρήσεις στην καθημερινή τους δραστηριότητα και άρα θα καταστήσουν την πληροφορική και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες απαραίτητο σύμμαχο των επιχειρήσεων. Επιπλέον δράσεις που εντάσσονται στο συγκεκριμένο στόχο έχουν έντονη περιφερειακή διάσταση, αποσκοπώντας στην ενίσχυση της χρήσης νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις της περιφέρειας, οι οποίες επηρεάζονται περισσότερο από τη φυσική τους απόσταση από εμπορικά κέντρα. Για το σκοπό αυτό προβλέπονται:

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, θα σχεδιαστεί και κατόπιν θα δημιουργηθεί ηλεκτρονική πύλη με τη συνεργασία συγκεκριμένων επιμελητηρίων, για την ενημέρωση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (business gateway). Η ηλεκτρονική πύλη θα αποτελεί χρήσιμο καθημερινό εργαλείο ιδιαίτερα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και θα περιλαμβάνει:

- Τάσεις επιμέρους κλάδων (π.χ κλάδοι λιανικού εμπορίου κλπ) ώστε ιδιαίτερα οι μικρότερες επιχειρήσεις να μπορούν να προγραμματίζουν αποτελεσματικότερα το μέλλον τους
- Επιχειρηματική γνώση (marketing, επιχειρηματικός σχεδιασμός), ώστε οι ιδιοκτήτες και τα στελέχη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων να μπορούν να αποκτήσουν δυνατότητες δια-βίου κατάρτισης και να εξελίσσονται παραμένοντας εντός των επιχειρηματικών εξελίξεων
- Πληροφορίες για το θεσμικό πλαίσιο, για καθημερινή διευκόλυνση
- Απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις, για άμεση και γρήγορη επίλυση των συχνότερα απαντημένων προβλημάτων.
- Ανάδειξη επιτυχημένων επιχειρηματικών παραδειγμάτων, στη βάση της αρχής της Αριστείας, για την κινητοποίηση είτε νέων επιχειρηματιών, είτε υφιστάμενων επιχειρήσεων προκειμένου να αποτελέσουν καλά παραδείγματα προς μίμηση.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, συγχρηματοδοτούνται ιδιωτικά επενδυτικά σχέδια για ευρυζωνικές υποδομές και υπηρεσίες σε όλες τις περιφέρειες της χώρας. Σκοπός είναι να επεκταθεί δυναμικά χρήση του γρήγορου διαδικτύου (internet), και να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην προσφορά του. Ως αποτέλεσμα εκτιμάται ότι θα αντιστραφεί δυναμικά η μέχρι πρόσφατα χαμηλή αξιοποίηση γρήγορου διαδικτύου από τις επιχειρήσεις, τους πολίτες και τους καταναλωτές. Ήδη με βάση μελέτη του παρατηρητηρίου για την κοινωνία της πληροφορίας (Ιούλιος 2005) περισσότεροι από 500.000 πολίτες της χώρας (περίπου το 5% του πληθυσμού) επωφελήθηκαν πραγματοποιώντας τουλάχιστον μια αγορά ή μια παραγγελία αγαθού ή υπηρεσίας μέσω του διαδικτύου ανά τρίμηνο, επιτυγχάνοντας χαμηλές τιμές, βρίσκοντας μεγάλη ποικιλία, απολαμβάνοντας υψηλού επιπέδου άμεση εξυπηρέτηση, ενισχύοντας παράλληλα τις επιλογές του ανεξαρτήτως τοποθεσίας διαμονής. Ωστόσο οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν κατόρθωσαν να καρπωθούν τα αντίστοιχα οφέλη, και πραγματοποιούν λιγότερο από το 0,2% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους μέσα από ηλεκτρονικά μέσα διάθεσης προϊόντων.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Σχεδιάζεται η δημιουργία ηλεκτρονικής πύλης τουρισμού, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού, που θα ξεκινήσει να λειτουργεί από το 2008 τόσο για τους πολίτες όσο και για τις επιχειρήσεις και τουριστικές μονάδες. Στόχος η ενίσχυση της ζήτησης του τουριστικού προϊόντος της χώρας με την προσφορά ενημέρωσης, την προώθηση τουριστικών πληροφοριών ανά περιοχή, την δυνατότητα εύκολης πραγματοποίησης κρατήσεων και οργάνωσης ταξιδιών αναζητήσεις και ταυτοποιήσεις μεταξύ ξενοδοχειακών μονάδων και πρακτόρων, την αναζήτηση διαδρομών κλπ.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2009, προτείνεται η αυτοματοποίηση των κυριότερων βημάτων για την έναρξη επιχειρήσεων μέσω των επιμελητηρίων, ως πρώτο βήμα για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό, θα βελτιωθεί σημαντικά η εξυπηρέτηση των νέων επιχειρηματιών και θα αρθούν γραφειοκρατικά και διαδικαστικά εμπόδια που προκαλούν καθυστερήσεις στην έναρξη νέων επιχειρήσεων. Παράλληλα, νέοι επιχειρηματίες από τα πρώτα κιόλας τους βήματα, θα ωθηθούν στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, καθώς θα βρουν σε αυτές πολλές ευκολίες από τη χρήση τους.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, βελτίωση της διαφάνειας και της διαθεσιμότητας πληροφοριών σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης επιχειρήσεων, σε ενιαία ηλεκτρονική πύλη, πληροφοριών κατά προτίμηση υπό την αιγίδα της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Μέσω της ηλεκτρονικής πύλης, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα αποκτήσουν καλύτερη εικόνα των εναλλακτικών χρηματοδοτικών τους επιλογών, θα μπορούν να επιλέξουν αποτελεσματικότερα τα καταλληλότερα χρηματοδοτικά εργαλεία, θα μειώσουν το κόστος των χρηματοοικονομικών συναλλαγών τους, ενώ ως παράλληλος στόχος τίθεται η ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα της επιχειρηματικής πίστης, προς όφελος των επιχειρήσεων.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, διεξαγωγή μελέτης από το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, ώστε να καταδειχθούν επιμέρους ανάγκες επιχειρηματικών κλάδων και να επισημανθούν δράσεις της Ψηφιακής Στρατηγικής, που ενδεχομένως θα μπορούσαν να έχουν θετική επίπτωση, στο πλαίσιο των στόχων και της φιλοσοφίας που έχει ορισθεί. Οι δράσεις που θα προκύψουν, θα υλοποιηθούν στην περίοδο έως το 2013.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, θα μελετηθούν τρόποι και κατόπιν θα θεσπιστούν κίνητρα που θα ενισχύσουν την πρόσβαση των στελεχών και των υπαλλήλων

Κοινωνία της Πληροφορίας

ιδιαίτερα μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, σε προγράμματα κατάρτισης μέσω χρήσης νέων τεχνολογιών

Β. Δράσεις για την αναδιοργάνωση του δημόσιου τομέα και την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του επιχειρηματικού ιστού της χώρας.

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα θα πρέπει να λειτουργούν σε ένα σαφές πλαίσιο κανόνων και ρυθμίσεων, χωρίς όμως να επιβαρύνονται από γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Οι δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να συμβάλλουν στην παραγωγικότητα των επιχειρήσεων και όχι να επιβαρύνουν την ανταγωνιστικότητά τους, σε σύγκριση με τους διεθνείς ανταγωνιστές. Για το σκοπό αυτό, η Ψηφιακή Στρατηγική εστιάζει στη δημιουργία ψηφιακών υπηρεσιών που θα επιτρέψουν στις ελληνικές επιχειρήσεις να επενδύουν περισσότερο χρόνο στη δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών αξίας και να σπαταλούν λιγότερο χρόνο σε γραφειοκρατικές συναλλαγές.

Η Ψηφιακή Στρατηγική εγκαταλείπει την εσωστρεφή φιλοσοφία περί «έξυπνου κράτους» ή περί «ευφούς δημόσιας διοίκησης», που αναπαράγει σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες αναποτελεσματικές διαδικασίες. Την αντικαθιστά με δράσεις που στοχεύουν σε ένα «απλούστερο και πιο διαφανή δημόσιο τομέα».

Για να μεγιστοποιηθεί το όφελος από τις παρεμβάσεις της Ψηφιακής Στρατηγικής, πριν από τη δημιουργία ψηφιακών υπηρεσιών, πριν από την εγκατάσταση πληροφοριακών συστημάτων και πριν από την υιοθέτηση οποιασδήποτε ηλεκτρονικής μεθόδου συναλλαγών είναι απαραίτητος ο ανασχεδιασμός των διαδικασιών και η σημαντική απλούστευση τους.

Ο συγκεκριμένος στόχος χαρακτηρίζεται από πέντε παραμέτρους:

- κάθε δράση που αφορά στην ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, πρέπει να ξεκινά έχοντας υπόψη συγκεκριμένη ανάγκη εξυπηρέτησης των πελατών του δημοσίου, δηλαδή των επιχειρήσεων και των πολιτών
- εκτός της εξυπηρέτησης επιχειρήσεων και πολιτών, δράσεις που ήδη εντάσσονται ή που θα ενταχθούν στο μέλλον στην Ψηφιακή Στρατηγική, πρέπει να προκαλούν υπολογίσιμη

Κοινωνία της Πληροφορίας

εξοικονόμηση πόρων και σημαντικές μειώσεις στο κόστος λειτουργίας του δημοσίου τομέα, που τώρα επιβαρύνει τους έλληνες φορολογούμενους

- η τεχνολογία αποτελεί φορέα διαφάνειας σε όσες διαδικασίες αυτοματοποιεί
- η διαθεσιμότητα ψηφιακών υπηρεσιών και σε μερικές περιπτώσεις η υποχρεωτική χρήση ψηφιακών υπηρεσιών (όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα σε επιμέρους τομείς της φορολογίας επιχειρήσεων, η υποβολή ΦΠΑ κλπ.) επιταχύνει σημαντικά την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών από επιχειρήσεις και πολίτες
- η κατανομή των δράσεων ψηφιακών υπηρεσιών έχει έντονη περιφερειακή διάσταση, καθώς οι προσφερόμενες ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες θα μπορούν ενδεχόμενα να καλύπτουν και τις συναλλαγές επιχειρήσεων με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι προτεινόμενες δράσεις για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών που συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, περιλαμβάνουν:

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών προμηθειών στο δημόσιο τομέα. Ο δημόσιος τομέας εξακολουθεί να χειρίζεται προμήθειες τεράστιου όγκου, οι οποίες ξεπερνούν τα €3,5 δισ. ετησίως, βασιζόμενος κυρίως σε «χειρόγραφες» διαδικασίες. Όπως και σε κάθε άλλη χώρα έτσι και στην Ελλάδα, ο δημόσιος τομέας αποτελεί τον κατ' εξοχήν συλλογικό αγοραστή με προμήθειες σε ένα μεγάλο αριθμό κωδικών προϊόντων διαφόρων κατηγοριών: αναλώσιμα, ηλεκτρικό εξοπλισμό, φαρμακευτικά προϊόντα, είδη πρώτης ανάγκης κλπ μέσω των οποίων εξυπηρετούνται περί τις 200 δημόσιες υπηρεσίες.

Η εισαγωγή συστημάτων ηλεκτρονικών προμηθειών είναι κρίσιμη, καθώς θα προκαλέσει:

- σημαντική εξοικονόμηση κόστους προμηθειών για το δημόσιο τομέα, μέσω οικονομιών κλίμακας αλλά και καλύτερης διαχείρισής τους,
- ενίσχυση της διαφάνειας, και
- ώθηση των επιχειρήσεων-προμηθευτών του δημοσίου, ή και άλλων επιχειρήσεων που μέχρι σήμερα δεν έχουν πρόσβαση, στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών προκειμένου να διευρύνουν το πελατολόγιο και τον κύκλο εργασιών τους.

Για το σκοπό αυτό, έως το 2008 θα ολοκληρωθεί το θεσμικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές προμήθειες στο δημόσιο και θα αναπτυχθεί σύστημα διεξαγωγής ηλεκτρονικών προμηθειών στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Αποτύπωση των κρίσιμων διαδικασιών των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα και ανασχεδιασμός τους, πριν μεταφερθούν οποιοσδήποτε συναλλαγές σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, σχεδιασμός και δημιουργία ενιαίας κυβερνητικής δικτυακής πύλης για τις επιχειρήσεις, στην οποία θα περιλαμβάνονται όλες οι ήδη διαθέσιμες αλλά και οι υπό ανάπτυξη ψηφιακές υπηρεσίες, καθώς και οι διαθέσιμες ενισχύσεις, οργανωμένες σε κατηγορίες ενδιαφέροντος (υπηρεσίες, πληροφορίες EOMMEX, ενισχύσεις από ΚΠΣ, ψηφιακές υπηρεσίες I KA και ασφαλιστικών ταμείων κλπ.)

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, δημιουργία συστήματος που θα συμβάλλει στην αυτοματοποίηση διαδικασιών του ελεγκτικού φορολογικού μηχανισμού και θα ενημερώνει επιχειρήσεις και φορολογούμενους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνεια κατά τους φορολογικούς ελέγχους.

Δ. Δράσεις για την ενίσχυση της συμβολής του κλάδου νέων τεχνολογιών στο ΑΕΠ της χώρας

Ο ρόλος των επιχειρήσεων που παράγουν τεχνολογία είναι σημαντικός στην προσπάθεια ανάδειξης της πληροφορικής και των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ως κρίσιμης παραμέτρου βελτίωσης της παραγωγικότητας της χώρας. Οι επιχειρήσεις πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αποτελούν καταλύτες για την ταχύτερη διεξόδυση των νέων τεχνολογιών σε κάθε οικονομία, επιτρέπουν την ταχύτερη μεταφορά της διεθνούς τεχνογνωσίας, προσφέρουν θέσεις απασχόλησης υψηλής προστιθέμενης αξίας, επιτρέπουν την οριζόντια αξιοποίηση της τεχνολογίας από επιχειρήσεις όλου του φάσματος της οικονομίας, ενισχύουν τη σχέση τεχνολογίας-καταναλωτών και σε αρκετές περιπτώσεις οι επιχειρήσεις του κλάδου αποτελούν σημαντικούς φορείς καινοτομίας. Όπως ήδη τεκμηριώθηκε, στην Ελλάδα ο ρόλος του κλάδου των τεχνολογιών παραμένει περιορισμένος στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας.

Ωστόσο, η Ψηφιακή Στρατηγική δεν αποσκοπεί σε παρεμβάσεις ή ενισχύσεις σε κλάδους ή τομείς της οικονομίας, οι οποίες θα προκαλέσουν στρεβλώσεις στον υγιή ανταγωνισμό. Οποιαδήποτε δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής για την ενίσχυση της συμβολής του κλάδου πληροφορικής και επικοινωνιών στο ΑΕΠ της χώρας, επικεντρώνεται αποκλειστικά στη

Κοινωνία της Πληροφορίας

βελτίωση και απλοποίηση του ρυθμιστικού και θεσμικού πλαισίου, στην εξασφάλιση ισότιμων και διαφανών κανόνων ανταγωνισμού βάσει κοινών Ευρωπαϊκών οδηγιών, και στον καλύτερο συντονισμό κοινής δράσης των επιχειρήσεων ιδιαίτερα σε αγορές του εξωτερικού, ώστε να ενισχυθεί η ευρωπαϊκή δυναμική τους. Σε αυτό το πλαίσιο, προβλέπεται:

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το τέλος του 2008, απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου που σχετίζεται με την υλοποίηση έργων πληροφορικής και ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μέσω συγκρότησης ομάδας εργασίας με τη συνεργασία συναρμόδιων υπουργείων και φορέων. Η ομάδα εργασίας δεν θα έχει μόνιμο χαρακτήρα και το έργο της θα ολοκληρωθεί έως την παραπάνω ημερομηνία. Επισημαίνεται ότι τα έργα νέων τεχνολογιών αποτελούν οριζόντιες παρεμβάσεις που απαιτούν συχνά τη συνεργασία και την εμπλοκή περισσότερων του ενός φορέα. Ωστόσο, το υφιστάμενο πλαίσιο υλοποίησης έργων (είτε στο πλαίσιο Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης είτε εκτός αυτών) έχει σχεδιασθεί βασισμένο στη λογική των κάθετων δομών της δημόσιας διοίκησης και ως εκ τούτου επιβαρύνει την ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση οριζόντιων παρεμβάσεων. Επιπλέον, η ταχύτερη εξέλιξη της τεχνολογίας και η αδυναμία αντιστοίχως ταχείας εξέλιξης του ρυθμιστικού πλαισίου, δημιουργεί προβλήματα αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το τέλος του 2008 δημιουργία ευνοϊκού θεσμικού πλαισίου για την υποστήριξη της ανάπτυξης ηλεκτρονικών συναλλαγών και υπηρεσιών.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2008, συντονισμένη προώθηση των ελληνικών επιχειρήσεων τεχνολογίας στο εξωτερικό, για την ενίσχυση της εξωστρέφειας τους, με κοινή προσπάθεια των Υπουργείων Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων και των φορέων του κλάδου (ΣΕΠΕ,ΣΕΠΒΕ κλπ.).

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2008, ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ Πανεπιστημίων και επιχειρήσεων ΤΠΕ μέσω δράσεων ανταλλαγής τεχνογνωσίας, που θα σχεδιασθούν από κοινού από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και τους φορείς του κλάδου (ΣΕΠΕ,ΣΕΠΒΕ κλπ.)

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2013, αύξηση της δημόσιας επένδυσης σε έρευνα και τεχνολογία σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και μέσω της Γενικής

Κοινωνία της Πληροφορίας

Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας και ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων σε έρευνα και τεχνολογία, εκεί όπου επιτυγχάνεται προϊόν ή υπηρεσία με εμπορικό ενδιαφέρον.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2008, εμπλουτισμός των προγραμμάτων σπουδών Πανεπιστημίων και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων με εστιασμένες δράσεις που θα σχεδιάζονται από κοινού από τα ενδιαφερόμενα Πανεπιστήμια και τους φορείς του κλάδου (ΣΕΠΕ, ΣΕΠΒΕ κλπ).

Δ. Δράσεις για την προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών

Η Ψηφιακή Στρατηγική, αντιλαμβάνεται την επιχειρηματικότητα ως βασική εξυγιαντική και προωθητική δύναμη της ελληνικής οικονομίας. Ωστόσο, προτείνει δράσεις για την προώθηση της επιχειρηματικότητας σε εκείνους τους τομείς όπου η τεχνολογία μπορεί να συμβάλει καθοριστικά για την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, και όχι σε τομείς που βασίζονται σε «παραδοσιακά» μοντέλα που δεν χαρακτηρίζονται από καινοτομία.

Στο πλαίσιο της Ψηφιακής Στρατηγικής, η επιχειρηματικότητα ενισχύεται με δυοδιάκριτους αλλά συμπληρωματικούς τρόπους:

- μέσω της ανάδειξης όλων των παραμέτρων που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα σε όλα τα στάδια της εκπαίδευσης και της μόρφωσης, ώστε ιδιαίτερα οι νέοι να καρπωθούν τα οφέλη της, αξιοποιώντας ο καθένας τις ιδιαίτερες δυνατότητες του, και
- μέσω της ενίσχυσης της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, αξιοποιώντας σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης (κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου - venture capital κλπ.)

Για το λόγο αυτό, η Ψηφιακή Στρατηγική περιλαμβάνει ήδη:

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2007, λειτουργία Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (ΑΚΕΣ - Venture Capital) για τη χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων τεχνολογίας, ή επιχειρήσεων που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο λειτουργίας και αξιοποιούν δυναμικά τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, προκειμένου να καταστούν ανταγωνιστικές.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, σε συνεργασία με Πανεπιστήμια και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα την προσαρμογή πανεπιστημιακών προγραμμάτων ώστε να περιλαμβάνουν μαθήματα επιχειρηματικότητας και πρακτικά παραδείγματα εφαρμογών των νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Ενημέρωση νέων επιχειρηματιών για τις διαδικασίες έναρξης και λειτουργίας επιχειρήσεων μέσω ηλεκτρονικής σελίδας στο Διαδίκτυο, ώστε να διευκολύνονται ιδιαίτερα στα αρχικά στάδια.

Οι παραπάνω δράσεις θα εστιασθούν σε σημαντικό βαθμό στην ελληνική περιφέρεια, όπου δεν παρέχονται οι ευκαιρίες για δραστηριότητες προώθησης της επιχειρηματικότητας στον ίδιο βαθμό όσο στα αστικά κέντρα.

2.4.4 Βελτίωση ποιότητας ζωής των πολιτών

Οι πολίτες της Ελλάδας με όλες τους τις υποστάσεις, είτε ως εργαζόμενοι, υπάλληλοι, στελέχη επιχειρήσεων, αυτοαπασχολούμενοι και επιχειρηματίες, ως μέλη οικογενειών, μαθητές, σπουδαστές, άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας, κάτοικοι αστικών κέντρων ή ημιαστικών και αγροτικών περιοχών κλπ., αποτελούν το βασικό κεφάλαιο της χώρας. Κάθε ξεχωριστός πολίτης, έχει σημαντική αξία ως προωθητική δύναμη. Αξιοποιώντας τις ιδιαίτερες δεξιότητες του και επιλέγοντας ο ίδιος την κατεύθυνση προσωπικής του ανάπτυξης σε ένα πλαίσιο ισότιμων ευκαιριών, ο κάθε πολίτης πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει τον κύριο ρυθμιστή της προσωπικής του εξέλιξης και ευημερίας.

Η Ψηφιακή Στρατηγική αποσκοπεί στη δημιουργία ισότιμων ευκαιριών και νέων δυνατοτήτων μέσω των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών προκειμένου να απελευθερώσει αυτές τις ιδιαίτερες δεξιότητες των πολιτών. Ωστόσο, η Ψηφιακή Στρατηγική δεν ακολουθεί «δογματικούς» εξαναγκασμούς χρήσης των νέων μέσων. Η χρήση της τεχνολογίας δεν αποτελεί αυτοσκοπό για τους πολίτες, αλλά μέσο για την ανάπτυξη τους μόνο εφόσον εκείνοι το επιλέξουν.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Προκειμένου οι πολίτες να επικεντρωθούν στην προσωπική τους ανάπτυξη και ευημερία, η Ψηφιακή Στρατηγική κινείται συνδυαστικά σε δύο κατευθύνσεις:

- παρέχει νέες δυνατότητες και νέα εργαλεία ανάπτυξης για όλους, μέσω των τεχνολογιών πληροφορικής, και
- προσπαθεί να μειώσει τα υφιστάμενα εμπόδια και τις δυσκολίες της καθημερινότητας των πολιτών, τη σπατάλη χρόνου και κόπου που συχνά προκύπτει λόγω της υψηλής γραφειοκρατίας στις συναλλαγές με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς

Η παραπάνω προσέγγιση ακολουθείται γιατί η Ψηφιακή Στρατηγική έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο της ελληνικής πραγματικότητας και κοινωνίας, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τις πραγματικές δυσκολίες και τους περιορισμούς του ευρύτερου περιβάλλοντος.

Οι δράσεις που προτείνονται, δεν αποτελούν το πλήρες σύνολο, καθώς θα βρίσκονται σε συνεχή εμπλουτισμό βάσει των αρχών της Ψηφιακής Στρατηγικής. Ήδη αρκετές από τις προτεινόμενες δράσεις, υλοποιούμενες θα δώσουν αποτελέσματα που θα αξιοποιηθούν για το σχεδιασμό επιπλέον στοχευόμενων παρεμβάσεων, ιδιαίτερα για την περίοδο μετά το 2008. Ωστόσο, οι δράσεις που καταρχάς περιλαμβάνονται, αποτελούν μια κρίσιμη αρχική δέσμη παρεμβάσεων και έχουν σχεδιασθεί λαμβάνοντας υπόψη εναλλακτικές υποστάσεις των πολιτών. Σχεδιάστηκαν δράσεις επ' ωφελεία μαθητών, σπουδαστών, εργαζομένων, οικογενειών, κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών κλπ. Λήφθηκαν όμως υπόψη και ομάδες πολιτών οι οποίες για ποικίλους λόγους, δεν είχαν μέχρι σήμερα ισότιμη πρόσβαση στις δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

Στην κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών, η Ψηφιακή Στρατηγική προτείνει την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο δύο στόχων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής:

- δράσεις για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.
- ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του πολίτη.

A. Δράσεις για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω των τεχνολογιών.

Οι δράσεις του συγκεκριμένου στόχου, αφορούν στη δημιουργία ισότιμων ευκαιριών πρόσβασης στις τεχνολογίες και το Διαδίκτυο και στην παροχή πρόσθετων δυνατοτήτων για τους πολίτες. Για το σκοπό αυτό προβλέπονται:

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008 συγχρηματοδότηση αρχικού τέλους ευρυζωνικής σύνδεσης στην περιφέρεια, σε επιλεγμένες ομάδες πολιτών για την ενίσχυση της διείσδυσης της ευρυζωνικότητας. Πλέον των παρεμβάσεων για την ενίσχυση των επενδύσεων σε ευρυζωνικές υποδομές σε όλη τη χώρα, θα επιδοτηθούν συγκεκριμένες ομάδες πολιτών, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες γεωγραφικές περιοχές, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση τους στις δυνατότητες της ευρυζωνικότητας.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008 πραγματοποίηση καμπάνιας ενημέρωσης των πολιτών προκειμένου να εξοικειωθούν με τις νέες τεχνολογίες, να κατανοήσουν τις δυνατότητες τους και να ενημερωθούν για τις διαθέσιμες ψηφιακές υπηρεσίες. Η καμπάνια θα πραγματοποιηθεί συνδυάζοντας τόσο ενέργειες ενημέρωσης μέσω των ΜΜΕ, όσο και με ενέργειες πληροφόρησης και ενημέρωσης, σε σημεία όλης της χώρας. Η καμπάνια ενημέρωσης θα συνεχιστεί και μετά το 2008, εστιάζοντας όμως στις νέες ανάγκες που θα προκύψουν.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008 καθορισμός θεσμικού πλαισίου για την Τήλε-εργασία. Δεδομένης της δυνατότητας που παρέχουν οι ευρυζωνικές υποδομές για ταχύτατη μεταφορά δεδομένων ανεξαρτήτως απόστασης και λαμβάνοντας υπόψη το διαρκώς μειούμενο κόστος της τεχνολογίας, οι πολίτες απομακρυσμένων περιοχών μπορούν να αποκτήσουν ευκαιρίες εργασίας, ανεξαρτήτως γεωγραφικής εγκατάστασης χάρη στην πληροφορική και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ωστόσο, το κρίσιμο ζήτημα σε αυτή την προσέγγιση δεν είναι η διαθεσιμότητα ή το κόστος της τεχνολογίας, αλλά η ύπαρξη θεσμικού πλαισίου ικανού να υποστηρίξει και ακόμη και να ενθαρρύνει την Τήλε-εργασία.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2007 και σταδιακά έως το 2013, χρήση υπολογιστών και Διαδικτύου (Internet) στην εκπαίδευση ως υποστήριξη στο πρόγραμμα μαθημάτων εκτός πληροφορικής (π.χ. γεωγραφία, χημεία, ιστορία κλπ.). Στόχος της Ψηφιακής Στρατηγικής είναι να τοποθετήσει την τεχνολογία στην υπηρεσία της εκπαίδευσης κατά τρόπο αναπόσπαστο και όχι με τη μορφή «εργαστηριακού μαθήματος» ή μαθήματος επιλογής. Είναι υψηλή προτεραιότητα οι νέοι, μαθητές και μαθήτριες της χώρας, να αντιληφθούν με πραγματικά παραδείγματα τις δυνατότητες που προσφέρουν τα νέα μέσα και να ενεργοποιηθούν προς την κατεύθυνση της χρήσης τους δυναμικά, προς όφελος τους. Για το σκοπό αυτό απαιτούνται τόσο ενέργειες ανάπτυξης ελληνικού ή εξελληνισμένου εκπαιδευτικού περιεχομένου, όσο και θεσμικές ή οργανωτικές παρεμβάσεις, προκειμένου η τεχνολογία να εισέλθει στην τάξη. Η παρέμβαση προτείνεται να υλοποιηθεί σταδιακά.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, χρηματοδότηση καινοτομικών επιχειρηματικών σχεδίων για ευρυζωνικές υπηρεσίες από επιχειρήσεις. Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών έχουν αξία στο βαθμό που μπορούν να προσφέρουν στους πολίτες νέες ευκαιρίες ή δυνατότητες σε τομείς όπως η ψυχαγωγία, η ενημέρωση, η υγεία, η κοινωνική μέριμνα, οι αγορές προϊόντων και υπηρεσιών η επικοινωνία χαμηλού κόστους κλπ. Η διαθεσιμότητα παρόμοιων υπηρεσιών θα συμβάλλει μεταξύ άλλων και στην καλύτερη κατανόηση και την ταχύτερη υιοθέτηση της τεχνολογίας από τους πολίτες. Για το σκοπό αυτό θα ενισχυθούν μέσω της Ψηφιακής Στρατηγικής ιδιωτικά επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης ευρυζωνικών υπηρεσιών, που θα απευθύνονται σε μεγάλες πληθυσμιακά ομάδες πολιτών, ή σε πολίτες με ειδικά ενδιαφέροντα.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Κατάρτιση από το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, Σχεδίου για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας για την περίοδο 2008-2013 σε συνεργασία με την ΕΕΤΤ και ενσωμάτωση του στις δράσεις της Ψηφιακής Στρατηγικής για την ευρυζωνικότητα.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2008 και σταδιακά έως το 2013 υλοποίηση έργου ψηφιακής εξυπηρέτησης-ενημέρωσης πολιτών στις δημόσιες μεταφορές. Προτείνεται η δημιουργία ενιαίου κόμβου πληροφόρησης και εξυπηρέτησης των πολιτών σε ότι αφορά τα μέσα μαζικής μεταφοράς που θα επιτρέψει στους πολίτες να ανακτούν πληροφορίες για όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς σταδιακά σε όλη την ελληνική επικράτεια. Εκτός από την εμφάνιση δρομολογίων επιλεγμένου μέσου μεταφοράς ανά γεωγραφική περιοχή ή πόλη, οι πολίτες θα έχουν τη δυνατότητα επιλογής ολοκληρωμένης διαδρομής (αφετηρία-προορισμός) και θα ενημερώνονται για τους εναλλακτικούς τρόπους μετακίνησης, τα δρομολόγια, θα επιτρέπεται σταδιακά η αγορά εισιτηρίων κλπ. Στην ίδια ηλεκτρονική πλατφόρμα, θα μεταφερθούν βασικές λειτουργίες διαχείρισης δημόσιων φορέων μεταφορών ώστε να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας, και διαλειτουργικότητα κατά τη διαχείριση των δεδομένων για τις μεταφορές.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, εγκατάσταση ασύρματου ευρυζωνικού Διαδικτύου (Internet) σε τουλάχιστον 200 δημόσια σημεία (δημόσιες βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα δήμων κλπ.) προκειμένου να ενισχυθεί η πρόσβαση των πολιτών στο Internet και ιδιαίτερα σε χώρους όπου ευνοείται η μεταφορά και η διάδοση της γνώσης και του πολιτισμού.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008 εκπόνηση μελέτης από το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, με σκοπό την καταγραφή ειδικών αναγκών από την τεχνολογία, σε επιμέρους πληθυσμιακές ομάδες. Στόχος της μελέτης θα είναι καταρχάς η ανάδειξη σημαντικών ζητημάτων της καθημερινότητας των πολιτών και σε δεύτερο στάδιο η ανάδειξη εκείνων των ψηφιακών υπηρεσιών ή των τεχνολογικών λύσεων που εκτιμώνται από τους πολίτες ως οι πλέον καταλληλότερες για την αντιμετώπισή τους. Τα αποτελέσματα της μελέτης θα αξιοποιηθούν για το σχεδιασμό επιπρόσθετων δράσεων, οι οποίες θα εμπλουτίσουν την Ψηφιακή Στρατηγική, ιδιαίτερα για την περίοδο μετά το 2008.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2007 και σταδιακά έως το 2013, εκπαίδευση πολιτών Περιφερειών της χώρας στη χρήση υπολογιστών και Διαδικτύου, μέσω κουπονιών (vouchers). Η παρέμβαση απευθύνεται σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού της Ελληνικής Περιφέρειας, οι οποίες χαρακτηρίζονται από χαμηλή εξοικείωση με τις τεχνολογίες. Έχει ως στόχο να παράσχει τη δυνατότητα κατάρτισης στη χρήση υπολογιστών και Διαδικτύου, εστιασμένων στις ιδιαίτερες δραστηριότητες τις ασχολίες και τις ανάγκες τους, λαμβάνοντας υπόψη οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες της περιοχής διαμονής τους.

Επίσης, έμφαση προτείνεται να δοθεί σε παρεμβάσεις αξιοποίησης της τεχνολογίας που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες ,σε συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.Οι περισσότερες από τις παραπάνω δράσεις έχουν έντονο περιφερειακό χαρακτήρα και θα υλοποιηθούν στην ελληνική περιφέρεια.

B. Ψηφιακές υπηρεσίες για τον πολίτη

Οι δράσεις του συγκεκριμένου στόχου, αφορούν κυρίως στη διευκόλυνση του πολίτη και στη μείωση των γραφειοκρατικών ή άλλων εμποδίων που συναντά καθημερινά. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνονται ψηφιακές υπηρεσίες αλλά και θεσμικές παρεμβάσεις στο πεδίο της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης». Για το σκοπό αυτό προβλέπονται:

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Η Ψηφιακή Στρατηγική στοχεύει έως το 2009 στη μεταφορά των 20 πιο συχνά χρησιμοποιούμενων υπηρεσιών από τους πολίτες σε πλήρως ηλεκτρονική μορφή (αιτήσεις σε πανεπιστήμια, συναλλαγές με εφορία, τελωνεία κλπ.). Η συγκεκριμένη δράση έχει ωστόσο και μια επιπρόσθετη διάσταση. Η ψηφιοποίηση πιστοποιητικών και η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών διευκόλυνσης των πολιτών πραγματοποιείται εφ' όσον έχει υλοποιηθεί ανασχεδιασμός των υφιστάμενων γραφειοκρατικών διαδικασιών προκειμένου να μεγιστοποιηθεί το όφελος της παρέμβασης. Επιπλέον, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης

Κοινωνία της Πληροφορίας

και της βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του κράτους, προτείνεται ως πρώτο μέτρο η κατάργηση πιστοποιητικών και δικαιολογητικών όπου είναι δυνατόν.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Υλοποίηση στοχευμένων δράσεων για την ενίσχυση των δυνατοτήτων της Περιφέρειας, με αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2006-2013. Η Ψηφιακή Στρατηγική θέτει σε υψηλή προτεραιότητα την ενδυνάμωση της ικανότητας της Περιφέρειας να υιοθετεί και να αξιοποιεί τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών στον αναπτυξιακό της προγραμματισμό. Για το σκοπό αυτό, προτείνεται η υλοποίηση σειράς στοχευμένων παρεμβάσεων στην Περιφέρεια, βάσει των τοπικών αναγκών, όπως η εφαρμογή κινητού κέντρου εξοικείωσης σε τεχνολογίες σε ημιαστικές περιοχές, η δημιουργία πακέτου ψηφιακών υπηρεσιών για τους πολίτες των δήμων όλης της χώρας για τη δημιουργία μιας «Ψηφιακής Αυτοδιοίκησης» κλπ.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Με πρώτο έτος λειτουργίας το 2008 και σταδιακό εμπλουτισμό ως το 2010, ανάπτυξη κυβερνητικής πύλης (e-government portal) η οποία θα αποτελεί ενιαίο σημείο πρόσβασης ψηφιακών υπηρεσιών. Η κυβερνητική πύλη θα είναι δομημένη με βάση τις ανάγκες, τις απαιτήσεις και τα γεγονότα ζωής των πολιτών (εκπαίδευση, στράτευση, απασχόληση, υπηρεσίες για την οικογένεια, συναλλαγές κλπ.) χωρίς να αποτυπώνει δεδομένα και ψηφιακές υπηρεσίες βάσει της δομής του κράτους.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Από το 2007 και σταδιακά έως το 2013, ανάπτυξη δυνατοτήτων ανάδρασης από τον πολίτη σε όλες τις ψηφιακές υπηρεσίες, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη με συστηματικό τρόπο ερωτήματα, προβλήματα και διαπιστώσεις που διατυπώνονται από τους πολίτες. Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δυνατότητας, θα μελετηθούν εντός του 2007 αντίστοιχες μεθοδολογίες και εφαρμογές άλλων χωρών, και θα προσαρμοσθούν στα δεδομένα της Ελληνικής δημόσιας διοίκησης.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008 ανάπτυξη κεντρικού μηχανισμού αυθεντικοποίησης και χρήση του από όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια των πολιτών κατά τις συναλλαγές, εξασφαλίζοντας παράλληλα αυξημένη λειτουργικότητα στις ψηφιακές υπηρεσίες που παρέχονται από το δημόσιο τομέα.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2007 κατάρτιση αναλυτικού «χάρτη» για τις ψηφιακές υπηρεσίες που πρέπει να αναπτυχθούν ως το 2013, με χρονοδιάγραμμα και αρμοδιότητες. Βάσει του αναλυτικού χάρτη, θα υλοποιηθούν ευρείες παρεμβάσεις ανάπτυξης ψηφιακών υπηρεσιών.

Δράση της Ψηφιακής Στρατηγικής: Έως το 2008, σύσταση ομάδας εργασίας για την ηλεκτρονική ασφάλεια και το ηλεκτρονικό έγκλημα και ανάπτυξη πλαισίου για την ασφάλεια των συναλλαγών. Στόχος της ομάδας θα είναι η προδιαγραφή προτύπων, μεθόδων και διαδικασιών για την εξασφάλιση ασφαλών συναλλαγών για τους πολίτες, την αποτροπή ηλεκτρονικών εγκλημάτων κατά της περιουσίας τους και την αποφυγή περιπτώσεων εκμετάλλευσης ή καταπάτησης των ατομικών τους δικαιωμάτων, με ηλεκτρονικά μέσα.

Οι προτεινόμενες δράσεις του συγκεκριμένου στόχου, μπορούν να απευθύνονται τόσο στο γενικό πληθυσμό όσο και σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, που αντιστοιχούν σε περιφέρειες με ιδιαίτερα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

2.4.5 Τα εργαλεία υλοποίησης και οι πόροι της ψηφιακής Στρατηγικής.

Στο παρελθόν, χρήσιμα εργαλεία για τη χρηματοδότηση των νέων τεχνολογιών, όπως το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» ταυτίστηκαν αυτοτελώς με τη στρατηγική της χώρας για τις τεχνολογίες. Έως πρόσφατα, η όποια κατεύθυνση της χώρας για τις τεχνολογίες αυτοπεριορίσθηκε στο εν λόγω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αδυνατώντας να αξιοποιήσει άλλες ευκαιρίες και δυνατότητες που ενδεχομένως υπήρχαν διαθέσιμες.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013 αποτελεί μια πολιτική για τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών που ξεπερνά αυτή την προσέγγιση. Αξιοποιεί κάθε εργαλείο που είτε υπάρχει σήμερα διαθέσιμο, είτε πρόκειται να είναι διαθέσιμο στο μέλλον. Για να επιτευχθούν οι στόχοι της, πρόκειται να αξιοποιηθούν συνδυαστικά:

α. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» του Γ' ΚΠΣ.

Ήδη από τον Ιούνιο του 2004 διορθώθηκε σε σημαντικό βαθμό η στόχευση του Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Επιπρόσθετα, από το β' εξάμηνο του 2005, οπότε τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η Ψηφιακή Στρατηγική, στο Πρόγραμμα εντάχθηκαν δράσεις που αποτελούν πρόγευση της Ψηφιακής Στρατηγικής όπως η «Ψηφιακή Αυτοδιοίκηση», το Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας σε όλη την Ελλάδα, η καμπάνια εξοικείωσης των πολιτών με τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών κλπ. Παράλληλα, το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας έχει ήδη ξεκινήσει την εκπόνηση μελετών και προτάσεων που περιλαμβάνονται στην Ψηφιακή Στρατηγική, προκειμένου να προκύψουν έγκαιρα χρήσιμα αποτελέσματα που θα αξιοποιηθούν στην περίοδο μετά το 2008.

β. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της Δ' Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

Η κυβέρνηση της Ελλάδας πέτυχε το Δεκέμβριο του 2005 να πιστωθεί με πρόσθετους κοινοτικούς πόρους περίπου €20 δισ. προκειμένου να υλοποιήσει το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης της χώρας, για την περίοδο 2007-2013 (ΕΣΠΑ 2007-2013). Οι πόροι που θα κατανεμηθούν στον Άξονα προτεραιότητας «Ψηφιακή Σύγκλιση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 θα χρηματοδοτήσουν με πρόσθετους πόρους τις παρεμβάσεις της Ψηφιακής Στρατηγικής για την περίοδο έως το 2013. Παράλληλα, δράσεις που θα αφορούν στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης θα βρίσκονται σε πλήρη συνεργία με την Ψηφιακή Στρατηγική, ιδιαιτέρως σε ότι αφορά τον ανασχεδιασμό διαδικασιών και την κατάρτιση δημοσίων υπαλλήλων. Το ίδιο ισχύει για παρεμβάσεις που αφορούν στην ενίσχυση της απασχόλησης αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες και οι οποίες θα υλοποιηθούν μέσω του Προγράμματος

Κοινωνία της Πληροφορίας

Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού, που σχεδιάζει και υλοποιεί το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

γ. Οι δυνατότητες συμπράξεων μεταξύ δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ).

Από το 2005, η χώρα έχει διαθέσιμο νομοθετικό πλαίσιο για την προώθηση έργων ψηφιακών υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ. Είναι πλέον δυνατή η υλοποίηση έργων και παρεμβάσεων για την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, με τη στενή συνεργασία και τη χρηματοδότηση ιδιωτών επενδυτών. Ωστόσο, οι ΣΔΙΤ δεν αντιμετωπίζονται μόνο ως χρηματοδοτικό εργαλείο. Αποτελούν επιπρόσθετα και μέσο για καλύτερη διαχείριση των έργων μέσα από αμοιβαίες δεσμεύσεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μέσο που συνδυάζει έργα πληροφορικής με τις αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές σε διαδικασίες, μέσο μεταφοράς τεχνογνωσίας, αλλά και εργαλείο αποτελεσματικότερης διαχείρισης των κινδύνων υλοποίησης αλλά και μέτρησης της αποδοτικότητας των επενδύσεων σε έργα πληροφορικής.

δ. Στρατηγικές συμφωνίες με διεθνείς εταιρείες τεχνολογιών.

Πρόκειται να διερευνηθούν και να συναφθούν στρατηγικές συμφωνίες με εταιρείες οι οποίες ενδιαφέρονται να προσφέρουν οφέλη και να πραγματοποιήσουν επενδύσεις στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Στόχος είναι η επίτευξη επιπρόσθετων ωφελειών, η εξοικονόμηση κόστους αλλά και ενδεχομένως η πραγματοποίηση στοχευμένων παρεμβάσεων σε κρίσιμους τομείς. Παρόμοιες στρατηγικές συμφωνίες σύνηψαν στο παρελθόν και συνεχίζουν να συνάπτουν οι περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι οποιαδήποτε στρατηγική συμφωνία δεν θα πρέπει στρεβλώνει τις διαδικασίες διαγωνισμών, οι οποίες θα εξακολουθήσουν να υλοποιούνται επί ισότιμης βάσης, ακολουθώντας το εκάστοτε ισχύον εθνικό θεσμικό πλαίσιο διαγωνισμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Νέες Τεχνολογίες

Η τεχνολογία αποτελεί μία θεμελιώδη διάσταση κοινωνικής αλλαγής. Οι κοινωνίες εξελίσσονται και διαμορφώνονται μέσω μιας πολύπλοκης διάδρασης πολιτισμικών, οικονομικών, πολιτικών και τεχνολογικών παραγόντων. Ως εκ τούτου, η τεχνολογία πρέπει να νοείται μέσα στο πολυδιάστατο πλαίσιο της. Ωστόσο, η τεχνολογία έχει τη δική της δυναμική. Το είδος της τεχνολογίας που αναπτύσσεται και διαδίδεται σε μία δεδομένη κοινωνία διαμορφώνει την υλική δομή της. Τα τεχνολογικά συστήματα εξελίσσονται σταδιακά μέχρις οτου επέλθει μια ποιοτική αλλαγή, μια τεχνολογική επανάσταση, η οποία προαναγγέλλει ένα νέο τεχνολογικό πρότυπο. Η έννοια του προτύπου προτάθηκε από το μεγάλο επιστήμονα ιστορικό, Thomas Kuhl, για να εξηγήσει το μετασχηματισμό της γνώσης μέσα από τις επιστημονικές επαναστάσεις. Το πρότυπο είναι ένα εννοιολογικό πλαίσιο που θέτει τα πρότυπα απόδοσης. Ενσωματώνει τις ανακαλύψεις σε ένα συνεκτικό σύστημα σχέσεων που χαρακτηρίζεται από τη συνέργια, δηλαδή, την συνολική αξία του συστήματος σε σχέση με τα ξεχωριστά στοιχεία του. Ένα τεχνολογικό πρότυπο οργανώνει το διαθέσιμο εύρος τεχνολογιών γύρω από έναν πυρήνα, ο οποίος προωθεί την απόδοση καθεμίας εξ' αυτών. Με τον όρο τεχνολογία, συνήθως νοείται η χρήση της επιστημονικής γνώσης για τον καθορισμό διαδικασιών απόδοσης με δυνατότητα αναπαραγωγής.

Βάσει αυτού, η βιομηχανική επανάσταση είχε ως αποτέλεσμα το βιομηχανισμό, ένα πρότυπο που χαρακτηρίζεται από την ικανότητα να δημιουργεί και να διανέμει ενέργεια από αντικείμενα ανθρώπινης δημιουργίας, χωρίς να βασίζεται στο φυσικό περιβάλλον. Επειδή η ενέργεια είναι η κύρια πηγή όλων των δραστηριοτήτων, το ανθρώπινο είδος μπόρεσε, αλλάζοντας τον τρόπο παραγωγής της ενέργειας, να αυξήσει δραματικά τη δύναμή του πάνω στη φύση και τις συνθήκες της επιβίωσής του, γύρω από τον πυρήνα μια συστοιχίας τεχνολογικών εξελίξεων και συγκλίνουσων τεχνολογιών σε πολλούς τομείς. Η επανάσταση στην τεχνολογία της ενέργειας (στην αρχή ο ατμός και αργότερα ο ηλεκτρισμός) έθεσαν τα θεμέλια του βιομηχανισμού. Οι σχετικές επαναστάσεις στη

Κοινωνία της Πληροφορίας

μηχανολογία, τη μεταλλουργία, τη χημεία, τη βιολογία, την ιατρική, τις μεταφορές και σε πολλούς άλλους τομείς συνέβαλαν στη δημιουργία ενός νέου τεχνολογικού προτύπου.

Αυτή η τεχνολογική υποδομή κατέστησε δυνατή την εμφάνιση νέων μορφών παραγωγής, κατανάλωσης και κοινωνικής οργάνωσης οι όποιες διαμόρφωσαν τη βιομηχανική κοινωνία. Κύρια χαρακτηριστικά της βιομηχανικής κοινωνίας ήταν το βιομηχανικό εργοστάσιο, η μεγάλη εταιρεία, η ορθολογική οργάνωση της γραφειοκρατίας, η σταδιακή αποδυνάμωση της αγροτικής εργασίας, τη διαδικασία αστικοποίησης ευρείας κλίμακας, ο σχηματισμός κεντρικών συστημάτων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, η αύξηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης, η δημιουργία εθνικών και διεθνών μέσων μεταφοράς και η κατασκευή όπλων μαζικής καταστροφής. Ο βιομηχανισμός έχει πολλές πολιτισμικές και θεσμικές εκφράσεις. Ο βιομηχανικός καπιταλισμός και ο βιομηχανικός κρατισμός ήταν ανταγωνιστικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης, αλλά στη βάση τους είχαν σημαντικές ομοιότητες. Η ιστορία, ο πολιτισμός, οι θεσμοί και τα αναπτυσσόμενα πλαίσια πολιτικής κυριαρχίας δημιούργησαν μια μεγάλη ποικιλία βιομηχανικών κοινωνιών, τόσο διαφορετικών όσο η Ιαπωνία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Σουηδία και η Ισπανία. Ωστόσο, αυτές ήταν ιστορικές αποκλίσεις ενός κοινού κοινωνικοτεχνολογικού είδους: του βιομηχανισμού.

Η αναλογία αυτή μπορεί να εξηγήσει τη σημασία και τη σπουδαιότητα του αιώνα της πληροφορίας ως τεχνολογικό πρότυπο, το οποίο στις μέρες μας αντικαθιστά το βιομηχανισμό ως κύριο χαρακτηριστικό των κοινωνιών του εικοστού πρώτου αιώνα. Πρέπει να είναι σαφές, ότι ο βιομηχανισμός δεν θα εξαφανιστεί σε μία μέρα ή σε μερικά χρόνια. Η διεργασία του ιστορικού μετασχηματισμού προχωρά με την απορρόφηση των προγενέστερων κοινωνικών μορφών από νέες ανερχόμενες, με τέτοιο τρόπο ώστε οι πραγματικές κοινωνίες να είναι πολύ πιο πολύπλοκες από τις ιδανικές που δημιουργούμε για ευρετικούς σκοπούς. Πώς γνωρίζουμε ότι ένα πρότυπο (π.χ. αιώνας της πληροφορίας) κυριαρχεί έναντι άλλων (π.χ. βιομηχανισμό); Είναι απλό: λόγω της μεγαλύτερης απόδοσής του στη συγκέντρωση του πλούτου και της δύναμης. Οι ιστορικοί μετασχηματισμοί διαμορφώνονται από τον κόσμο των νικητών. Αυτό σημαίνει ότι δεν γίνεται κρίση των αξιών. Δεν ξέρουμε στην πραγματικότητα αν η μεγαλύτερη ή αποτελεσματικότερη παραγωγή ενσωματώνει μεγαλύτερη αξία από ανθρωπιστική

Κοινωνία της Πληροφορίας

οπτική. Η ιδέα της εξέλιξης είναι μια ιδεολογία. Το πόσο καλό, κακό ή αδιάφορο είναι ένα νέο πρότυπο εξαρτάται από την οπτική γωνία, τις αξίες και τα στάνταρ του εκάστοτε ατόμου. Ωστόσο, γνωρίζετε ότι κυριαρχεί, γιατί όταν εφαρμόζεται, εκμηδενίζει τον ανταγωνισμό. Υπό αυτήν την έννοια, ο αιώνας της πληροφορίας είναι το κυρίαρχο πρότυπο των κοινωνιών μας, γιατί αντικαθιστά και εξαλείφει το βιομηχανισμό.

Ο αιώνας της πληροφορίας είναι ένα τεχνολογικό πρότυπο. Αφορά την τεχνολογία και όχι την κοινωνική οργάνωση και τους θεσμούς. Ο αιώνας της πληροφορίας παρέχει τη βάση για έναν ορισμένο τύπο κοινωνίας που ονομάζεται διαδικτυακή κοινωνία. Χωρίς τον αιώνα της πληροφορίας δεν δύναται να υπάρξει η διαδικτυακή κοινωνία, αν και αυτή η νέα κοινωνική δομή δεν παράγεται από τον αιώνα της πληροφορίας αλλά από ένα πιο ευρύ πλαίσιο κοινωνικής εξέλιξης. Στη συνέχεια θα δείτε τη δομή, τη δημιουργία και την ιστορική ποικιλία της διαδικτυακής κοινωνίας. Αλλά πρώτα θα δείτε την υλική υποδομή της: τον αιώνα της πληροφορίας ως τεχνολογικό πρότυπο.

Το χαρακτηριστικό του αιώνα της πληροφορίας δεν είναι ο κεντρικός ρόλος της γνώσης και της πληροφορίας στην παραγωγή πλούτου, εξουσίας και ιδεών. Η γνώση και η πληροφορία είχαν κεντρικό ρόλο σε πολλές, αν όχι σε όλες, τις ιστορικά γνωστές κοινωνίες. Σε πολλές περιπτώσεις υπήρχαν διαφορετικές μορφές γνώσης, αλλά η γνώση, συμπεριλαμβανομένης και της επιστημονικής γνώσης, πάντα ενέχει μια ιστορική σχετικότητα. Αυτό που θεωρείται αλήθεια σήμερα, αύριο μπορεί να θεωρηθεί λάθος. Σίγουρα, τους τελευταίους δύο αιώνες υπήρξε πιο στενή διάδραση μεταξύ της επιστήμης, της τεχνολογίας, του πλούτου, της εξουσίας και της επικοινωνίας σε σχέση με το παρελθόν. Ωστόσο, η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία δεν μπορεί να νοηθεί χωρίς την τεχνολογία της κατασκευής μεγάλων δημόσιων έργων και πλαισίων επικοινωνίας, χωρίς τη λογική κωδικοποίηση της διακυβέρνησης και των οικονομικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του ρωμαϊκού Δικαίου και χωρίς την επεξεργασία των πληροφοριών και της επικοινωνίας που κατέστη δυνατή από μια ανεπτυγμένη λατινική γλώσσα. Σε όλη την ιστορία, η γνώση και οι πληροφορίες καθώς και το τεχνολογικό τους υπόβαθρο είχαν στενή σχέση με την πολιτική/στρατιωτική κυριαρχία, την οικονομική ευημερία και την πολιτισμική ηγεμονία. Άρα, κατά μία έννοια, όλες οι οικονομίες είναι οικονομίες

Κοινωνία της Πληροφορίας

βασισμένες στη γνώση και όλες οι κοινωνίες είναι, στην ουσία, κοινωνίες των πληροφοριών.

Αυτό που είναι ξεχωριστό στη ιστορική περίοδο είναι ένα νέο τεχνολογικό πρότυπο που εγκαινιάζεται από την πληροφοριακή τεχνολογική επανάσταση η οποία εστιάζει γύρω από μια ομάδα πληροφοριακών τεχνολογιών. Ποιο είναι το νέο στοιχείο στις τεχνολογίες της επεξεργασίας των πληροφοριών και ποιος ο αντίκτυπος αυτής της τεχνολογίας στην παραγωγή και την εφαρμογή της γνώσης; Αυτός είναι ο λόγος που δε χρησιμοποιούνται οι έννοιες της οικονομίας της γνώσης ή της κοινωνίας της πληροφορίας αλλά η έννοια του αιώνα της πληροφορίας: ένα τεχνολογικό πρότυπο που βασίζεται στην αύξηση των ανθρώπινων δυνατοτήτων στην επεξεργασία των πληροφοριών κατά την περίοδο των δίδυμων επαναστάσεων στους τομείς της μικροηλεκτρονικής και της γενετικής μηχανικής. Ωστόσο, τι είναι αυτό το τόσο επαναστατικό σε αυτές τις τεχνολογίες έναντι των προηγούμενων πληροφοριακών τεχνολογικών επαναστάσεων στην ιστορία, όπως είναι για παράδειγμα η ανακάλυψη της τυπογραφίας; Η τυπογραφία ήταν, πράγματι, μια πολύ μεγάλη ανακάλυψη, με σημαντικές συνέπειες σε όλους τους τομείς της κοινωνίας αν και προκάλεσε πολύ περισσότερες αλλαγές στο ευρωπαϊκό πλαίσιο κατά τους νεότερους χρόνους παρά στην Κίνα, όπου είχε ανακαλυφθεί πολύ νωρίτερα.

Όμως, οι νέες πληροφοριακές τεχνολογίες της εποχής μας έχουν ανώτερη ιστορική σημασία, διότι εγκαινίασαν ένα νέο τεχνολογικό πρότυπο που βασίζεται σε τρία πολύ σημαντικά, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

- την ικανότητά τους να αυτοδιευρύνονται ως προς τον όγκο, την πολυπλοκότητα και την ταχύτητα
- την ικανότητα ανασχηματισμού και
- την ευελιξία διάδοσής τους.

Στο σημείο αυτό θα δούμε τα στοιχεία αυτά που συνιστούν την ουσία του νέου, πληροφοριακού προτύπου. Ξεχωριστά με κάθε έναν από τους δύο κύριου τεχνολογικούς τομείς, τη μικροηλεκτρονική και τη γενετική μηχανική, πριν προβούμε στην εξέταση της αλληλεπίδρασής τους.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η επανάσταση της μικροηλεκτρονικής περιλαμβάνει το μικροτσίπ, τους υπολογιστές, τις τηλεπικοινωνίες και το δίκτυό τους. Η ανάπτυξη λογισμικού είναι η βασική τεχνολογία με την οποία λειτουργεί ένα σύστημα, αλλά τα ολοκληρωμένα κυκλώματα είναι αυτά που εμπεριέχουν στο σχεδιασμό τους τη δύναμη επεξεργασίας. Οι τεχνολογίες αυτές επιτρέπουν μια εκπληκτική αύξηση των δυνατοτήτων επεξεργασίας των πληροφοριών, όχι μόνο ως προς τον όγκο των πληροφοριών αλλά και ως προς την πολυπλοκότητα των λειτουργιών και την ταχύτητα της επεξεργασίας. Το πρώτο σκέλος της απάντησης είναι καθαρά εμπειρικό. Πάρτε οποιαδήποτε διαθέσιμη μονάδα μέτρησης της επεξεργασίας των πληροφοριών, τα bit, τους βρόχους ανάδρασης και την ταχύτητα, και θα παρατηρήσετε ότι τα τελευταία τριάντα χρόνια έχει πραγματοποιηθεί μια συνεχής ραγδαία αύξηση στις δυνατότητες επεξεργασίας, η οποία συνδυάστηκε με μια εξίσου δραματική μείωση του κόστους λειτουργίας. Ας υποθέσουμε ότι υπάρχει και κάτι άλλο, όχι μόνο ποσοτικό αλλά και ποιοτικό: η ικανότητα αυτών των τεχνολογιών να αυτοδιευρύνουν τις δυνατότητες επεξεργασίας τους, λόγω της ανάδρασης που παρατηρείται στις τεχνολογικές εξελίξεις της γνώσης και οι οποίες δημιουργούνται στη βάση της τεχνολογίας.

Πρόκειται για μια ριζοκίνδυνη υπόθεση, καθότι οι δυνατότητες επεξεργασίας μπορεί να συναντήσουν φυσικά εμπόδια κατά την περαιτέρω ενσωμάτωση κυκλωμάτων στο μικροτσίπ. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, όλες οι δυσσιώνες προβλέψεις σε αυτόν τον τομέα έχουν διαψευστεί από τις κατασκευαστικές καινοτομίες. Οι συνεχείς έρευνες νέων υλικών (συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών υλικών και της χημικής επεξεργασίας των πληροφοριών στο DNA τους) ενδέχεται να διευρύνουν σημαντικά το επίπεδο ενσωμάτωσης. Η παράλληλη επεξεργασία και η αναπτυσσόμενη ενσωμάτωση λογισμικού σε υλισμικό, μέσω της νανοτεχνολογίας, ενδέχεται να αποτελέσουν επιπλέον πηγές αυτοδιεύρυνσης των δυνατοτήτων επεξεργασίας των πληροφοριών. Συνεπώς, μια πιο επίσημη εκφορά αυτής της υπόθεσης είναι η ακόλουθη: τα πρώτα είκοσιπέντε χρόνια της επανάστασης των πληροφοριακών τεχνολογιών, παρατηρήσαμε μια αυτόματη αύξηση των δυνατοτήτων επεξεργασίας των πληροφοριών τα σημερινά εμπόδια είναι πιθανό να ξεπεραστούν από νέα κύματα κατασκευαστικών καινοτομιών και όταν και αν επιτευχθεί το ανώτατο επίπεδο των ικανοτήτων επεξεργασίας των πληροφοριών με αυτές

Κοινωνία της Πληροφορίας

τις τεχνολογίες, θα δημιουργηθεί ένα νέο τεχνολογικό πρότυπο με μορφές και τεχνολογίες που ούτε καν μπορούμε να φανταστούμε σήμερα, εκτός όσων εμφανίζονται στα σενάρια επιστημονικής φαντασίας. Οι τεχνολογίες που βασίζονται στη μικροηλεκτρονική χαρακτηρίζονται επίσης από τη δυνατότητα ανα-συσχετισμού των πληροφοριών με οποιοδήποτε δυνατό τρόπο.

Η πραγματική αξία του Διαδικτύου είναι ότι συνδέει τα πάντα, όπου κι αν βρίσκονται, και τα ανα-συσχετίζει. Αυτό θα γίνει ακόμα πιο σαφές όταν το πρωτότυπο σχέδιο του Berners-Lee για τον Παγκόσμιο Ιστό αποκτήσει ξανά τις δύο λειτουργίες του, ως πρόγραμμα περιήγησης και επεξεργασίας, αντί για τις σημερινές περιορισμένες χρήσεις του ως πρόγραμμα περιήγησης /παροχής πληροφοριών συνδεδεμένο με ένα σύστημα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Αν και το Xanadu του Nelson ήταν καθαρά μια ουτοπία, οι πραγματικές δυνατότητες του Διαδικτύου, όπως τις οραματίστηκε ο Nelson, έγκειται στον ανασυσχετισμό όλων των διαθέσιμων πληροφοριών και επικοινωνίας για συγκεκριμένους σκοπούς που αποφασίζονται σε πραγματικό χρόνο από κάθε χρήστη/παραγωγό του υπερκειμένου. Ο ανα-συσχετισμός είναι η πηγή της καινοτομίας, κυρίως όταν τα προϊόντα αυτού του ανα-συσχετισμού γίνονται η βάση για περαιτέρω διάδραση σε μια σπείρα πληροφοριών αυξανόμενης σημασίας. Αν και η δημιουργία νέων γνώσεων πάντα θα απαιτεί την εφαρμογή της θεωρίας του ανα-συσχετισμού των πληροφοριών, οι δυνατότητες πειραματισμού με αυτόν τον ανα-συσχετισμό, από μια ποικιλία πηγών, θα διευρύνει σημαντικά τον κόσμο της γνώσης καθώς και τις διασυνδέσεις μεταξύ των διαφορετικών τομέων κυρίως με την πηγή της καινοτομίας της γνώσης, όπως αναφέρεται στη θεωρία του Kuhn για την επιστημονική επανάσταση.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των νέων πληροφοριακών τεχνολογιών είναι η ευελιξία τους η οποία επιτρέπουν τη διάδοση της ισχύος της επεξεργασίας σε πολλά πλαίσια και εφαρμογές. Η έκρηξη των διαδικτυακών τεχνολογιών (όπως των γλωσσών Java και Jini τη δεκαετία του 1990), η θεαματική ανάπτυξη των κινητών τηλεφώνων και η προσεχής έξαρση του κινητού Διαδικτύου (δηλαδή πρόσβαση στο Διαδίκτυο από τα κινητά τηλέφωνα με τη χρήση ενός μεγάλου εύρους κινητών συσκευών) είναι βασικές εξελίξεις οι οποίες δείχνουν τις αυξανόμενες δυνατότητες της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων και των δυνατοτήτων διαδικτυακής επικοινωνίας, από

Κοινωνία της Πληροφορίας

οποιοδήποτε μέρος σε οποιοδήποτε μέρος χρησιμοποιώντας τις τεχνολογικές υποδομές και τις γνώσεις.

Στη βάση του αιώνα της πληροφορίας εμφανίζεται και εξαπλώνεται σε όλο τον πλανήτη η διαδικτυακή κοινωνία ως η κυρίαρχη μορφή κοινωνικής οργάνωσης της εποχής μας. Η διαδικτυακή κοινωνία είναι μια κοινωνική δομή αποτελούμενη από πληροφοριακά δίκτυα βασισμένα στις πληροφοριακές τεχνολογίες, που είναι χαρακτηριστικό του προτύπου του αιώνα της πληροφορίας. Με τον όρο κοινωνική δομή αναφερόμαστε στις οργανωτικές ρυθμίσεις των ανθρώπων που αφορούν τις σχέσεις παραγωγής, κατανάλωσης, εμπειριών και ισχύος, όπως αυτές εκφράζονται σε μια σημαντική αλληλεπίδραση που πλαισιώνεται από τον πολιτισμό.

Το δίκτυο είναι μια σειρά διασυνδεδεμένων κόμβων. Κόμβος είναι το σημείο όπου μία καμπύλη τέμνει τον εαυτό της. Τα κοινωνικά δίκτυα είναι τόσο παλιά όσο και ο ίδιος ο άνθρωπος. Έχουν όμως αποκτήσει νέο νόημα στο πλαίσιο του αιώνα της πληροφορίας λόγω του ότι οι νέες τεχνολογίες προάγουν την χαρακτηριστική ευελιξία των δικτύων επιλύοντας τα προβλήματα συντονισμού και κατεύθυνσης που ενυπήρχαν σε αυτά, σε όλη την ιστορία τους, όσον αφορά τον ανταγωνισμό τους με την ιεραρχική οργάνωση. Τα δίκτυα διαδίδουν τις επιδόσεις και τη λήψη των αποφάσεων στους κόμβους του δικτύου σε ένα πλαίσιο αλληλεπίδρασης. Εξ' ορισμού, ένα δίκτυο δεν έχει κέντρο παρά μόνο κόμβους. Αν και οι κόμβοι μπορεί να έχουν διαφορετικές διαστάσεις, και συνεπώς διαφορετικές λειτουργίες, όλοι είναι απαραίτητοι στο δίκτυο. Όταν ο αριθμός των κόμβων γίνει εξαιρετικά μεγάλος, τα δίκτυα τείνουν να ανασχηματιστούν, διαγράφοντας κόμβους και προσθέτοντας άλλους πιο αποδοτικούς. Οι κόμβοι αυξάνουν τη σημασία που έχουν στα δίκτυα με την απορρόφηση περισσότερων πληροφοριών και την πιο αποτελεσματική επεξεργασία τους. Η σχετική σημασία ενός κόμβου δεν προκύπτει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, αλλά από την ικανότητά του να συμβάλλει σημαντικά στις πληροφορίες του δικτύου. Υπό αυτή την έννοια, οι κύριοι κόμβοι δεν είναι κέντρα αλλά διακόπτες και πρωτόκολλα πληροφοριών, που ακολουθούν κατά τη λειτουργία τους, μια δικτυακή λογική και όχι μια λογική εντολών. Ως κοινωνικές μορφές, δεν έχουν αξίες. Όλα εξαρτώνται από τους στόχους ενός δικτύου και από τον πιο κομψό,

Κοινωνία της Πληροφορίας

οικονομικό και αναπαραγωγικό τρόπο υλοποίησης αυτών των στόχων. Υπό αυτή την έννοια, το δίκτυο είναι ένα αυτόματο. Σε μια κοινωνική δομή, οι κοινωνικοί δρώντες και οι θεσμοί είναι αυτοί που προγραμματίζουν τα δίκτυα. Όμως, αφότου προγραμματιστούν, τα πληροφοριακά δίκτυα, που είναι βασισμένα στις πληροφοριακές τεχνολογίες, επιβάλλουν τη δομική λογική τους στα ανθρώπινα στοιχεία τους. Και αυτό συμβαίνει μέχρι το πρόγραμμά τους να αλλάξει συνήθως με μεγάλο οικονομικό και κοινωνικό κόστος.

Για να εφαρμοστεί αυτήν την επίσημη ανάλυση στις πραγματικές συνθήκες εργασίας της κοινωνίας, θα χαρακτηρίσουμε συνοπτικά τις θεμελιώδεις δομές αυτής της διαδικτυακής κοινωνίας. Καταρχήν, όλη η νέα οικονομία στηρίζεται στα δίκτυα. Οι παγκόσμιες χρηματοοικονομικές αγορές, που βρίσκονται στη βάση των επενδύσεων και των εκτιμήσεων, στηρίζονται σε ηλεκτρονικές ενδείξεις δικτυακής επεξεργασίας, ορισμένες από αυτές τις ενδείξεις βασίζονται σε οικονομικούς υπολογισμούς, αλλά συχνά προκαλούνται από πληροφοριακές διαταραχές διαφόρων πηγών. Τα αποτελέσματα αυτών των ενδείξεων και της επεξεργασίας τους στα ηλεκτρονικά δίκτυα των χρηματοοικονομικών αγορών, αποτελούν την αξία κάθε στοιχείου σε κάθε οικονομία.

Η παγκόσμια οικονομία στηρίζεται σε συνεργαζόμενα δίκτυα παραγωγής και διαχείρισης, στα οποία οι πολυεθνικές εταιρείες και τα βοηθητικά τους δίκτυα αποτελούν πάνω από το 30% του ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν) και περίπου το 70% του διεθνούς εμπορίου.

Οι ίδιες οι εταιρείες δουλεύουν χρησιμοποιώντας τα δίκτυα. Οι μεγάλες εταιρείες αποκεντρώνονται με τη χρήση εσωτερικών δικτύων. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις σχηματίζουν δίκτυα συνεργασίας, και έτσι διατηρούν την ευελιξία τους για όσο καιρό συγκεντρώνουν πόρους. Οι μεγάλες εταιρείες εργάζονται βάσει στρατηγικών συμμαχιών που ποικίλουν όσον αφορά τα προϊόντα, τις διαδικασίες, τις αγορές ή τις χρονικές περιόδους, στο πλαίσιο μιας μεταβλητής γεωμετρίας εταιρικών δικτύων. Και αυτά τα εταιρικά δίκτυα συνδέονται με τα δίκτυα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε ένα κόσμο

Κοινωνία της Πληροφορίας

δικτύων εντός άλλων δικτύων. Επιπλέον, αυτό που ονομάζεται επιχείρηση δικτύων συχνά ενώνει πελάτες και προμηθευτές, μέσω ενός δικτύου ιδιοκτησίας, όπως συμβαίνει στα επιχειρησιακά ηγετικά μοντέλα της ηλεκτρονικής βιομηχανίας Cisco Systems ή Dell Computer. Η πραγματική λειτουργική μονάδα στις οικονομίες μας είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα, που εκτελείται επί τόπου μέσω των δικτύων των επιχειρήσεων. Τα όργανα του αιώνα της πληροφορίας μπορούν να διαχειριστούν όλη αυτήν την πολυπλοκότητα.

Η παραγωγικότητα και ο ανταγωνισμός προωθούνται έντονα από αυτή τη δικτυακή μορφή της παραγωγής, της διάδοσης και της διαχείρισης. Καθώς τα δίκτυα της νέας οικονομίας επεκτείνονται σε όλο τον κόσμο, εξαφανίζοντας σταδιακά, λόγω του ανταγωνισμού, τις λιγότερο αποτελεσματικές μορφές οργάνωσης, η νέα, δικτυωμένη οικονομία είναι αυτή που κυριαρχεί παντού. Οι οικονομικές μονάδες, τα κράτη και τα άτομα που δεν αποδίδουν σωστά στο πλαίσιο αυτής της νέας οικονομίας ή δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον για αυτά τα κυρίαρχα δίκτυα απορρίπτονται. Αντίθετα, όλες οι πηγές που πιθανόν να έχουν αξία, από οπουδήποτε και από οτιδήποτε, συνδέονται και προγραμματίζονται στο πλαίσιο των παραγωγικών δικτύων της νέας οικονομίας. Υπό αυτές τις συνθήκες, η δουλειά εξατομικεύεται. Οι σχέσεις διοίκησης-εργατικού δυναμικού προσδιορίζονται από μεμονωμένες συμφωνίες και η εργασία αξιολογείται ανάλογα με τη δυνατότητα των εργαζομένων ή διαχειριστών να αναπρογραμματίζονται για να εκτελούν νέα καθήκοντα και να πετυχαίνουν νέους στόχους, καθώς το σύστημα καθοδηγείται από τις τεχνολογικές καινοτομίες και την επιχειρηματική προσαρμοστικότητα. Δεν είναι όμως όλα αρνητικά σε αυτή τη νέα εργασιακή διάταξη. Πρόκειται για ένα κόσμο νικητών και ηττημένων, αλλά συχνότερα, απροσδιόριστων νικητών και ηττημένων που δεν επηρεάζουν τα δίκτυα.

Πρόκειται επίσης για ένα κόσμο δημιουργικότητας όπως και καταστροφής έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται ταυτοχρόνως από δημιουργική καταστροφή και καταστροφική δημιουργία. Η πολιτισμική έκφραση τυποποιείται γύρω από το καλειδοσκόπιο ενός παγκόσμιου, ηλεκτρονικού υπερκειμένου. Στο πλαίσιο του Διαδικτύου και των πολυμέσων, υπερσυνδέεται η έκφραση της ανθρώπινης επικοινωνίας και δημιουργίας. Η ευελιξία αυτού του συστήματος διευκολύνει την απορρόφηση των πιο διαφορετικών

Κοινωνία της Πληροφορίας

εκφράσεων και την προσαρμογή παράδοσης των μηνυμάτων. Ενώ εκτός του υπερκειμένου ενδέχεται να υπάρχουν μεμονωμένες εμπειρίες, μέσα σ' αυτό το υπερκείμενο είναι εγκλωβισμένες συλλογικές εμπειρίες και κοινά μηνύματα δηλαδή, ο πολιτισμός ως κοινωνική έκφραση. Αποτελεί την πηγή της πραγματικής εικονικότητας ως εννοιολογικό πλαίσιο της ζωής μας. Εικονική, γιατί βασίζεται σε ηλεκτρονικά κυκλώματα και εφήμερα οπτικοακουστικά μηνύματα. Πραγματική, γιατί αυτή είναι η πραγματικότητά μας, εφόσον το παγκόσμιο υπερκείμενο προσφέρει την πλειοψηφία των ήχων, των εικόνων, των λέξεων, των σχημάτων και των συμπερασμάτων που χρησιμοποιούμε για την εξαγωγή των εννοιών σε όλους τους τομείς της εμπειρίας.

Και η ίδια η πολιτική περιλαμβάνεται όλο και περισσότερο στον κόσμο των μέσων, είτε προσαρμοζόμενη στους κώδικες και τους κανόνες του είτε προσπαθώντας να αλλάξει τους κανόνες του παιχνιδιού δημιουργώντας και επιβάλλοντας νέους πολιτισμικούς κώδικες. Και στις δύο περιπτώσεις η πολιτική γίνεται εφαρμογή του υπερκειμένου, γιατί το κείμενο απλά προσαρμόζεται στους νέους κώδικες.

Υπάρχει ζωή και εκτός της διαδικτυακής κοινωνίας στις συντηρητικές πολιτισμικές κοινότητες που απορρίπτουν τις κυρίαρχες αξίες και δημιουργούν αυτοδύναμα τις ιδέες τους μερικές φορές γύρω από εναλλακτικές ουτοπίες που έχουν δημιουργήσει οι ίδιες: συχνότερα, γύρω από τις ιδανικές αλήθειες του Θεού, του Έθνους, της Οικογένειας, της Εθνικότητας και του Τοπικισμού. Συνεπώς, δεν εντάσσεται ολόκληρος ο πλανήτης στην διαδικτυακή κοινωνία, όπως και η βιομηχανική κοινωνία δεν εξαπλώθηκε ποτέ σε όλη την ανθρωπότητα. Ωστόσο, η δικτυακή λογική της μεσολάβησης έχει ήδη συνδέσει τα κυρίαρχα τμήματα των κοινωνιών στα περισσότερα μέρη του κόσμου, βάσει της δομικής λογικής της νέας, παγκόσμιας, δικτυωμένης οικονομίας, των ευέλικτων δομών της εξατομικευμένης εργασίας και της έννοιας της πραγματικής εικονικότητας του ηλεκτρονικού υπερκειμένου.

Η δικτυακή λογική, που έχει τις ρίζες της στον αιώνα της πληροφορίας, έχει επίσης αλλάξει τον τρόπο που χρησιμοποιούμε το χώρο και το χρόνο. Ο χώρος των δικτύων, χαρακτηριστικό της διαδικτυακής κοινωνίας, συνδέει απομακρυσμένες κοινότητες μέσω κοινών λειτουργιών και ιδεών, βάσει ηλεκτρονικών κυκλωμάτων και γρήγορων

Κοινωνία της Πληροφορίας

διαδρόμων επικοινωνίας, απομονώνοντας και υποτάσσοντας τη λογική της εμπειρίας που υπάρχει στο χώρο των τόπων. Μία νέα μορφή χρόνου που έχει προκύψει από τις συστηματικές προσπάθειες συρρίκνωσης του χρονολογικού χρόνου στην ελάχιστη έκφρασή του, καθώς και σε αόριστες χρονικές ακολουθίες, όπως μπορεί να παρατηρηθεί από την απομάκρυνση των προτύπων της επαγγελματικής εξέλιξης από την προβλεπόμενη εξέλιξη του οργανωτικού άνδρα, ο οποίος αντικαθίσταται από την ευέλικτη γυναίκα.

Προσάρμοσαν λοιπόν τις δομές και τις λειτουργίες τους και έγιναν και τα ίδια δίκτυα. Αφενός, δημιούργησαν υπερεθνικούς και διεθνείς οργανισμούς κοινής διακυβέρνησης, σε μερικούς από τους οποίους παρατηρείται μεγάλη ολοκλήρωση, όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε άλλους μικρότερη, όπως στο NATO και στη Βορειοαμερικανική Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (NAFTA) αν και υπάρχουν και κάποιοι λιγότερο συνεπείς ως προς τις υποχρεώσεις τους, όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, επιβάλλοντας τη λογική της παγκόσμιας αγοράς στις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Ωστόσο, σε όλες τις περιπτώσεις, η εθνική κυριαρχία μοιράζεται σε πολλές κυβερνήσεις και οργανισμούς. Αφετέρου, στις περισσότερες χώρες του κόσμου λαμβάνει χώρα μια πολιτική αποκέντρωση, μια αλλαγή πόρων από τις εθνικές κυβερνήσεις σε περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις ακόμα και σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς, σε μια κοινή προσπάθεια ανοικοδόμησης της νομιμότητας και αύξησης της ευελιξίας στη διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων. Αυτές οι ταυτόχρονες τάσεις προς την υπέρβαση της εθνικότητας και προς τον τοπικισμό δημιουργούν ένα νέο είδος κράτους, το δικτυακό κράτος, το οποίο φαίνεται ότι είναι η πιο ευπροσάρμοστη θεσμική μορφή για την αντιμετώπιση της θύελλας της διαδικτυακής κοινωνίας.

Από πού προήλθε αυτή η διαδικτυακή κοινωνία; Ποια είναι η ιστορική της προέλευση; Προέκυψε από μια τυχαία σύμπτωση τριών ανεξάρτητων φαινομένων κατά το τελευταίο τέταρτο του εικοστού αιώνα.

Το πρώτο ήταν η πληροφοριακή τεχνολογική επανάσταση, της οποίας τα βασικά συστατικά συγκεντρώθηκαν σε ένα νέο τεχνολογικό πρότυπο κατά το δέκατο ένατο αιώνα.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η δεύτερη τάση ήταν η διαδικασία της κοινωνικοοικονομικής αναδόμησης των δύο ανταγωνιστικών συστημάτων, του καπιταλισμού και του κρατισμού, τα οποία υπέστησαν μεγάλες κρίσεις λόγω των εσωτερικών τους αντιθέσεων κατά τις περιόδους 1973-1975 (καπιταλισμός) και 1975-1980 (κρατισμός). Και τα δύο αντιμετώπισαν τις κρίσεις τους με νέες πολιτικές διακυβέρνησης και με νέες επιχειρησιακές στρατηγικές. Η καπιταλιστική περεστρόικα είχε αποτέλεσμα. Η αναδόμηση του κρατισμού απέτυχε, λόγω των έμφυτων ορίων διεθνοποίησης και χρήσης της πληροφοριακής τεχνολογικής επανάστασης. Ο καπιταλισμός κατάφερε να αντιμετωπίσει τη δομική τάση του προς ένα ανεξέλεγκτο και καταστροφικό πληθωρισμό, μέσω της πληροφοριακής παραγωγικότητας, της απελευθέρωσης της αγοράς, της φιλελευθεροποίησης, της ιδιωτικοποίησης, της παγκοσμιοποίησης και των δικτύων, δημιουργώντας τα θεμέλια για τη διαδικτυακή κοινωνία.

Η τρίτη τάση, στη βάση αυτής της νέας κοινωνίας, ήταν πολιτισμική και πολιτική και αφορά τις αξίες που προέβαλλαν τα κοινωνικά κινήματα του τέλους της δεκαετίας του '60 και των αρχών της δεκαετίας του '70 στην Ευρώπη και την Αμερική μέσω των μοναδικών διαδηλώσεων στην Ιαπωνία και την Κίνα. Τα κινήματα αυτά ήταν κυρίως υπέρ της ελευθερίας της σκέψης και της δράσης, αν και το φεμινιστικό και το περιβαλλοντικό κίνημα διεύρυναν την έννοια της ελευθερίας προκαλώντας τους θεσμούς και τις ιδεολογίες του πατριαρχισμού και του παραγοντισμού. Τα κινήματα αυτά ήταν πολιτισμικά, γιατί δεν εστίαζαν στην κατάληψη της εξουσίας του κράτους ή στην αναδιανομή του πλούτου. Αντίθετα, αντέδρασαν στα ζητήματα της εμπειρίας και απέρριψαν του καθιερωμένους θεσμούς, αναζητώντας ένα νέο νόημα στην ζωή και, συνεπώς, μια νέα μορφή των κοινωνικών συμβάσεων μεταξύ των ατόμων και του κράτους καθώς και μεταξύ των ατόμων και τους επιχειρηματικού κόσμου. Αυτά τα τρία φαινόμενα δημιουργήθηκαν ανεξάρτητα το ένα από το άλλο. Η ιστορική τους σύμπτωση ήταν τυχαία, όπως και ο ιδιαίτερος συνδυασμός τους σε κάποιες κοινωνίες. Γι' αυτό το λόγο, η ταχύτητα και η μορφή της διαδικασίας μετάβασης στη διαδικτυακή κοινωνία είναι διαφορετική στις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Δυτική Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο. Όσο περισσότερο παγιωμένοι ήταν οι θεσμοί και οι κανόνες της βιομηχανικής κοινωνίας ή των προβιομηχανικών κοινωνιών, τόσο χαμηλότερη σε ρυθμούς και δυσκολότερη ήταν η διαδικασία της μετάβασης. Σε αυτό το διαφορετικό δρόμο προς την διαδικτυακή

Κοινωνία της Πληροφορίας

κοινωνία δεν υπήρξε κρίση βάσει των αξιών. Η διαδικτυακή κοινωνία δεν είναι η γη της επαγγελίας του αιώνα της πληροφορίας. Απλά είναι μια νέα, συγκεκριμένη κοινωνική δομή της οποίας οι συνέπειες στην ευημερία της ανθρωπότητας δεν είναι καθορισμένες. Όλα εξαρτώνται από το πλαίσιο και το μηχανισμό. Ένας από τους κύριους συντελεστές αυτού του ιστορικού ατυχήματος που δημιούργησε τον κόσμο του εικοστού πρώτου αιώνα ήταν το νέο τεχνολογικό πρότυπο, ο αιώνας της πληροφορίας.

3.1 Η διαθεσιμότητα στοιχείων για τις νέες τεχνολογίες στη χώρα

Προχωρώντας πέρα από τη στρατηγική για το μέλλον του κλάδου, υπάρχει ένα άλλο βασικό σημείο: την έλλειψη στοιχείων και δεικτών για τις ΤΠΕ στην Ελλάδα, βάσει ενός αυστηρά καθορισμένου επιστημονικού πλαισίου που εξασφαλίζει ακρίβεια και διαχρονικότητα.

Στη χώρα μας δεν έχουμε συστηματοποιήσει την καταγραφή αυτών των στοιχείων, ώστε να υπάρχουν στην διάθεση της πολιτικής και υπηρεσιακής ηγεσίας αλλά και στη διάθεση των μελετητών και των επιχειρήσεων. Είναι γεγονός ότι υπάρχει πλήθος αξιόλογης αλλά διάσπαρτης πληροφόρησης, η οποία έχει προκύψει από πολύχρονες προσπάθειες ατόμων που τους χαρακτηρίζει η πέραν την στενής επαγγελματικής προσέγγισης ενασχόλησης με την εργασία τους.

Η δυνατότητα πρόσβασης σε τέτοια στοιχεία είναι πολύ σημαντική, γιατί θα επιτρέψει:

- στους αρμόδιους πολιτικούς και υπηρεσιακούς φορείς να αποτυπώσουν την πραγματική πορεία εισαγωγής νέων τεχνολογιών και να χαράξουν τις απαραίτητες παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό της χώρας,
- στους μελετητές και τους δημοσιογράφους να έχουν μια σταθερή βάση σύγκρισης της χώρας, αναδεικνύοντας προβληματισμούς και διεξόδους,
- στις επιχειρήσεις να καταγράψουν πληρέστερα το επιχειρηματικό τοπίο, δημιουργώντας μια σταθερή βάση στοιχείων και υποθέσεων πάνω στην οποία θα χτίσουν τη στρατηγική τους, και

Κοινωνία της Πληροφορίας

- σε όλους εμάς που μας αφορά άμεσα η Κοινωνία της Πληροφορίας, να διαγνώσουμε έγκαιρα σε ποιους τομείς προχωρούμε με καλούς ρυθμούς και που πρέπει να δώσουμε περαιτέρω ώθηση.

Δεν αρκεί να συστηματοποιήσει και να ορίσει με επιστημονική ακρίβεια τον τρόπο καταγραφής των στοιχείων. Δεν αρκεί να βγάλει αξιόπιστες μελέτες για τις τάσεις σε ότι αφορά τις νέες τεχνολογίες στην Ελλάδα. Για να πετύχει, πρέπει να αξιοποιήσει τη συνεργασία όλων των φορέων του κλάδου, ώστε να αποτελέσει το κομβικό σημείο συλλογής και επεξεργασίας των στοιχείων, και να τα διαθέτει ανάλογα. Ωστόσο, δεν αρκεί να στοχεύσουμε σωστά. Για να χτιστεί η Κοινωνία της Πληροφορίας, πρέπει να ακολουθηθεί μια καλά σχεδιασμένη ψηφιακή πορεία, μια ψηφιακή στρατηγική.

3.2 Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών

Οι ΤΠΕ είναι ένα διεπιστημονικό αντικείμενο, το οποίο αντλεί καταβολές από τα πεδία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών. Αχολείται βασικά με τη διαχείριση και επεξεργασία της πληροφορίας και την προώθηση της επικοινωνίας μια διαδικασία, η οποία μεταφράζεται στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, λογισμικού και τηλεπικοινωνιακών συσκευών στη μετατροπή, αποθήκευση, προστασία, επεξεργασία, μετάδοση και ανάκτηση πληροφοριών. Στην πραγματικότητα πρόκειται για μια πολύ νέα έννοια, η οποία απέκτησε ευρεία διάδοση μόνο μετά το 2000, με τη χρήση της ως όρου σε κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μπορεί κανείς να διακρίνει ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά των νεότερων ΤΠΕ. Αυτά είναι η δυνατότητα ασυρματικής επικοινωνίας συσκευών και επομένως φυσικών προσώπων, κατ'επέκταση η δυνατότητα κινητής χρήσης υπολογιστικών συσκευών και ακόμη η τεχνολογική σύγκλιση, η οποία χαρακτηρίζει τις διάφορες συσκευές. Όλα τα παραπάνω σημαίνουν την έλευση μιας νέας εποχής στις ΤΠΕ, καθώς η χρήση των υπολογιστικών συσκευών είναι πλέον μια εμπειρία αποδεσμευμένη από την τοποθεσία, και χωρίς αποτρεπτικούς περιορισμούς από τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας. Τα γεγονότα αυτά έχουν στην πραγματικότητα βαθύτατες επιπτώσεις στον τρόπο

Κοινωνία της Πληροφορίας

που σκεφτόμαστε, οργανώνουμε το χρόνο μας, τις επιχειρήσεις, τις υπηρεσίες και την ίδια μας την οικονομία.

Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς, ότι το να προσπαθήσουμε να κατηγοριοποιήσουμε τις τεχνολογίες αυτές, είναι σχεδόν άσκοπο, καθώς η φύση τους είναι κάθε άλλο παρά ντετερμινιστική. Όλο και περισσότερες τεχνολογίες βελτιώνονται ή ανακαλύπτονται, και όλο και περισσότερες εφαρμογές τους μελετώνται. Ενδεικτικά, ψηφιακές τεχνολογίες που σήμερα συναντούμε συχνά είναι:

- το Διαδίκτυο, για την άντληση, μεταφορά και δημοσίευση πληροφορίας μέσω υπολογιστών, υπολογιστών παλάμης (PDAs) και κινητών τηλεφώνων
- τα συστήματα GSM, GPRS και 3G, για τη μεταφορά φωνητικών, γραπτών, οπτικοποιημένων κ.α. στοιχείων, που χρησιμοποιούνται στην κινητή τηλεφωνία
- η τεχνολογία W-lan, η οποία επιτρέπει την κατασκευή ασυρματικών δικτύων Wi-Fi και άλλες συναφείς τεχνολογίες (π.χ. Bluetooth), που επιτρέπουν την ασυρματική σύνδεση διαφόρων συσκευών μεταξύ τους και με το Διαδίκτυο
- τα παγκόσμια συστήματα εντοπισμού θέσης (GPS), για την πλοήγηση οχημάτων, τις τηλεπικοινωνίες μέσω δορυφόρου κ.α.

Όσον αφορά τη σχέση των ΤΠΕ με τον τουρισμό, πρέπει να αναφέρει κανείς ότι συνοψίζεται κάτω από τον όρο Ταξιδιωτική Τεχνολογία (Travel Technology). Σε γενικές γραμμές, θα μπορούσαμε να διακρίνουμε δύο γενικές κατηγορίες των νέων τεχνολογιών σε σχέση με τον τουρισμό: τις τεχνολογίες που συμβάλλουν με οποιοδήποτε τρόπο στην οργάνωση, ενίσχυση και αναμετάδοση της τουριστικής εμπειρίας, και τις τεχνολογίες που λειτουργούν με τρόπο επικουρικό ως προς την προώθηση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος και κατ'επέκταση των τουριστικών επιχειρήσεων.

3.3 Οι ΤΠΕ στην ενίσχυση της τουριστικής εμπειρίας

Ο τουρισμός, ο οποίος αναμφίβολα αποτελεί μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου είναι ήδη ψηφιοποιημένος σημαντικά. Για να εξετάσουμε τον ρόλο των ΤΠΕ στην τουριστική εμπειρία, πρέπει καταρχάς να έχουμε υπόψη ότι η τουριστική εμπειρία περιλαμβάνει τρία βασικά στάδια: το στάδιο της οργάνωσης πριν από τη διεξαγωγή του ταξιδιού, το στάδιο του ταξιδιού καθεαυτού και το στάδιο της επισυλλογής, οργάνωσης και μετάδοσης σε τρίτους της πληροφορίας που συλλέχθηκε, μετά το πέρας του ταξιδιού. Και στα τρία αυτά στάδια, χρησιμοποιούνται ευρέως τα τεχνολογικά μέσα, χάρη στα οποία μπορεί να αντληθεί ή να μεταδοθεί πληροφορία ανα πάσα στιγμή. Ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, ότι στην πραγματικότητα ο τουρισμός είναι κατά κανόνα μια κοινωνική εμπειρία, η οποία με διάφορους τρόπους φέρνει σε επαφή ανθρώπους, άμεσα ή έμμεσα.

Η εκ των προτέρων και εκ των υστέρων επίσκεψη στον τόπο, που θα ταξιδέψουμε, περιλαμβάνει συνήθως την αναζήτηση πληροφοριών στο Διαδίκτυο, σε ιστοσελίδες με ταξιδιωτικούς οδηγούς, την έκδοση ηλεκτρονικών εισητηρίων (e-ticket), και on-line κρατήσεις σε ξενοδοχεία. Άλλες, πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες, μπορεί να είναι η επίσκεψη σε ψηφιακά αστικά περιβάλλοντα και ψηφιακές πόλεις, πανοράματα φωτογραφιών, εικόνες από κάμερες που μεταδίδουν εικόνες στο Διαδίκτυο, προγράμματα όπως το Google Earth και το Travelblog κ.α..

Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, συνήθως η πρόσβαση του επισκέπτη σε υπολογιστή είναι περιορισμένη, και η ανάγκη για πληροφορία "καθ'οδόν", δηλαδή κινητή/ασύρματη πληροφορία, είναι πολύ μεγαλύτερη. Έτσι, στο στάδιο αυτό, μεγαλύτερη σημασία αποκτούν άλλες τεχνολογίες, που σχετίζονται με την ενημέρωση μέσω κινητού τηλεφώνου, υπολογιστή παλάμης, GPS, τουριστικών γραφείων, υποδοχών ξενοδοχείων, και οι οποίες δίνουν πληροφορίες σχετικά με την πλοήγηση και μετακίνηση στο εσωτερικό των πόλεων, τα ωράρια υπηρεσιών, δραστηριοτήτων και μεταφορών, γεγονότα που συμβαίνουν εκτός προγράμματος.

Κοινωνία της Πληροφορίας

Η ουσία βρίσκεται στο ότι χάρη στη μετάδοση της πληροφορίας και με τη συλλογή των τουριστικών εμπειριών δύναται να διαμορφωθεί ολόκληρη η τουριστική εικόνα ενός συγκεκριμένου τόπου, μόνο μέσα από τις απόψεις των επισκεπτών του, γεγονός αντιπροσωπευτικό της δύναμης, που έχει ο λόγος του επισκέπτη, ο οποίος γυρνώντας στο σπίτι του διηγείται την τουριστική εμπειρία.

3.4 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Για την Κοινωνία Της Πληροφορίας

Σε συνέπεια με τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 163-173 της Συνθήκης ΕΚ για τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος-πλαisiού για την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, θεσπίζεται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας (ΕΠ ΚτΠ).

Για την προώθηση της ΚτΠ στην Ελλάδα με τρόπο συνεκτικό και ολοκληρωμένο, προτείνεται ένα ξεχωριστό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την ΚτΠ (ΕΠ ΚτΠ) στο πλαίσιο του 3ου ΚΠΣ. Το ΕΠ ΚτΠ αποτελεί σύνολο ολοκληρωμένων και συμπληρωματικών παρεμβάσεων σε διάφορους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής έτσι ώστε να μπορέσουν να λειτουργήσουν καταλυτικά για την ανάπτυξη της ΚτΠ στην Ελλάδα. Στόχος του είναι να εφαρμοστούν τα σημαντικότερα σημεία της Λευκής Βίβλου της ελληνικής κυβέρνησης με τίτλο «Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Στρατηγική και Δράσεις» του 1999, όπως αυτή επικαιροποιείται λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις και δράσεις των δύο τελευταίων χρόνων και παράλληλα να επιτευχθούν οι στόχοι που τέθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας eEurope και του Σχεδίου Δράσης eEurope 2002 που εγκρίθηκε στο Συμβούλιο Κορυφής του Φέϊρε τον Ιούνιο 2000, και να επιτευχθούν οι νέοι στόχοι της πρωτοβουλίας eEurope, δηλαδή, του Σχεδίου Δράσης eEurope 2005. Συνολικά, προτείνεται να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΠ ΚτΠ περισσότερα από 2,4 δισ. ευρώ δημόσιας χρηματοδότησης για την προσεχή επταετία. Για τον σκοπό αυτό απαιτούνται αποφασιστικές ενέργειες, νέοι μηχανισμοί υλοποίησης παρεμβάσεων και αξιοποίηση όλης της υπάρχουσας τεχνογνωσίας, συμπεριλαμβανομένης και της συνεργασίας με διοικήσεις άλλων Κρατών-Μελών, προκειμένου να μειωθεί η απόσταση που χωρίζει την Ελλάδα από τα υπόλοιπα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. όσον αφορά τις εφαρμογές για την ΚτΠ. Απώτερος

Κοινωνία της Πληροφορίας

στόχος είναι να αποτελέσει το ΕΠ ΚτΠ πρότυπο για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μία νέας γενιάς παρεμβάσεων στη Δημόσια Διοίκηση.

Στην ανάπτυξη της ΚτΠ κύριο ρόλο διαδραματίζει ο ιδιωτικός τομέας και οι μηχανισμοί της αγοράς. Ο ρόλος του κράτους παραμένει σημαντικός αλλά επικεντρώνεται στην προώθηση προσαρμογών στην οικονομία και την κοινωνία, στην επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, καθώς και στη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των πολιτών στην ψηφιακή εποχή. Καθοριστικό ρόλο στην επιτυχημένη εφαρμογή του Ε.Π. διαδραματίζουν, επίσης, νέοι τρόποι συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση της ΚτΠ.

Οι γενικοί στρατηγικοί στόχοι του ΕΠ ΚτΠ για την περίοδο 2000-2006 είναι δύο:

1. Πρώτος γενικός στόχος είναι «Εξυπηρέτηση του Πολίτη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής».

Αφορά τη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής του πολίτη μέσα από παρεμβάσεις σε μία σειρά από κρίσιμους τομείς, όπως η δημόσια διοίκηση, η υγεία, οι μεταφορές και το περιβάλλον.

Οι παρεμβάσεις αφορούν, κυρίως, την ένταξη σε παραγωγική λειτουργία, στους παραπάνω τομείς, ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών που συμβάλλουν στη βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών και την παροχή υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο στη δημόσια διοίκηση.

Οι δράσεις του πρώτου στόχου υλοποιούνται από κοινοπραξίες ερευνητικών και παραγωγικών φορέων σε τομείς όπως:

- Ηλεκτρονική μάθηση (e-learning).
- Ηλεκτρονικό επιχειρείν (e-business).
- Επεξεργασία εικόνας, ήχου και γλώσσας.
- Μικροηλεκτρονική, αισθητήρες και αυτοματισμοί.
- Τεχνολογίες και υπηρεσίες δικτύων και επικοινωνιών σε επιλεγμένους τομείς.

Κοινωνία της Πληροφορίας

- Εφαρμογές ΤΠΕ σε ειδικούς τομείς. Ενσωματωμένα συστήματα και μικροσυστήματα για εξειδικευμένες εφαρμογές.
- Ηλεκτρονική υποστήριξη παροχής υπηρεσιών υγείας.
- "Εξυπνες" κάρτες.

2. Δεύτερος στόχος είναι «Ανάπτυξη και Ανθρώπινο Δυναμικό».

Αφορά τη δημιουργία συνθηκών κατάλληλων για την ενίσχυση μιας διαδικασίας οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, όπου η τεχνολογία και η γνώση αποτελούν τον κύριο μοχλό αύξησης της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, των εισοδημάτων, της απασχόλησης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

Ενέχει δράσεις για την ανάπτυξη των υποδομών τηλεπικοινωνιών, την ενίσχυση της οικονομικής μηχανής και της απασχόλησης με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, τη δημιουργία ενός συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμοσμένου στις ανάγκες του 21^{ου} αιώνα, καθώς και την προβολή του ελληνικού πολιτισμού.

Ο δεύτερος στόχος περιλαμβάνει δράσεις ανάπτυξης υποδομών όπως:

- Ανάπτυξη, ενίσχυση, επέκταση δικτύων που έχουν σχέση με την E&TA, ανάπτυξη προηγμένων υπηρεσιών τηλεματικής μεταξύ ερευνητικών φορέων.
- Οργάνωση και διάχυση περιεχομένου (συγκέντρωση, ταξινόμηση και αναδιανομή πληροφοριών, βάσεις δεδομένων) που είναι απαραίτητο στον τομέα της E&TA.

Έχοντας θέσει τους στρατηγικούς στόχους, η Επιτροπή Πληροφορικής η οποία αποτελεί το ανώτατο θεσμοθετημένο όργανο για την κατάρτιση της στρατηγικής και την ανάπτυξη της Πληροφορικής, ακολούθησε τέσσερα βήματα προκειμένου να χαράξει την ψηφιακή πορεία της χώρας για την περίοδο 2006-2013:

Κοινωνία της Πληροφορίας

- **Βήμα 1ο:** Διάγνωση - εντοπισμός της ρίζας των προβλημάτων που δυσχεραίνουν τη διάδοση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στη χώρα.
- **Βήμα 2ο:** Ανάλυση των διεθνών πολιτικών που αφορούν στην Κοινωνία της Πληροφορίας και στις νέες τεχνολογίες. Εντοπισμός των καλών παραδειγμάτων αλλά και των αποτυχιών άλλων χωρών.
- **Βήμα 3ο:** Μελέτη των διεθνών και Ευρωπαϊκών εξελίξεων στον τομέα της Κοινωνίας της Πληροφορίας (πολιτική της Ε.Ε. i2010, εξελίξεις WSIS κλπ.)
- **Βήμα 4ο:** Διαμόρφωση των βασικών κατευθύνσεων της ψηφιακής στρατηγικής για την περίοδο έως το 2013, συνεκτιμώντας τις ιδιαιτερότητες της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Για την επίτευξη των δύο γενικών στόχων, το ΕΠ ΚτΠ θέτει μία σειρά από ειδικούς στόχους:

Παιδεία και πολιτισμός: Εξοπλισμός, δικτύωση, κατάρτιση εκπαιδευτικών και ψηφιακό περιεχόμενο για τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού συστήματος για τον 21ο αιώνα, χρήση νέων τεχνολογιών για τεκμηρίωση και προβολή του Ελληνικού πολιτισμού.

Εξυπηρέτηση του πολίτη και βελτίωση της ποιότητας ζωής: χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (Information and Communication Technologies (ICT)) για καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη σε κρίσιμους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, βελτίωση της ποιότητας ζωής με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην υγεία και την πρόνοια, στο περιβάλλον και στις μεταφορές. Καθώς και η ανάπτυξη εφαρμογών και υποδομών του Κτηματολογίου.

Ανάπτυξη και απασχόληση στην ψηφιακή οικονομία : δημιουργία συνθηκών για τη μετάβαση στη «νέα οικονομία», με την προώθηση του ηλεκτρονικού επιχειρείν, της έρευνας και της διασύνδεσής της με την παραγωγή, της κατάρτισης στις νέες

Κοινωνία της Πληροφορίας

τεχνολογίες, της απασχόλησης και της τηλε-εργασίας την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) από τις ΜΜΕ.

Επικοινωνίες: στήριξη της διαδικασίας απελευθέρωσης της αγοράς, δράσεις ανάπτυξης της τηλεπικοινωνιακής υποδομής σε απομακρυσμένες περιοχές για παροχή προηγμένων υπηρεσιών σε χαμηλό κόστος και παροχή σημείων πρόσβασης σε αυτές για τους πολίτες.

Επιλεγμένοι Βασικοί Δείκτες: Τα κύρια αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

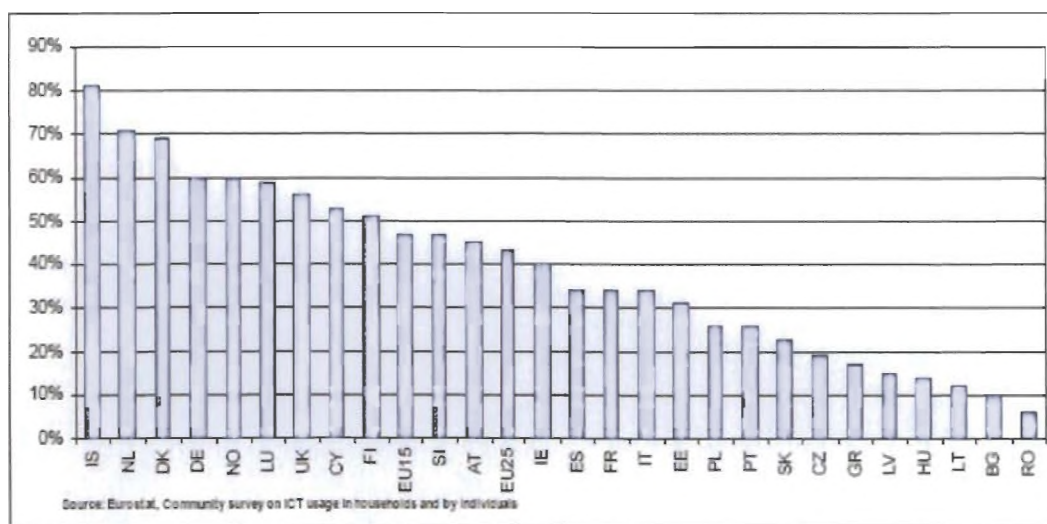
- Κατάρτιση 10.000 ατόμων για την ανάπτυξη εξειδικευμένων δεξιοτήτων ΤΠΕ (“advanced ICT skills”).
- Πιστοποίηση προσόντων 50.000 ατόμων σε βασικές δεξιότητες χρήσης Η/Υ.
- Αύξηση της αναλογίας χρηστών του διαδικτύου ανά 100 κατοίκους από 5 σε 40/100.
- 16 μαθητές ανά PC (από 51 στην έναρξη του προγράμματος).
- Εξοπλισμός και διασύνδεση με το δίκτυο του 100% των σχολείων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Αύξηση των θέσεων απασχόλησης στον ευρύτερο τομέα της ΚτΠ κατά 80% (33.000 θέσεις απασχόλησης).
- 75.000 Η/Υ στη Δημόσια Διοίκηση.
- Εξοπλισμός με σύγχρονους Η/Υ του 100% των νοσοκομείων και των κέντρων υγείας.
- Αύξηση των ΜΜΕ που κάνουν εφαρμογή του ηλεκτρονικού επιχειρείν από 1% σε 15%.
- Αριθμός Ηλεκτρονικά Παρεχόμενων υπηρεσιών στους Πολίτες: 10.
- Επικαιροποίηση 100% του βασικού χαρτογραφικού υποβάθρου για το σύνολο της χώρας (κλίμακα 1:5000).

3.5 Ευρυζωνικές Συνδέσεις

Οι ευρυζωνικές συνδέσεις αποτελούν μια από τις πλέον κρίσιμες και ταχύτερα αναπτυσσόμενες υποδομές σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες. Δεδομένου ότι σε αντίθεση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες στην Ελλάδα δεν υπάρχουν υποδομές καλωδιακής τηλεόρασης, η εξέλιξη της ζήτησης για ευρυζωνικές συνδέσεις και υπηρεσίες εξαρτάται κυρίως από την παράλληλη εξέλιξη της διείσδυσης των υπολογιστών και του διαδικτύου στα ελληνικά νοικοκυριά.

Σύμφωνα με συγκριτικά στοιχεία που ανακοινώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αφορούν στις αρχές του 2004, η Ελλάδα εντάσσεται σε μια ομάδα χωρών, στις οποίες το ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι στην περιοχή του 20%. Όπως φαίνεται και από το διάγραμμα 1.1 πρωτοπόρα στην πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι μια ομάδα βόρειων, κυρίως, χωρών με ποσοστά από 60%-80%.

Διάγραμμα 1.1: Ποσοστό Νοικοκυριών με σύνδεση στο Διαδίκτυο (2004)

Σύμφωνα με έρευνα του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, σε περισσότερα από 8.000 νοικοκυριά σε όλη τη χώρα, την περίοδο Μαΐος-Ιούνιος 2005, το ποσοστό των νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο ανήρχετο σε 24,2%

Κοινωνία της Πληροφορίας

την περίοδο Μαΐος-Ιούνιος 2005. Το μέγεθος αυτό , καταδεικνύει μια σημαντική αύξηση της διείσδυσης του διαδικτύου που εφόσον συνεχιστεί με τον ίδιο ρυθμό θα οδηγήσει, μεσο-βραχυπρόθεσμα σε σύγκλιση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Από την ίδια έρευνα προκύπτει ότι η πρόσβαση των νοικοκυριών στο διαδίκτυο γίνεται κατά κανόνα με τη χρήση μη ευρυζωνικών συνδέσεων (67% από dialup γραμμές και 21% από ISDN γραμμές). Παρόλα αυτά, στην ίδια έρευνα αποτυπώθηκε ότι περίπου το 30% των χρηστών που δεν έχει ευρυζωνική σύνδεση θα ενδιαφερόταν για υπηρεσίες όπως παρακολούθηση ταινιών video, ηλεκτρονικές εφημερίδες και ηλεκτρονικά περιοδικά, καταβάλλοντας ένα μικρό αντίτιμο.

Στο πλαίσιο του ρόλου του, για την Κοινωνία της Πληροφορίας παρακολουθείτε η πρόοδο της Ελλάδας στο πεδίο της ανάπτυξης των ευρυζωνικών συνδέσεων και την αποτυπώνει σε περιοδικές εκθέσεις.

3.6 Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη

Στη σύγχρονη διοικητική πραγματικότητα όπου η έλλειψη πληροφόρησης των πολιτών υπονομεύει όλες τις δράσεις της διοίκησης, η λειτουργία των Κέντρων Εξυπηρέτησης του πολίτη (ΚΕΠ) συμβάλλει στην άμεση, ταχεία και αποτελεσματική πληροφόρηση και κυρίως εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων.

Πρωταρχικός σκοπός του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ) αλλά και βασική αποστολή των ΚΕΠ είναι η άμεση και έγκυρη πληροφόρηση των πολιτών για βασικούς τομείς της καθημερινής τους ζωής. Ο σκοπός αυτός του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. βαίνει παράλληλα με το σκοπό της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, που είναι η ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και η προστασία των συμφερόντων του. Συγκεκριμένα, με τα έντυπα που φέρουν τους τίτλους: «Όποιος κινείται σωστά, κερδίζει!» και «Όποιος γνωρίζει, κερδίζει!», οι καταναλωτές θα μπορούν να ενημερώνονται για τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας και συνεπώς και χρημάτων από τις καθημερινές δραστηριότητές τους εντός σπιτιού και εκτός αυτού, και μάλιστα σε μια χρονική στιγμή που η εξοικονόμηση

Κοινωνία της Πληροφορίας

ενέργειας περιλαμβάνεται μεταξύ των προτεραιοτήτων της ενεργειακής πολιτικής και για το σκοπό αυτό λαμβάνονται ειδικά μέτρα.

Η Εξυπηρέτηση του Πολίτη

Στον Δημόσιο Τομέα η Κυβέρνηση αναλαμβάνει να δρομολογήσει πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης με την εισαγωγή συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνίας, κανονιστικές ρυθμίσεις για την ανάπτυξη της αγοράς, νομοθετικές πρωτοβουλίες για την προστασία του πολίτη στο νέο Ψηφιακό περιβάλλον και παρεμβάσεις για την ανάπτυξη εφαρμογών πληροφορικής στον τομέα της υγείας, της παιδείας, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την ποιότητα της ζωής γενικότερα. Πρωτοβουλίες αναλαμβάνονται και σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο για την ισότιμη συμμετοχή όλων των πολιτών στην νέα Ψηφιακή εποχή. Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων μηχανισμών παραγωγής και διαχείρισης των δημοσίων πληροφοριών καθώς και η δημιουργική αξιοποίηση με συνεχή βελτίωση των γνώσεων και των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τίθενται επίσης σε πρώτη προτεραιότητα. Εκπαίδευση, επανειδίκευση, προμήθεια υλικού και λογισμικού σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των εξωτερικών ειδικών συμβούλων είναι τα επιπλέον δεδομένα προς την κατεύθυνση της καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη.

Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών αποτελούν, ήδη, ένα ευρύτατα αποδεκτό δίκτυο παροχής υπηρεσιών. Αυτό αποδεικνύεται τόσο από τα στατιστικά στοιχεία διεκπεραιωθεισών διαδικασιών μέσω ΚΕΠ που ακολουθούν αυξητική πορεία, όσο και από την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Στο Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών ο πολίτης μπορεί να πληροφορηθεί για όλα τα ζητήματα της Δημόσιας Διοίκησης και να προωθήσει προς διεκπεραίωση υποθέσεις που σχετίζονται με φορείς του Δημοσίου. Έτσι αποφεύγει τις χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες και κυρίως περιορίζει τις μετακινήσεις του σε ένα μόνο

Κοινωνία της Πληροφορίας

σημείο ("one stop shop"). Στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) διακινούνται τα έγγραφα όχι οι πολίτες.

Ο τρόπος με τον οποίο ΚΕΠ λειτουργεί είναι ο πολίτης ενημερώνεται επιτόπου από τα εξειδικευμένα στελέχη του κέντρου για όλα τα ζητήματα της Δημόσιας Διοίκησης. Αν θελήσει να υποβάλει κάποιο αίτημα που αφορά μία από τις 420 διοικητικές διαδικασίες που διεκπεραιώνει σήμερα το Κ.Ε.Π., απευθύνεται σε ένα στέλεχος του κέντρου και συμπληρώνει τη σχετική ηλεκτρονική αίτηση. Στη συνέχεια η αίτηση αποστέλλεται μέσω του κέντρου στην αρμόδια υπηρεσία όπου και πρωτοκολλείται. Το στέλεχος του κέντρου αναλαμβάνει να παρακολουθεί μέχρι τέλους την εξέλιξη της υπόθεσης, απαλλάσσοντας τον πολίτη από οποιαδήποτε άλλη μετακίνηση και πιθανή ταλαιπωρία. Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών, ο πολίτης μπορεί να παραλάβει τα δικαιολογητικά του από το Κ.Ε.Π. ή την αρμόδια υπηρεσία στην οποία απευθύνθηκε ή του αποστέλλονται στη διεύθυνση που επιθυμεί ταχυδρομικώς ή με ταχυμεταφορά.

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Εξυπηρέτησης Πολιτών συνοψίζονται ως εξής:

- Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών, για τη διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, τα στοιχεία των οποίων καταχωρεί σε ειδικό πρωτόκολλο. Διαθέτει για διευκόλυνσή τους έντυπα αιτήσεων κατά το άρθρο 3 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.
- Ελέγχει την πληρότητα των αιτήσεων των πολιτών και σε περίπτωση που για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
- Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών, στην αρμόδια για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσία, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο. Το

Κοινωνία της Πληροφορίας

τελικό έγγραφο αποστέλλεται από την αρμόδια υπηρεσία πίσω στο Τμήμα , από το οποίο τα παραλαμβάνει ο πολίτης ή του αποστέλλεται στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί με συστημένη επιστολή και με αντικαταβολή.

- Επικυρώνει διοικητικά έγγραφα και θεωρεί το γνήσιο της υπογραφής
- Χορηγεί παράβολα, κινητά επισήμων και υπεύθυνων δηλώσεων.
- Χορήγηση του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας , μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης με το σύστημα ΤΑΧΙΣ.

Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών εμπλουτίζονται διαρκώς με νέες υπηρεσίες προς τους πολίτες. Ο ιστοχώρος e-gov.gr δημοσιοποιεί τον πλήρη κατάλογο των εξυπηρετήσεων που παρέχουν τα ΚΕΠ στους πολίτες, όπως αυτός περιγράφεται στις πιο πρόσφατες αποφάσεις που έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3.7 Πρόγραμμα "Σύζευξις "

Το Έργο "ΣΥΖΕΥΞΙΣ" αποτελεί τυπικό έργο παροχής τηλεπικοινωνιακών και τηλεματικών υπηρεσιών μεγάλης έκτασης και κλίμακας. Καλύπτει το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας με παρουσία σε περίπου 1800 σημεία. Αναφέρεται σε Φορείς του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα, οι ανάγκες των οποίων δεν περιορίζονται σε απλές τηλεφωνικές συνδέσεις αλλά επεκτείνονται περιλαμβάνοντας προηγμένες υπηρεσίες φωνής, δεδομένων και εικόνας. Στόχος είναι να αποτελέσει το Εθνικό Δίκτυο της Δημόσιας Διοίκησης, το οποίο για τρία χρόνια χωρίς κανένα κόστος θα προσφέρει στους φορείς που εντάσσονται σε αυτό υπηρεσίες όπως :

- Διασύνδεση σε ένα Ενιαίο Δίκτυο Δεδομένων και φωνής περί των 2000 φορέων της Δημόσιας Διοίκησης
- Ευρυζωνικές υπηρεσίες πρόσβασης στο Internet και υπηρεσίες Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου
- Διαδικτυακή Πύλη με υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας (π.χ Υπηρεσίες καταλόγου, εφαρμογές τηλεσυνεργασίας κ.λ.π) σε όλους τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης)
- Υποδομή ασφάλειας για την έκδοση ψηφιακών πιστοποιητικών.

Κοινωνία της Πληροφορίας

- Ηλεκτρονικό σύστημα Τηλεκπαίδευσης (Σύγχρονης και Ασύγχρονης)
- Υπηρεσίες Τηλεδιάσκεψης
- Δωρεάν τηλεφωνία τόσο μεταξύ των Υπηρεσιών του Φορέα, όσο και για όλες τις συνδεδεμένες Υπηρεσίες.

Κύριος σκοπός του Έργου είναι η βελτίωση της λειτουργίας των φορέων της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, με την αναβάθμιση της ποιότητας των προσφερόμενων σε αυτούς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και την παροχή προηγμένων τηλεματικών υπηρεσιών.

Οι στόχοι που επιδιώκονται με το Έργο είναι:

- Ο εκσυγχρονισμός της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης (υλοποίηση του μοντέλου της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) με την παροχή προηγμένων τηλεματικών υπηρεσιών και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.
- Η διάδοση των δυνατοτήτων του Έργου στα στελέχη του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα. Οι ενέργειες κατάρτισης που προβλέπονται στο πλαίσιο του Έργου, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του συνόλου των ενεργειών κατάρτισης που προβλέπονται στο πλαίσιο της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα, τόσο όσον αφορά την κατάρτιση στη χρήση πληροφοριακών συστημάτων, όσο και στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στη χρήση των νέων τεχνολογιών.
- Η αποτελεσματική εκμετάλλευση των πληροφοριακών συστημάτων των φορέων του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα μέσω της λειτουργικής διασύνδεσης των συστημάτων αυτών, της εγκατάστασης ιεραρχικού δικτύου εξυπηρετητών και της διαχείρισης των τελικών χρηστών στη λογική κλειστών περιβαλλόντων.
- Η εκμετάλλευση εναλλακτικών πηγών πληροφοριών και η αποφυγή επικαλύψεων επαναλήψεων σε βάσεις δεδομένων και δικτυακές εγκαταστάσεις.
- Η αποτελεσματική διαχείριση της διακίνησης των δεδομένων των φορέων του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα και η κεντρική και κατακεντρωμένη υποστήριξη των τηλεματικών εφαρμογών.

Κοινωνία της Πληροφορίας

- Η μείωση του κόστους της επικοινωνίας μεταξύ των φορέων του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα με ταυτόχρονη αύξηση της ταχύτητας και ασφάλειας διακίνησης των πληροφοριών.
- Η ενοποιημένη αναβάθμιση των παρεχόμενων προς τον πολίτη υπηρεσιών, μέσω αυτοματοποιημένων και φιλικών προς τον χρήστη συστημάτων πληροφόρησης και διεκπεραίωσης συναλλαγών με τις Ελληνικές Δημόσιες Υπηρεσίες.
- Η εύκολη και γρήγορη αναζήτηση από τον πολίτη πληροφοριών οι οποίες έχουν ως πηγή Φορείς του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα.
- Η βελτίωση της εξυπηρέτησης του πολίτη, ιδιαίτερα για διαδικασίες οι οποίες απαιτούν εμπλοκή περισσοτέρων του ενός φορέα, με τελικό στόχο την παροχή υπηρεσιών μιας στάσης.
- Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών και από την ανάπτυξη εναλλακτικών τρόπων υλοποίησης και χρηματοδότησης τηλεπικοινωνιακών έργων.
- Η μείωση του "ψηφιακού χάσματος" στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας.
- Παράλληλα, με την υλοποίηση του Έργου επιδιώκεται η ανάπτυξη της βιομηχανίας πληροφορικής και επικοινωνιών σε ένα περιβάλλον υγιούς ανταγωνισμού και η πλήρης αξιοποίηση των επενδύσεων στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Η εμφάνιση ενός τόσο μεγάλου Έργου όπως το "ΣΥΖΕΥΞΙΣ" αναμένεται να επηρεάσει την αγορά των τηλεπικοινωνιών κυρίως στην παροχή των ευρυζωνικών υπηρεσιών.

3.8 Πρόγραμμα Πολιτεία

1. Αναβάθμιση της Ποιότητας των υπηρεσιών προς τους πολίτες

- Το τηλεφωνικό κέντρο "1502" παρέχει την δυνατότητα έκδοσης 46 πιστοποιητικών σήμερα με ένα τηλεφώνημα του πολίτη και αποστολή στο σπίτι του .
- Ξεκίνησε η απογευματινή εργασία. Λειτουργεί πιλοτικά σε επτά υπηρεσίες ήδη. Επεκτείνεται σε άλλες υπηρεσίες στο Λεκανοπέδιο Αττικής και στη Θεσσαλονίκη.
- One Stop Shop: Λειτουργούν επτά πιλοτικά στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Κοινωνία της Πληροφορίας

- Προετοιμάζεται η λειτουργία του πολυκαταστήματος Δημόσιας Διοίκησης στην πλατεία Συντάγματος.

2.Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των Δημόσιων Υπηρεσιών

Στόχος της πολιτικής μας είναι τόσο η αύξηση της παραγωγικότητας του Δημόσιου Τομέα, όσο και η χρησιμότητα του παραγόμενου προϊόντος για την οικονομία και την κοινωνία. Η δημόσια διοίκηση θα πάψει να αποτελεί την τροχοπέδη της ανάπτυξης με τη θέσπιση και εφαρμογή :

- στόχων αποτελεσματικότητας και
- δεικτών αποδοτικότητας που θα διασφαλίσουν τη μετατροπή της σε υγιή παραγωγική δύναμη που θα στηρίζει την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία.

3. Ενιαιοποίηση και απλούστευση του θεσμικού πλαισίου

Θέλουμε να αναστρέψουμε την εικόνα πολυπλοκότητας που ευνοείται από την ύπαρξη του δαιδαλώδους θεσμικού πλαισίου, μέσα από την θέσπιση και την εφαρμογή κριτηρίων καλής νομοθέτησης που θα εγγυώνται τόσο την ποιότητα των νέων ρυθμίσεων όσο και την απλούστευση και κωδικοποίηση των υφισταμένων. Πολλές διαδικασίες απλουστεύονται Ολοκληρώνεται ήδη, με θετικά αποτελέσματα, η εξέταση της χώρας από τον ΟΟΣΑ για την βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων και ξεκινάει άμεσα η κωδικοποίηση της Νομοθεσίας, αφού ολοκληρώθηκε η ψηφιοποίηση της.

4. Ενίσχυση του διαλόγου και των δικαιωμάτων των εργαζομένων με την καθιέρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων

Στόχος μας είναι η καθιέρωση ενός ειλικρινούς και συνεχούς διαλόγου με τους εργαζόμενους στη δημόσια διοίκηση.

- Το 2000 εφαρμόστηκε για πρώτη φορά ο θεσμός των συλλογικών διαπραγματεύσεων ο οποίος θα συνεχιστεί βελτιωμένος τα επόμενα χρόνια

Κοινωνία της Πληροφορίας

- Λειτουργήσε με θετικά αποτελέσματα το Εθνικό Συμβούλιο για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση με συμμετοχή κομμάτων, φορέων, της πανεπιστημιακής κοινότητας κλπ.

5.E-government

Στόχος μας είναι η μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των ευεργετικών συνεπειών της σύγχρονης ηλεκτρονικής τεχνολογίας.

- Ολοκληρώνεται το πιλοτικό πρόγραμμα "ΣΥΖΕΥΞΙΣ" ενώ δημοπρατείται το σύνολο. Το "ΣΥΖΕΥΞΙΣ" συνδέει το σύνολο του δημόσιου τομέα με ηλεκτρονικό τρόπο ως εσωτερικό του δίκτυο (intranet).
- Μέχρι τέλος 2001 θα έχουν λειτουργήσει 1000 κόμβοι του προγράμματος "Αριάδνη" σε όλους τους Δήμους, Νομαρχίες, Περιφέρειες.
- Το Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο θα ισχύει από 1-9-2001 υποχρεωτικά σε όλους τους Δήμους, Νομαρχίες, Περιφέρειες.

6.Μετάβαση σε μια Διοίκηση περισσότερο αποτελεσματική αλλά λιγότερο ακριβή

Στοχεύουμε στη δημιουργία μιας ευέλικτης διοίκησης με μικρότερο κόστος ως ποσοστό του ΑΕΠ. Ο στόχος αυτός προωθείται μέσα από τα επιχειρησιακά προγράμματα όπου κάθε φορέας οφείλει να προσδιορίσει το πραγματικό κόστος λειτουργίας των υπηρεσιών του και να το μειώσει. Ο προϋπολογισμός οφείλει να συνδέει την κατανομή των πόρων με την επίτευξη αποτελεσμάτων. Τα παραδοσιακά κριτήρια των αυξητικών ή σταθερών δαπανών πρέπει να αντικαθίστανται από ουσιαστικές αναλύσεις κόστους. Η μείωση του αριθμού των υπαλλήλων σταδιακά απελευθερώνει πόρους για επιβράβευση των αποτελεσμάτων και για καλύτερες αμοιβές.

Κοινωνία της Πληροφορίας

7. Ανανέωση και αναδιοργάνωση του Δημόσιου Τομέα

Στόχος μας είναι η δημιουργία ευέλικτων οργανωτικών σχημάτων, όπου λειτουργούν οι αρχές της επιστήμης της Διοίκησης.

- Οι πολιτικοί θα είναι υπεύθυνοι για τις πολιτικές και οι δημόσιοι managers πρέπει να είναι υπεύθυνοι για τη δημόσια διοίκηση. Σκοπός μας επίσης είναι η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Δημοσιεύτηκε το νέο προσοντολόγιο που κινείται προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των προσόντων
- Κάθε φορέας δεσμεύεται για την ανακατανομή θέσεων εργασίας ώστε να προκύψει αύξηση του ποσοστού των πτυχιούχων ΑΕΙ και ΤΕΙ επί του συνόλου.
- Δέσμευση για εκπαίδευση- κατάρτιση συγκεκριμένου αριθμού υπαλλήλων σε θέματα νέων τεχνολογιών και διοίκησης.
- Δημιουργία και εφαρμογή νέου συστήματος Αξιολόγησης Υπαλλήλων με βάση το επιτυγχανόμενο αποτέλεσμα
- Έναρξη προετοιμασίας για την Ίδρυση σχολής στελεχών Αυτοδιοίκησης το 2001 με ευθύνη του ΕΚΔΔ.
- Αναβάθμιση της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης με βελτίωση προγραμμάτων και σύνδεση τους με την μεταρρύθμιση
- Ολοκληρώθηκε ήδη ο κώδικας δεοντολογίας των Δημοσίων Υπαλλήλων

8. Περαιτέρω Αποκέντρωση με μεταφορά αρμοδιοτήτων στην Αυτοδιοίκηση

Έχοντας την πεποίθηση ότι οι στόχοι της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της ποιότητας μπορούν να εξυπηρετηθούν μέσα από τη μεγαλύτερη δυνατή αποκέντρωση στην Αυτοδιοίκηση, εξετάζουμε, μέσα από διαρκή επιτροπή την οποία έχουμε συστήσει, τη μεταφορά αρμοδιοτήτων σε αυτή με βασικό γνώμονα την ολοκλήρωση των διοικητικών υποθέσεων σε ένα επίπεδο, και κατά προτίμηση σε εκείνο το οποίο βρίσκεται πλησιέστερα προς τον πολίτη.

9. Μεταβίβαση δραστηριοτήτων υποστήριξης του Δημοσίου στον Ιδιωτικό Τομέα.

Έχοντας ως σταθερό μας κριτήριο τόσο την αποτελεσματικότητα όσο και την οικονομικότητα της δημόσιας διοίκησης αλλά και τη ποιότητα των υπηρεσιών, προχωρούμε σε μια λεπτομερή καταγραφή όλων εκείνων των δραστηριοτήτων που επιβαρύνουν το δημόσιο με περιττές δαπάνες και εξετάζουμε την εξεύρεση των προσφορότερων τρόπων άσκησης τους (είτε με την εκχώρηση τους στον ιδιωτικό τομέα, είτε τη μίσθωση τους είτε τη δημιουργία μικτών σχημάτων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα). Καθιερώνεται η αρχή ότι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να είναι εκείνοι που ασκούν δημόσια εξουσία και όλες οι υπόλοιπες εργασίες ανατίθενται είτε σε συμβασιούχους υπαλλήλους είτε σε ιδιώτες.

10. Διασφάλιση της Διαφάνειας και εφαρμογή της Αρχής του Ελέγχου.

Θεωρούμε ότι η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών, η απλούστευση των διαδικασιών και της Νομοθεσίας, συμβάλλουν στην διαφάνεια της Διοίκησης Θεωρούμε ότι, ο Έλεγχος δεν συνιστά "ποινικοποίηση" αλλά αποτελεί βασική αρχή της Διοικητικής Επιστήμης. Προς αυτή την κατεύθυνση προωθούνται:

- δημιουργήθηκε το Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου,
- ενισχύθηκε το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και
- λειτούργησε από 1-1-2001 με ευρύτατες αρμοδιότητες το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο
- η δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών στα Δημόσια Έγγραφα
- η λειτουργία του "Συνηγόρου του Πολίτη εφαρμόστηκε για πρώτη φορά από το 1951 το "πόθεν έσχες" των δημοσίων υπαλλήλων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας**, Επίσημο σχέδιο Επιχειρησιακού προγράμματος υποβληθέν προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ελληνικός κόμβος για την κοινωνία της πληροφορίας (<http://www.infosociety.gr/programme1.html> και http://www.bicipirus.gr/invest/docs/info_society.doc).
- **Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας, Στρατηγική και δράσεις**, Απρίλιος 1999, Ελληνικός κόμβος για την κοινωνία της πληροφορίας (<http://www.infosociety.gr/admin/InfSocGr.zip>).
- Ομιλία του Ειδικού Γραμματέα για την Κοινωνία της Πληροφορίας Καθ. Β. Ασημακόπουλου στην ημερίδα «ζητήματα και δράσεις ηλεκτρονικής υγείας στην Ελλάδα» <http://www.infosociety.gr>
- Ψηφιακή Στρατηγική <Ασημακόπουλος>
www.ana-mpa.gr
- Η Κοινωνία της πληροφορίας στην Ελλάδα-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “ΚτΠ” www.infosoc.gr
- **Η ψηφιακή πορεία της Ελλάδας**
Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας
Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
<http://www.infosociety.gr>
- Παρατηρητήριο για ΚτΠ. Κύριοι Τομείς Δράσης. www.observatory.gr
- **ΕΠΛΟΓΟΣ Ο Αιώνας της Πληροφορίας και η Διαδικτυακή Κοινωνία** γνώσης ή της κοινωνίας της πληροφορίας αλλά την έννοια του αιώνα της πληροφορίας. www.open-source.gr/content/modules/downloads/CASTELLS.pdf -
- Στρατηγική i2010 και πρόγραμμα δράσης eEUROPE <http://ec.europa.eu>
- Στατιστικά αποτελέσματα, Προώθηση Ευρυζωνικότητας <http://broadband.uop.gr>

Κοινωνία της Πληροφορίας

- **Πολίτες και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Η περίπτωση της Εκπαίδευσης**
περισσότερο ο πολίτης τις νέες τεχνολογίες και να εξοικειωθεί με τη τεχνολογία στην ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας.
www.open-source.gr/content/modules/downloads/polites-e-gov
- **Ζωγόπουλος, Ε. (2001):** Νέες Τεχνολογίες και Μέσα Επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, εκδ. Κλειδάριθμος, Αθήνα
- **Κόμης Β. (2004):** "Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των επικοινωνιών", εκδ. Νέων Τεχνολογιών, Αθήνα 2004.
- **Κάλλας Γ.(2006):** Η Κοινωνία της πληροφορίας και νέος ρόλος των κοινωνικών επιστημών, εκδ. Νεφέλη Αθήνα 2006.